Enroth.

Kukous-

Uhrl.

Emeroth, Magnus

Palawa

Rukous-Uhri,

Eli

Jumaliset Rukouxet;

Kiwuloisten Hetkein Aikana kokon pandut,

Ja

Jumalisesa hywäsa tarkoituxesa edesannetut

Haquin Enrothilda,
Kappalaiselda Kungsbarkarössä:

Ja nyt

Ruotzin Kjelestä Suomexi käätyt

Henr. Chyträuxelda.

TURUSA,
Prändätty Joh. Christ. Frenckellin tyköna;
1805.

Imprimatur

GUST. GADOLIN,
Dec. Fac. Theol.

Nämät Jumaliset Rukouxet on Consistorium ylitzen katzonut, ja että niisä ei löydy mitän, kuin ei ole meidän Evangeliumillisen Oppimme kanßa yhten sopiwainen; niin toiwotan tämän Rukous-Kirjan ulos andamisesta prantiin niin paljo suurembata ylösrakennusta, kuin siinä joka paikasta yldäkyldäisesti näkyy, kuinga se on omasta koettelemuxesta pitkällisen ristin kuorman alla kirjoitettu. Westeräsin Duomio-Kapitlumisa s. 12. p. Loka-Kuusa 1768.

In fidem
Jacob N. Christiernin.
Consist. Aros. Not.

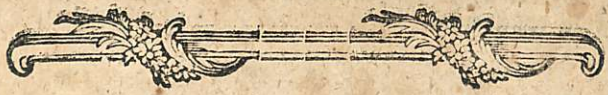

Muutamat P. Raamatun Opetus-Sanat Rukouxesta.

1. Tim. 2: 1.

Niin minä siis neuwon, että ennen kaikkia pidetäisin rukouxet, anomiset, toiwotuxet ja kiitoxet, kaikkein ihmisten edestä.

Matth. 7: 7. Luk. 11: 9

Anokat, niin Teille annetan: etsikät, niin Te löydätte, kolkuttakat, niin Teille awatan.

Joh. 15: 16.

Mitä Te anotta Isältä Minun Nimeeni, sen Hän anda Tielle.

1. Joh. 5: 14.

Ja tämä on se turwa, kuin meillä on Häneen, että jos me jotakin anomme Hänen tahtonsa jälkeen, niin Hän meitä kuulee.

Jak 5: 16.

Wanhurskan rukous woi paljo, koska se totinen on.

Jak. 1: 5, 6.

Jos joldain Teisä wiisautta puuttuis, Hän anokan siä Jumalalda, joka jokaiselle anda yxikertaisesti,

ja ei soimaa, ja se Hänelle annetan. Mutta anokan uskosa epäilemätä.

Jak. 5: 13.

Jos joku kärsii waiwaa Teidän seasanne, se rukoilkan.

Psalm. 6: 10.

Herra kuulee minun rukouxeni; minun anomiseni Herra ottaa wastan.

Psalm 65: 3.

Sinä kuulet rukouxen, sentähden tulee kaikki lihà Sinun tygös.

Psalm. 66: 20.

Kiitetty olkon Jumala, joka ei hylljää minun rukoustani.

Matth 6: 6

Koska sinä rukoilet, niin mene sinun Kammioos, ja sulje sinun owes, ja rukoile sinun Isäös, joka on salaisudesa: ja sinun Isäs, joka salaisudesa näke, maxaa sinulle julkisesti.

Mal. 1: 9.

Niin rukoilkat nyt Jumalata, että Hän armahdais meidän päällemme.

Psalm. 116: 1, 2.

Sitä minä rakastan: että Herra kuulee minun rukouxeni äänen. Että Hän korwansa kallistaa minun puoleeni; sentähden minä auxeni huudan Händä elinaikanani.

Esipuhe.

Esipuhe.

Tästä annetan sinulle, armas Lukia! wähäinen Rukous-Kirja, jonga minä, sairaudeni helpomina hetkinä, yhden ystäwän anomisen jälken olen kokonkirjoittanut, ei suingan sen kautta opettaxeni muita rukoilemaan, sillä sihen tarwitan erinomaiset lahjat ja korkia hengi, kuin ei ole minun osaxeni tullut, ilman sitä on meillä, Jumalan kiitos! monda senkaldaista kirjaa, jotka owat kirjoitetut paljo suurenmalla woimalla, niin että minun halpa työni siinä ei olis tarpellinen, wan liaxi: minä olen ainoastansa tämän kautta etsinyt huwitella itsäni, sen kautta kuluttaxeni jongun osan waiwaloisesta ajastani, ja andaxeni muiden nähdä minun ajatuxeni. Se on kyllä tosi ja näkyis niin, kuin pidäis minun oleman monen muun suhten paljo harjaundunen rukoilemisesa, liatengen koska minä olen kauwan käynyt Christuxen Risin Skoulusa, kusa tämä jalo taito parhain opitan: sillä murhen tarhasa kaswawat enimitten parhat kukkaiset, jotka Christittyä kaunistawat, niinkuin nöyrys, kärsiwällisys, rukous, j. n. e. mutta minä tunnen heikkoudeni ja woimattomudeni, ja sen wähän, kuin minä tästä osasa olen oppinut, pidän minä Jumalan lahjana. Jos minun rukouxeni ja huokauxeni taidaisit tulla yxikertaisimille minun Christi-Weljilleni ja Sisarilleni joxi kuxi kehoituxexi likemin turwamaan Jumalaan, niin olis se minun sydämellinen iloni. Sillä wälillä, joka suurem-

remmat lahjat saanut on ja taita paremin tehdä, hän tehkön sen. Minä toiwon, että minun hywä Jumalani armosa katzelee minun kaxi ropojani, kuin minä köyhydeläni heitän uhriarkuun. Siinä on minulle kyllä. Ihmisten kiitosta en minä etzi.

Minä sanoin, että minä olen kauwan käynyt Christuxen Ristin Skoulusa. Jumala käskee meidän wasianottamaan pahan päiwän ynnä hywän päiwän kanssa: minun puolestani taidan minä elinkautenani lukea ustammat edellisestä laadusta, Jumalan awulla minun hyödytyxexeni. Lapsuden ja nuoruden wuodet olit minulle hupat, wan köyhys waadei minua siiwosa elämään. Köyhyden päälle seurais sairaus ja wirhillinen ruumis. En minä kerinyt wjettämään enembäk kuin kaxikymmendä ajastaikaa elämäkerrastäni, ennen kuin minä joutuisin suurimbaan wiheliäisyteen. Yxi wjatoi huwitus, jota minä lapsudestani harjoitin, syöxi minun surkeimbaan tilaan. Minä menin kerran huwittamaan itziäni Jahdilla ja ambumisella, mutta joutusin itze metzänoturi. Onnetoin hetki! oma pyssyni, jonga minä pahan ilman tähden aiwoin peittäk jakkuni alla, laukeis tapaturmaisesti ja sattus minun ruumiiseni, josta minun sisällyxeni tulit rikki ammuturi. Se on merkillinen, että minä wähä ennen suurella lewottomudella aja telin minulle senkaldaista tapahtuwan, ja itku silmin rukoilin Jumalata, jos minulle niin piti käymään, etä Hän olis minun waiwaiselle sielulleni armollinen, ja ei temmais minua pois minun kesti ijäsäni; minä uskon Jumalan kuullen minun rukouxeni, sillä muuloin ei olis ollut mahdollista, senkaldaisesa tilasa pitäk hengeänsä. Minä

sain elää, wan suuresa surkeudesa. Minua hirwittää muistellesani sitä suurta surkeutta, kuin siitä seurais seitzemän kuukautta, ja minun kipuni wjelä tänäpäiwänä hirmuttain muistutta minulle sitä onnetoinda hetkeä. Minä olin köyhä ja wjeraasa paikasa, ei yhtään sukulaista, jonga tygö olisin tainut turwata. Mutta Jumala, joka ei salli meitä kiusatta ylitze meidän woimaamme, annoi sekä Lääkärille että minun Isänälleni ja hänen Perhellensä kanßa kärsiwällisen ja armian sydämen minua kohtan, ettei mitän puuttunut, kuin minulle täsä tilasa taisi sowelias olla. Minä sanon näistä minun hywintekiöistäni niinkuin Pawali: Herra andakon laupiudensa Onesiphorin perhelle, joka minun usein wirwottanut on, ja ei minun kahleitani häwennyt. He olisit kyllä tainet, mutta ei he tahtonet suuttua minun wiheliäisyteeni; Herra palkitkon sen heille ja heidän Lapsillensa runsaalla mitalla! Minä sain jällens wähittäin puolen terweyden, ja siitä onnettomasta hetkestä asti en ole suurembata osaa saanut. Minä pidin päälle lukemiseni kanßa ja tulin Papixi, ja olen muutamat wuodet tehnyt palwellusta neljäsä Seurakunnasa. Kuitengin niinkuin tämä onnetoin tapaus saatti minun ruumini wirhen alaisexi, niin owat siitä myöskin muut sairaudet yhden ajan toisen jälken seuranet, ja minä olen wihdoin joutunut siihen walitettawaan tilaan, josa minä nyt olen. Pian neljä toistakymmendä ajastaikaa olen minä nyt maanut tautiwuoteesa, ja sillä ajalla kärsinyt sangen kowia ja kuolettawia kipuja. Täsä olen minä koetellut mitä se on, kärsiä lihasa, ja että se kuolewainen ruumis waiwaa sielua. Wan kiitetty olkon Herra! haman tähän asti on Hän minua auttanut, ja ehkä kuinga wasioin

käy-

käymisen aallot owat pauhanet, on heidän kuitengin Hänen käsiynsä jälken täytynyt äsettua.

Ei minun pidä salaman Sen Korkehimman ihmeitä, ja tahdon julistaa Hänen armoansa. Minä ajattelin, itselläni olewan syyn sanoa paljosta kärsimisestäni niin kuin muinen Jobilla: Jos minun surkeuteni punnitaisin ja minun kärsimiseni yhtä haawaa lasketaisin waagan päälle, niin se olis raskambi kuin sanda meresä. Jos joku tiedäis minun waiwojani ja surkeuttani, niin hän hämmästyis siitä. Mutta Jumalan olkon kiitos! Se, joka panee kuorman päälle, antta myös sitä kandamaan. En ole minä wielä koskan nurisnut Jumalan Edeskatzomusta wastan, wan aina ollut tyytywäinen Hänen tahdollansa. Kyllä minä waikeroitzen ja wäändelen käsiäni kärseisäni, wan olen myös helpomalla ajalla niin tyytywäisellä mielellä kuin nekin, joille kaikki toiwon jälken hywin käy. Minulla on huono ruumis wan terwe sielu, jonga lahjan edestä en minä koskan taida Jumalatani täysixi kiittää. Herra on heikoisa wäkewä. Hän asuu Korkeudesa, mutta, kiitetty olkon Hänen pyhä Nimensä! Hän katzahtaa pyhästa Korkeudestansa köyhän ja wiheliäisen puoleen. Se kuin teke minun kärsiwällisexi ja tyytywäisexi on, että minä tiedän itzeni ansaitsen kärsimiseni, ja ettei minulla ole syyta walittamiselle jotakuta wäärytta tapahtuwan. Minä tiedän, että Herra on niiden tykönä, jotka kuritusta kärsiwät, ja ettei nurisemisen ja napisemisen kautta mitän woiteta. Jos minä olen kärsiwällinen nöyrän rukouxen alla, niin Jumala minua armahta. Minä tiedän että Herra wälittäin teke lapsensa walituxi murhen pä-

tzisä itze tähtensä. Tämä on usiasti niin wahwistanut minua, että minä niinkuin Jesuxen Opetuslapset olen ollut iloinen hengesä, että Jumala pitää minun mahdollisna kärsimään, etten minä mailman kanßa duomitais. Minä ajattelen, että Jumala tjetä parhain mikä tje on minulle soweliain: minä olen tytywäinen kummalla tawalla Hän minua wie, ainoastans se johdatta taiwaseen.

Tässä tilasa on Rukous ollut minulle suurexi hyödytyxexi ja ollut minun ainoa turwani. Auta ijankaikkinen Jumala! millä olisin minä itziäni lohduttanut, ja mihen minä jouduisin, jollei minulla olis sitä armoa, että saada ja taita rukoilla? Jollen minä rukouxesa sais ilmoitta Jumalalle minun sydämeni ja hätäni, niin olisin minä aikaa wiheliäisydesäni hukkunut. Minä pidän sentähden rukouxen suuresa arwosa, engä tahdois koko mailman hywyden tähden olla sitä armoa paitzi, että taitaa rukoilla: ja jos minä kielläisin tulleni Jumalaldani usiaman kerran rukouxesa wahwistetuxi, niin minä puhuisin sitä, kuin ei olis totta Jumalan kaikkitjetäwäisyden edesä. Minun täyty tunnusta että minä hädässä, koska kaikki ihmisten apu on loppunut, monda kertaa olen rukouxesa löynnyt wirwottawaisen woiman, joka on ollut lepo minun ahdistetulle ja lewottomalle mjelelleni. Ylistetty olkon Herra, joka katzoo wiheliäisen puolen ja lohdutta murhellisen. Minä tunnen mahdottomudeni ja walitan turmellustani. Minä olen syndisestä sjemenestä syndynyt ja minun äitini on synnisä minun siittänyt. Jumalan awulla pitä minun kärsimiseni ei koskan oleman minulle karwas, wan se on minulle karwas

was, etten minä ole minun Jumalatani oikein kunnioittanut. Minä tunnustan häpein, että minä olen pahoin Jumalatani kiittänyt, ja osottaxeni kuinga sywästi synnin turmellus on metdän sydämihimme juurtunut, täyty minun tunnustaa, että syndi rippuu minusa. Kuka pelastaa minun tästä synnin ruumista? Älkön kukan ajatelko, että syndi kuoletetan paljan kärsimisen kautta: wan siihen waaditan uskolliset rukouxet ja huokauxet Jumalan tygö, että Hän Hengensä kautta luo meihin uuden sydämen. Rakastaa Jumalata, kieldää itziänsä ja alati waeldaa pyhityxen tjellä, se on Jumalan ja ei ihmisten teko. Ei waella yxikän oikiata tietä, jollei Herra Korkeudesta siihen armoa laina. Ah! kuinga tarpellinen siis rukous on niin hywin sairalle ja kärsiwälle kuin raitillekin ja terwelle: ei he suingan kiusata yhdellä tawalla; kuitengin owat molemmat waarasa horjahtumaan, jollei apua Yhäldä saada. Herra andexi andakon minulle, Jesuxen weristen haawain tähden, minun tyhmydeni, kaikki minun wikani ja heikkouteni. Älä heitä minua pois kaswois edestä: Sinun hywä Henges wiekön minua aina tasaista tjetä, ja Sinun hywällä Hengellä tue minua.

Näin kuulet sinä, Armas Lukia, misä tilasa minä tämän Rukous-Kirjan kirjoittanut olen. Älä ihmettele, jos ajatuxet owat juosnet sinne ja tänne. Jollen minä, sinun mieles jälken, ole aina mennyt ojetinsa eteen päin, niin muista, että wastoinkäymisen aallot, jotka minua sinne ja tänne ajawat, owat siihen syy ollet. Minun työni on kyllä halpa ja yxikertainen, wan kuitengin mitämax paljo yhdeldä sairaalda. Kuka tjes joku toinen minun tilasani ei tekiästä

pare-

paremin. Sinun pitä tietämän, minun kanßakärsiwäinen Christittyni, että Neljä toistakymmendä ajastaikaa ei ole Neljä toistakymmendä päiwää, ja niin lyhy kuin se aika on terwelle, niin pitkä se on sairalle. Yxi wiikko minulle nyt on usasti pidembi ja työläisembi kuin koko wousi terwenä ollesani. Wuode on sangen hywä wäsynelle ja terwelle ruumille, wan sairalle, koska hänen siinä pitä usiambia wuosikausia makamaan, on se kyllä kowa ja waiwaloinen. Minä olen Herran fangi, Jumala minua auttakon! Jos minä olen syndiä tehnyt, mitä minun pitä Sinulle tekemän, o! Sinä ihmisten Wartia; minä olen itzelleni kuormaxi. Älä ihmettele, että minä waikeroitzen, minä olen liha ja weri. Kyllä minä tiedän, että kärsiä on hyödyllinen, joka myös teke minun tytywäisexi osani kanßa, wan minun täyty kuitengin tunnustaa, ettei se ole hupa. Sinä, joka olet jongun ajan kärsinyt, todistat minun kanßani minun totta puhuwan. Mutta Jumala on minun todistajani, ja joka minun tundee, on Korkeudesa. Mailma on minulle kyynelden laaxo, mutta minä toiwon, että Se Armias Jumala lukee minun kyyneleni ja panee ne Leiliins. Sentähden tahdon minä olla kärsiwällinen ja hiljaisudesa odottaa Herran awun hetkeä. Minua lohduttawat Jakobin sanat; Me sanomme ne autuaxi, jotka kärsinet owat. Jobin kärsiwällisyden te oletta kuullet, ja Herran lopun te nähnet oletta; Sillä Herra on sangen laupias ja armollinen.

Kiitetty olkon Herra Hänen autuaxitekewäisen Sanansa edestä. Ah! kuinga hywin Jumala on tehnyt suuria ristinkandaita kohtan, että Han on andanut yloskir-

löskirjoitta" Jobin kärsimisen ja sen autuan lopun. Minä tjedän kyllä, että Job oli hurskas mjes, ja ettei hänen wertaistans ollut maasa, wan mingä kaldainen olen minä? Minä tjedän myös että Herra on se sama Armahtaja, kuin Hän on ollut mailman alusta. Jumalan edeskä ei ole yxikän wiatoin, ja ihmisten seasa ei ole yhtäkän puhdasta. Suuri ja wanhurskas Jumala! minä olen Sinun kätes alla. Ei siteet eikä kahlet pidä minua fangina, kuitengin en taida minä liikkua fangiuxestani, sillä Sinä olet ojendanut kätes minun ylitzeni. En minä rohkene sanoa: lakka minusta, Herra! jo on kyllä; sillä Sinä, minun Jumalani tjedät parhain mitä minulda puutuu, ja kuinga paljon minä woin kärsiä. Mutta, minun Jumalani! muista että tähs olet tehnyt minun saweste, ja maaxi pitä minun jällens tuleman. Kurita minua, wan kurita minua kohtuudella, ja älä minua hukuta! minä tahdon kandaa Sinun wihas, sillä minä olen Sinua wastan syndiä tehnyt: mutta älä, Herra, wihastu ijankaikkisesti; johdata minua neuwollas ja korja minua wiimein kunnialla. Wartia, mitä yö kuluu? wartia, mitä yö kuluu? Herra, minä odotan Sinun autuuttas. Anna minulle Jesuxen tähden parembi elämä tämän waiwaloisen peräsiä. Minä annan itzeni Sinun armollisen tahtos ala, ja odoran niin kauwan kuin minä sodin siihen asti että minun muutteni tulee.

Köyhisä Rukouxisani en tahdo minä unhotta läkhimäistäni, erinomaisesti kärsiwäistä Christi-Wejjäni ja Sisariani. Armas Lukia, älä sinäkän minua unhoda; koskas teet rukouxes Jumalan tygö, niin sulje

siihen

sihen minuakin, joka kannan päiwän kuorman ja heiden. Kiitä Jumalata, joka on niin hywä sinua kohtan, et sinä ole mitän ansainut, ja rukoile Händä armahtamaan minuakin ja kaikkia wiheliäisiä. Yhtä tahdön minä sinua muistutta: harjoita sinuas wiriästi rukouxesa, se työ on sinulle sangen hyödyllinen, koskas joudut hätään. Me olemme alati waarasa ja synnymme onettomuteen niin kuin linnut lendämään: tentähden on tarpellinen joka päiwä rukoilla Jumalaa, warjelemaan meitä sielun ja ruumin puolesta. Niin pian kuin me unhohdamme rukouxen, niin ei ole oikein laita meidän kanßamme, ja silloin ei ole kowa onni kaukana, jos se kosee meihin hengellisellä muotöö, niin on se sitä pahembi. Wapahtajan sanat Opetuslastensa tygö pitä siis oleman meillä tuoreesa muistosa rukoilkat, ettet te kiusauxeen langeis. Että Jumala on käskenyt rukoilemaan ja että Hänellä on hywä mielisuosio uskollisten rukoiliain tygö; sentähden on rukous niin paljota tarpellisembi jokaiselle liatengin koska se on ikänänsä kuin taiwan awain, ja awaa meille Jumalan armon ja hywyden Tawara-huonen, ja ilman sitä en me mitän saa. Sentähden neuwoo meidän Wapahtajamme meitä aina rukoilemaan ja ei wäsymään, ja Hänen Apostolins käskee meitä rukoilemaan lakkamata. Jos en me aina saa mitä me anomme, niin anda Jumala sitä, kuin parembi on. Mutta ennen kaikkia pitä meidän kawahtaman meitämme luulemasta, että me rukouxellamme jotaan Jumalalda ansaitsisimme, ajatellen että Jumala meidän

rukou-

rukouxemme tähden olis welkapää meille jotakin andamaan. Mitästä kerjäläinen sen kautta ansaitzee, että hän huuta ja anoo? Niin en mekän mitän Jumalalda ansaitze, wan kaikki annetan armosta, Jesuxen tähden, jonga esirukouxen ja ansion päälle meidän rukouxemme pitä oleman perustetut ja Hänen Nimelläns alakirjoitetut. Sillä kaikki, mitä ikänäns me annomme Isäldä Jesuxen Nimeen, niin Hän anda meille. Se rukous, joka ei ole Jesuxen Nimellä alakirjoitettu, wan rakettu oman ansion päällä, ei kelpa Jumalalle eikä tule Hänelda kuultuxi.

O! Pyhä Hengi, joka olet Rukouxen Hengi, opeta meitä kaikkia rukoilemaan; wje meidän köyhät rukouxemme meidän Jumalamme eteen, ja rukoile Itze meidän edestämme: ja, Herra andakon meille armoa rukoilemaan ja auxihuutamaan Händä, niin kauwan kuin aika on. Nyt kuulee Jumala rukouxen, mutta tulee sekin päiwä, koska Jumala ei enä tahdo kuulla meidän rukoustamme. Kadotetut helwetisä huutawat lakkamata, wan ei tule koskan kuultuxi. O! että me taidaisimme ajatella mitä meidän rauhaamme sopis, ja ottaisimme armon ajasta waarin, kolkutaisimme rukouxillamme taiwan owen päälle, niin kauwan kuin se taittan awetta. Woi meitä! jos me wiiden tyhmäin Neitzein kanßa tulemme hiijain: woi meitä, jos Hääsalin owi on suljettu, ja me turhaan kolkutamme.

Minun Jumalani, tee minulle niin kuius tahdot kässä maailmasa, minä annan itzeni Sinun armollisen tahtos ala. Sinä mahdat tahtos jälken otta pois minulda kaikki muut, suo minulle ainoastans se armo, että minä taidan rukoilla. Ja jollet Sinä aina löydä hywäxi kuulla minua, niin älä kuitengan kätke armokaswojas minulda peräti, wan anna wälittäin joku taiwallisen makeuden pisara seurata minun rukouxeni päälle, wahwistuxexi ja wirwotuxexi minun työlläisellä ja waiwaloisella matkallani, etten minä waipuisi tjellä. Jos aiwan suuri heikkous tulis minun päälleni, etten minä wois rukoilla, niin katzahda armosa minun sydämeni halun puoleen. Muistuta minulle minun heikkoudesani, että Jesus rukoilee syndisten edestä taiwaisa, ja ettei Hän minuakan unhohda. Minun Jumalani! en minä ole parembi Isäni, koska minä kyldäisesti kärsinyt olen, ja wäsyn rukoilemasta, koska minun olkani kumärtuwat maata päin: koska minä olen juonut ulos risti-maljani, ja ei mitään enä minulle jältille ole täällä maan päällä, kuule silloin minun wiimeinen huokauxeni, ota silloin minun köyhä sjeluni Sinun käsiis, ja anna minun waihetta minun surkeudeni ijankaikkiseen taiwalliseen iloon ja rjemuun, kusa minä Sinua kiitän kaikkein walittuiden kanßa, kaiken sen armon ja hywyden edestä, jongas minulle ajasa osottanut olet. Herra meidän Jumalamme, joka woit tehdä ylitze sen kuin me ymmärrämme taikka rukoilemme, anna meille aina mitä Sinulle

le otollinen ja meille hyödyllinen on, Jesuxen meidän Wapahtajamme tähden, jolle olkon kiitos ja kunnia nyt ja ijankaikkisesti. Amen.

Jesuxen Nimeen!

Jesu armias! anna aina, Työn kaikt' Sinus p.
N:o 138: v. 2, 3.

Walmistus-Rukous.

Herra minun Armollinen Jumalani ja Luojani! minä Sinun köyhä Luondokappales aiwon rukoilla Sinun edesäs, eläwä ja kaikkiwaldias Jumala, ja uhrata Sinulle Rukousuhria, saadaxeni sitä kuin minulle tarpellinen on sekä sjelun että ruumin puolesta. Mutta, sen pahembi! minä löydän itzeni niin sopimattomaxi kuin mahdottomaxikin astuman Sinun Pyhän istuimes eteen. En minä tjedä kuinga minun pitä rukoileman, sillä minun sydämeni on paha ja minulla on saastaiset huulet. Laina siis, Armias Jumala! Pyhä Henges, joka on rukouxen ja kaiken witsauden Hengi, joka parhain tjetä, mitä Sinulle on otollinen ja minulle hyödyllinen; että Hän awullansa ja woimallansa walmistais minun sydämeni ja suuni niin painawaiseen ja tarpelliseen työhön; opetais minua malttamaan, ettei minulla ole jongun ihmisen, wan itze kaikkiwaldian Jumalan kanßa tekemistä;

kokois minun ajatuxeni ja kaikki sjeluni woimat ja osotais mitä minun rukoileman pitä, että minun rukouxeni olis Sinulle otollinen, ja minä niin Sinulda, minun Jumalani, Sinun Henges awun kautta kuultuxi tulisin, Jesuxen minun Waphtajani tähden. Amen!

Jokapäiwäinen Rukous ja sydämen huokaus.

Minun Jumalani! minä elän wielä Sinun Armo-waldakunnasas, josas olet luwannut katuwaisille syndisille armoa ja laupiutta. Tämä päiwä on yxi osa minun koettelemus-ajastani ja yxi kappale siitä tiestä, joka wie loppumattomaan ijankaikkisuteen. Tänäpänä wakuuttawat Sinun lupauxes minua Sinun Armostas, ja minä neuwotan ei paadutta-maan sydändäni, ettäs tahdot, Herra, tänäpänä anda itziäs löytää. Huomisesta päiwästä ei ole minulla yhtäkän lupausta, engä myöskän tjedä, jos Sinä silloin taidat olla wihainen elikä armias. Tämä päiwä taita myös olla minun wiimeinen päiwäni; ajan loppu ja ijankaikkisuden alku. Ennen kuin tämä päiwä on loppunut, taita minun eloni olla päätetty, ja ennen kuin Auringo laskemisellansa sen lopetta, taita tapahtua, että Sinä, joka olet Wanhurskauden Auringo, lopetat minun tjetämättömän eloni. Tänäpänä annetan neuwoa, mutta huomena, kuka tjes, ei enä: sillä minä tjedän yhden päiwän tulewan, jona ei enä yhtäkän neuwoa ole, ja kuka tjes se päiwä seuraa kohta tämän nykyisen

pääl-

päälle. Ah! hywä ja pitkämjelinen Jumala, opeta siis minua tänäpänä maltamaan mjeleni. Anna minulle armoa tänäpänä Sinua etzimään, palwelemaan, tottelemaan ja rakastamaan. Opeta minua tänäpänä kuulemaan Sinua, etzimään ainoastans Sinun kunniatas, omaa ja lähimeiseni parasta. Ja jos wihdoin tämä päiwä olis minun wiimeinen päiwäni, niin anna minun uskosa Sinun Poikas päälle päättää sen, ja iloisesti odottaa sitä suurta päiwää, koska Sinä tahdot tulla waatimaan tiliä ja lukua kaikista päiwistä ja kaikista hetkistä, kuin minä täällä elänyt olen. Ne jotka onnetoinna katumattomudesa owat ajasta pois kulkenet, toiwottawat tuhannella huokauxella, että heillä wiellä olis yxi armon ajan päiwä jäällä. Ah! Herra, opeta siis minua pitämään tämän ja jokaitzen päiwän kalliina: opeta minua ostamaan aikaa, ettei se turhaan kuluisi, ja käyttämään sen Sinun kunniaxes ja minun sieluni autuudexi, etten minä ijankaikkisesti katuisi ja lakkamata itkisi sitä edesmennyttä armon aikaa. Kuule tämä huokaus, Herra, Isä Jumala, Jesuxen Christuxen tähden, Sinun Henges Armon kautta. Amen.

Rukous Huomenelda, koska monda askaretta tulee, jotka estäwät rukouxen.

Minun Jumalani! Minä näen kuinga ihmiset surewat ja pyrkiwat ajallisten perään, ja senkautta estetän ajattelemasta Sinun päälles,

les, joka olet se surin hywyys. Me heitämme halulla silmämme nykyisten päälle, ja unhohdamme, että meidän oikia tawaramme ja kotomme on Taiwaisa. Kuinga hitaat engö me ole siinä, kuin tulee meidän sjelumme ijankaikkiseen autuuteen, mutta sitä wastan, kuinga suuttumattomat, halulliset ja walmiit pitämään murhetta tästä ajallisesta. Tästä näkyy se suuri turmellus, johon me kaikki perkelen petoxen kautta joutunet olemme.

Mikä taita olla tyhmembi, kuin enämmin pitää murhetta ruumiista kuin sjelusta, enämmin maasta kuin taiwaasta, enämmin ajallisesta menejyxestä kuin ijankaikkisesta autuudesta, ja suuremmasa armosa pitää katowaiset kappalet kuin itse Jumalan, joka on ja pitä oleman suurin hywyys?

Tämän teemmä me kuitengin, koska me, sen pahembi! usiammasti ennen olemme walmiit maallisiin askareihin, kuin ajattelemaan Jumalan päälle, puhumaan Hänen kanßansa ja rukoilemaan Häneldä Armoa ja sjunausta. Minun Jumalani! taiwuta minun tahtoni ja mjeleni sinun tygös, ja anna minun saada se armo, että ensin ajatella sinua, ennen kuin minä eteeni otan katowaisia. Älä anna minun unhotta, aamulla nostesani, että ilman Sinun sjunaustas on kaikki työ turha. Opeta siis minua, Sinun Nimes auxihuutamisen alla alkamaan minun työni ja askareni, ja ei ennen niihin menemään, kuin minä olen andanut minun köyhän ruumini ja sjeluni ja

kaik-

kaikki minun aiwoituxeni Sinun käsiis, niin taidan minä olla wakuutettu, että, minun Jesuxeni tähden, minä ja minun työni tulee sjunaiuxi. Amen.

Sydämellinen kanßapuhe Jumalan kanßa.

Salattu Jumala! joka asut korkeudesa, ja katzot kuitengin alas kaikkein luotuis päälle: Minä waiwainen syndinen olen myös yxi niistä. Sinä olet andanut minulle elämän ja hengen, ja mitä wielä enembi on, lahjoittanut minulle järjen ja kuolemattoman sjelun: Sinä pidät myös jokapäiwä murhen minusta, niin että minä taidan olla woimasa ja seisowainen: Sen opetta minulle Sinun Sanas, ja sen minun sjeluni kyllä tjetää. Mutta, hywä Jumala, koska minä tutkin itziäni, kuinga huono, raadollinen, wiheliäinen ja kuinga peräti tyhjä minä olen ilman Sinuta ja Sinun armotas, niin mahdan minä hämmästyä ja kowin peljästyä. Sinun tygös, Herra, pakenen siis minä tästä minun wiheliäisydestäni ja rukoilen Sinua, ettäs tahdoisit olla minun wäkewydeni, minun apuni, minun turwani ja minun kaikki. Minä lasken itzeni Sinun helmaas, ja lewän niinkuin lapsi äitinsä sylisä. Minä luotan sen päälle, että Sinä, niinkuin hywä Luoja, pidät murhen luoduistas; sillä minä olen Sinun, ja Sinä, Herra, olet minun tehnyt. Minun tjeni, minun itzeni, minun tekemiseni ja jättämiseni annan minä Sinun Armo-käsiis. Minä tjedän,

dän, Herra, ettei yxikän ihminen taida waeldaa tjetäns oikiasti, jollet Sinä händä wie ja johdata. Sentähden rukoilen minä Sinua, o! armollinen Jumala, ettäs aina weisit minua oikiata tjetä, annaisit minulle oikian wiisauden ja johdataisit minua Sinun totudesas. Minun Jumalani, jos Sinä olet minun kanssani, niin en minä pelkä mitään waaraa, ja Sinun Armos on minusa heikosa wäkewä olewa: älä siis minua koskan hylja, wan anna minun olla Sinun omanas. Ole Sinä minun Jumalani ja anna minun olla Sinun palwelias Ole minun iloni myötäkäymisesä, minun turwani hädäsä, minun elämäni kuolemasa ja minun autudeni ijankaikkisudesa. Kuule minun nöyrä huokauxeni, Armollisin Jumala ja Luoja, Sinun rakkan Poikas tähden. Amen

Rukouxen Kuulemisesta.

Rukous, joka on kanßapuhe Jumalan kanssa, josa me saamme kandaa tarpeitamme meidän taiwallisen Isämme eteen, on werration lahja ja sangen hupa askare; kuin me olemme wakuutetut siitä, että Jumala ei ainoastansa kuule mitä me rukoilemme, mutta on myöskin luwannut anda meille mitä me anomme, koska se tapahtuu oikiasta sydämestä ja tulee Hänen kunniaxensa ja meidän hywäxemme

Herra minun Jumalani! mikä suuri etusus eikö se ole, että rukouxella saada otta pa-

kon-

konsa Sinun tygös hädässä, ja mikä sydämen turwa eikö se ole, että tjetä Sinun kuuldelewan murheisista sjelua; sillä tosin ei ole koko mailma tawarainsa kanßa tämän suhteen mixikan luettawa.

Muiden seasa kuin teke helwetin hirmuisexi on myöskin se, että Jumala ei enä kuuldele kadotettuin huutoa. Ah! minun taiwallinen Jumalanni, parembi on, ettei ensingän olla syndynyt kuin ettei tulla kuultuxi. Minä kiitän siis Sinua kaiken Armos edestä, mutta erinomattain sen edestä, ettäs niin armollisesti olet luwannut kuulla minua waiwaista ja mahdotoinda syndistä. Minä rukoilen Sinua, Herra, ettes koskan kiellächis minulda tätä Armoa, wan määrättömästä rakkaudestas aina kuuldelisit minun nöyrää rukoustani, ja annaisit minulle armon ja woiman rukoilla. Ja waikka en minä tjedä mitä minun pitä rukoileman, engä taida oikein tehdä minun rukoustani Sinun edesäs, niin katzahda kuitengin laupiudes silmillä minun puoleeni, ja anna sitä kuins parhammaxi ja hyödyllisimmäxi minulle löydät. Jos minä niin heikoxi tulisin, etten minä wois rukoilla, niin opeta minua huokamaan, ja anna minun huokauxeni Sinun etees tulla, ja saada Sinulda apua ja sjunausta. Jos wielä Sinulla, minun syndeini tähden, olis syy peittää armo-kaswojas minulda, eliä kiusauxen aikana näyttää itziäs niin kuin hirmuisexi, ja niinkuin se, joka ei yhän laupiutta enä näkyis tahtowan osottaa, niin älä kuitengan

mi-

minua hylkä, ja älä minua pois tykönäs heitä, wan kokota minulle uskollinen kätes, berätä minua jällen ylös, anna minulle kärsiwällisyttä, ja opeta minua anomaan, etzimään ja kolkuttamaan siihen asti, että Sinun Isänsydämes armahta minua, ja minä tulen kuultuxi, ja saan kuulla Sinun suustas nämät suloiset sanat: Eikö Ephraim ole minun rakas poikani, minun sydämeni halkee laupiudesta hänen kohtaansa. Autuas on se, jota Herra kuulee. Herra kuule minua nyt ja aina, minun Lunastajani kallin esirukouxen tähden. Amen.

Jokapaiwäinen Rukous Kolmeyhteisen Jumalan tygö.

Herra Isä Jumala, kaikkein kappalden Ylöspitäjä ja Suojelja! Herra Jesu Christe, Jumalan ainokainen Poika, minun armosta ja rakkaudesta rikas Wapahtajani! Herra Jumala Pyhä Hengi, Sinä uskollinen ja wäkewä Lohduttaja, minun Armollinen Jumalani, minä kiitän Sinua kaikesta sydämestä, ettäs niin armollisesti olet minun luonut, ja andanut minulle hengen ja olennon, ettäs olet minun lunastanut ja pelastanut perkelen wallasta ja ijankaikkisesta kadotuxesta, ettäs olet minun kutzunut Seurakundaas, ilmoittanut minulle Sinun autuallisen neuwos ja pyhän tahtos, jota järki ei woi käsitää. Minä rukoilen Sinua, Kolmeyhteinen Jumala, Isä, Poika ja Pyhä Hengi, ettäs määrättomän woimas kautta tahdoisit ylöswalaista, wahwista,

sta, ylöspitää ja warjella minua, että minä loppuun asti alati pysyisin Sinun pelwosas ja rakkaudesas. Jos minä ihmillisesta heikkoudesta erhetyn, horjahdan ja langen, niin älä minua hylja, ja älä ota Pyhä Henges minulda pois, wan ole kärsiwällinen minun kanßani, auta minua ylös, ja wie minua jällen oikialle tjelle, ja jos niin hywäxi löydät, niin kurita minua, kohtuudella, ja älä minua hukuta, sillä Sinä tjedät, kuinga huono minä olen, ja että minä synnisä seka sinnyt että syndynyt olen: älä siis ojena wihas kättä syndisen tomun ja tuhwan ylitze, sillä Sinä olet Jumala ja Sinun tapas on armahtaa; niin minun sjeluni kaiken Sinun armos ja hywydes edestä tässä kuolewaisudesa Sinun suurta Nimeäs ylistää ja kiittää, ja koska minä, pelastettu synnin ruumista ja pääsnyt kaikesta pahasta työstä, saan katzella Sinun kaswojas kunniasa, niin minä kaikkein pyhäin Engelitten ja walittuin Jumalan lasten kanßa weisan Sinulle taiwallista kiitoswirtta ijankaikkisesti. Amen.

Mitä Rukouxesa on malttamista.

Se on sanomatoin Armo, minun Jumalani! ettäs tahdot kuulla minua, kuin minä köyhälla rukouxellani tulen Sinun tygös. Mutta minä rukoilen Sinua, Herra! ettäs myös annaisit minulle Armoa, niin tehdäxeni rukouxiani, että ne olisit Sinulle otolliset. Opeta minua, Herra, ottaman waarin rukouxestani, muistaman kenen kanßa mina puhun, ni-

nimittäin Sinun kanßas, joka olet minun Luojani, Pyhä, Wanhurskas ja Kaikkiwaldias Herra. Minä luen tarkkaasti sanojani ja otan wisun waarin, koska minä puhun Kuningani eli jongun muun korkian maallisen Herran kanßa. Nämät owat ihmiset ja wiheliäiset syndiset niinkuin minäkin: mutta Sinä Herra olet ollut ijankaikkisesta Kaikkiwaldias Jumala, joka olet kaikkein kappalden Luoja. Pyhät Engelit, Sinun korkehimmat palwelias, Cherubim ja Seraphim peittäwät kasywons Sinun edesäs; kuinga paljota enämmin pitä minun wiheliäisen syndisen nöyryttämän itziäni Sinun edesäs. Minulla on saastaiset huulet ja siis työläs puhua Pyhän kanßa Israelisa. Armollinen Jumala! opeta minua siis sydämestä ja alhaisimmasa nöyrydesä edestuomaan minun rukouxeni, ja warjele minua, rukouxellani Sinua jollan tawalla wihoittamasta, taikka luulolla, että minä sillä jotakin ansaitzisin, taikka röykkiällä ja sopimattomalla anomisella, taikka jollan muulla, kuin Sinun mieldäs wastoin olis. Opeta minua auxihuutamaan Sinun Pyhää Hengeäs, ja aina perustamon rukouxeni Sinun yldäkylläisen suuren rakkaudes ja laupiudes päälle, Jesuxen, minun Edesrukoiliani kautta; tulemaan Sinun etees suurimmasa nöyrydesä ja andamaan tarpeeni Sinun huomaas; niin tiedän minä, minun Jumalani, jollen minä saa mitä minä anon, niin annat Sinä kuitengin sitä kuin hyödyllinen on, ja enämmän, kuin minä anoa taidan, ja sen sulasta Armosta, rakkan Poikas tähden. Amen.

Ly-

Lyhy Rukous ja Selitys Isä meidän ylitze.

Minun armollinen Jumalani, kuinga rakkaana Sinä pidät ihmisen! Ei ole siinä kyllä, ettäs annat itzes kutzua minun Jumalaxeni ja Luojaxeni, wan se kuin wielä enämbi on, minun Isäxeni. Kuinga lohdullista eikö ole saada rukoilla: Isä meidän joka olet Taiwaisa! Se suloinen Isän nimi wetää minua wiheliäistä maan matoa pelkämätä astumaan Sinun etees ja turwallisesti andamaan Sinun tjetää minun hätäni. Niinkuin Jumalaa, pelkän minä Sinua, ettäs olet Pyhä, wan minä syndinen ja saastainen lähestymään Sinua: mutta niinkuin Isän tygö, menen minä rohkiasti Sinun tygös. Minä tjedän, että rakkan Isän sydän on aina awoi lastensa edesä: paljota enämmin Sinä, minun Taiwallinen Isäni, joka olet itze hywys, armahdat minua, jonga ylitzen Sinulla, Luomisen, Lunastuxen ja Yläspitämisen puolesta, on suurin Isän-oikeus; sillä minä olen Sinun, o Herra. Suuri Jumala ja armias Isä, joka asut Taiwaisa, ehkä Taiwasten Taiwat ei woi Sinua käsittä: Anna minulle armos kunnoittamaan Sinua niinkuin minun Jumalaani, ja rakastamaan Sinua niinkuin minun rakasta Isäni, aina pitämään Sinun Nimes pyhänä sekä opisa että elämäsä; että minä tulisin Sinun Waldakundaas, olisin oikia Jäsenä täällä Sinun Armo-Waldakunnasas, ja sitte saisin asua Sinun tykönäs taiwallisesa Waldakunnasas. Tämän tjedän minä, Isä, olewan

wan Sinun tahtos; mutta minun lihallinen tahtoni, suuresa turmelluxesani, on aina Sinua wastan. Sen tahdoisit Sinä, Armollinen Jumala ja Laupias Isä, Sinun Henges armon kautta estää, tukahutta ja alaspainaa, että minun tahtoni olis aina ojettu Sinun tahtos jälken, ettän olisin aina tytywäinen Sinun tahtos kanßa, ja mjelelläni sen jälken itzeni käytäisin myötä-ja wastoinkäymisesä. Ruumillisia tarpeitani niinkuin rawindoa, waatteita ja muuta senkaldaista kuin jokapäiwäisellä leiwällä ymmärretän, älä minulda, Hywä Jumala, kjellä, niin kauwan kuin minä täällä kuolewaisudesa oleskelen. Paljoo en minä pyydä, wan anna minulle määrätty osani, ja niin paljon kuin minä tarwitzen. Ennen kaikkia, o Taiwallinen Isä, anna minun monet ja suuret syndini olla minun Wapahtajani Jesuxen kallilla Sowindo-werellä poispyhityt, ja wuodata minun luonostansa kowaan ja leppymättömään sydämeheni weljellinen rakkaus, että minulla aina olis wihamjehiäni kohtan sama mjeli, kuin Christuxella oli.

Auta minua, rakkahin Isäni, uskollisesti wastanseisomaan ja mjehullisesti woittamaan kaikki ne kjusauxet, kuin perkele, mailma ja minun oma lihani ja wereni minun päälleni tuottaa. Walaise minua ymmärtämään heidän kawaludensa, ja älä anna minun köyhä sjeluni tulla näiden julmain wihollisten saalihixi. Warjele minua epäuskosta, epäilyxestä ja muista suurista synneistä, ja jos minä nil-

hä kiusatan, niin auta minua woittamaan. Koska minä wihdoin Sinun suosios jälken olen aikani elänyt, ja minun elämäni ehto lähestyy, niin anna minun iloisesti silmäni kiini sulkea: Päästä minua pahasta, anna minun saada rauhasa mennä hautahani, ja maata lewosa sen suuren päiwän asti ja kaikkein uskowaisten kanßa saada riemullisen ylösnousemisen ja sisälle käydä Sinun Waldakundaas, josa sinä kunniasa ijankaikkisesta ijankaikkisehen olet ollut ja olet olewa Kaikkiwaldias Jumala ja Herra. Amen.

Kiitos Jumalalle, että Hän on käskenyt rukoilemaan, ja luwannut kuulla rukouxen.

Minun Jumalani! minä kiitän Sinua sydämestä, ettäs Sanasas olet käskenyt minua rukoilemaan, ja armollisesti luwannut minua kuulla. Kuinga lohdulliset owat nämät sanat: auxes huuda minua hädäsäs, niin minä tahdon auttaa sinua, ja sinun pitä kunnioittamaan Minua. Kuinga sydändä wahwistawainen eikö se ole, että Sinä, Herra, kuulet wiheliäisten huudon? Kuinga suloinen on minun Jesuxeni käsky ja lupaus: anokat, niin teille annetan: etsikät, niin te löydätte: kolkuttakat, niin teille awatan, ja taas: Kaikki mitä te anotte Isäldä Minun Nimeeni, sen Hän anda teille. Tosin, niinkuin ei yxikän taida elää ajallista elämätä ilman hengittämätä; niin ei taida myös kengän elää hengellistä elämää ilman rukousta, huokauxia, auxihuutä

tamista ja kiitosta. Minä kiitän siis Sinua, Armollinen Jumala, ja, minä kiitän Sinua kaikesta sydämestä, ettäs olet luwanaut kuulla minun rukouxeni. Koska minulda jotakin puuttuu, menen minä kammiohoni, suljen oweni, ja puhun Sinun kanßas rukouxesa. Jos minä joudun ahdistuxeen ja murhesoen, niin minä huudan Sinun tygös: Minun sydämeni ahdistus on suuri, Herra katzahda minun raadollisudeni puoleen, wie minua ulos hädästä ja anna minun syndini andexi: Ja Sinä wastat: älä pelkä; sillä minä olen sinun Jumalas. Ja kuinga raskas eikö olis elää täsa waiwalloisesa mailmasa, jollen me rukouxella sais paeta Jumalan tygö? Minun Jumalani, Sinä tjedät parhain, missä hädässä minä usiasti olen, kuinga ei mitään apua löydy ihmisten tykönä, jotka usiasti ei tahdo eikä taida auttaa. Jollei siis se ainoa toiwo olis jälille, että minä rukouxen kautta saisin puhua Sinun kanßas, niin minä raadollisudessani hukkuisin.

Armollinen Jumala! kuin Sinä niin hywäxi löydät, annan minä mielelläni kaiken muun aldixi, wan älä anna minun kadottaa sitä armoa, että taita rukoilla. Minä tahdon ilolla olla Sinun käskylles kuuliainen ja rukoilla, ole Sinä Laupias, ja kuule minun rukouxeni. Minä tahdon seurata minun Jesuxeni esimerkkiä, uhrata Sinulle rukouxia: minä uskon myös, että Jesus rukouxellansa on ansainut minulle rukouxen kuulemisen Sinun tykönäs, ja että Hän wielä rukoilee minun edestä.

ſtäni Sinun oikiaſta Kädelläs: Niin auttaa myös Pyhä Hengi minua ſanomattomilla huokauxilla, ja wie minun rukouxeni Sinun tygös.

Olkon rukous aina minun hupa aſkareni, minun iloinen kanßapuheni Sinun kanssas myötäkäymiſeſä, minun pakoni ja turwani hädäſä, minun hywäſti jättöni mailmaſta: Jsä, Sinun kaſithis annan minä hengeni: tämä olkon minun wiimeinen huokauxeni. Amen.

Tutkiſtelemus ja Rukous Wiikon aluſa.

Nyt on wiikko kulunut: Jeſuxen Nimeen alan minä taas uutta. Minun Jumalani, paljon armoa ja paljon hywyttä olen minä tähän aſti nautinut, mutta kuinga minä itziäni tätä Sinun rakkauttas waſtan käyttänyt olen, mingä kiitoxen Sinä ſen edeſtä ſaanut olet, ſen Sinä parhain tjedät. Minun omatundoni ſanoo minulle, että minä monesa aſiaſa olen erhettynyt, Sinun kaikkitjetäwäiſydes tjetä enämmän, kuin minun ſydämeni. Mitä minä rikkonut olen, anna, Armollinen Jumala, ſe minulle anderi, ja jollen minä ole oikein arwannut Sinun hywyttäs, niin tygölue ſe minun ymmärtämättömydelleni. Älä wihaſtu, ole kärſiwällinen minun kanßani, ja anna minulle armoa paremin käyttäxeni tämän wiikon. Opeta minua oikein tutkiſtelemaan Sinun pyhää Sanaas, ja tarkkaſti ſeuramaan Sinun Käſkyjäs, ennen kaikkia ſeuramaan Jeſuxeni eſimerkkiä, Hänen aſkeleitan-

tansa noudattamaan, ja aina pitämään Händä silmäini edesä, niin että minä enimmäst etzin Sinun kunniatas, ahkeroitzen itziäni Christillisistä awuista, nöyrydestä, hiljaisudesta, puhtaudesta, rakkaudesta, kärsiwällisydestä, teen kaikille hywää, ja ei kellengän wäärytä, olen uskollinen ja wirjä wirasani, j. n. e. Opeta minua myös tänä wiikkona malttamaan, kuinga katowainen aika on, ja kuinga äkisti se ohitzen menee. Mitämax, minun Jumalani! tämä on wiimeinen wiikko, minun kuolema-päiwäni on kirjoitettu Wartioitten newwosa, ja minä jomman kumman päiwänä tässa wiikossa, jonga Sinä yxinäs tjedät, päätän aikani, ja alan äärettömän ijankaikkisuden. Sentähden, minun Jumalani! anna minulle armoa aina muistaman minun kuolewaisuttani, että minä joka päiwä olisin walmis Sinun kädestäs wastan ottamaan kuoleman sanoman. Warjele minua pahasta äkillisestä kuolemasta, ja älä ota minua pois keski ijäsäni; Sinun ajastaikas pysywät ijankaikkisesti. Olkon kaukana Sinusta, hywä ja armollinen Jumala, joka tahdot että kaikki autuaxi tulisit ja ettei yxikän hukkuis, ettäs temmaisit minun pois synnisäni ja hukutaisit minun katomattomudesani: Ei, pitkämjelinen ja rakkaudesta rikas Jumala, senkaldainen sydän ei ole Sinulla, jos minä syndiä teen, niin älä minua hylja, wan ole kärsiwällinen minun kanßani, ja anna armos aina olla awoi minulle, heräta minua synnin unesta, ja suo minulle ennemin wielä yxi wiikko. Älä anna saatanan ja minun wihol-

li-

listeni iloita minun langemuxestani, ja älä temma minun köyhää sjeluani pois wihasas, niin minun sydämeni kiittää Sinua armos edestä, ja weisaa kiitosta Sinun Nimelles ijankaikkisesti, kuin Sinä, Jesuxen minun Wapahtajani kallin ansion tähden annat minun autuallisesti päättä minun wiimeisen wiikkoni. Amen.

Wiikon Lopulla.

Minä kiitän Sinua, minun Jumalani, kaiken sen armon ja hywyden edestä, jongas minulle koko minun elinaikanani ja erinomattain tänä edesmennenä wiikkona osottanut olet. Tuhanen onnettomutta olis tainut kohdata minua, mutta Sinun hywydes on warjellut minua wahingotoinna. Mitä minä olen Sinua wastan syndiä tehnyt, tieten eli tietämätä, anna minulle se andexi, ja anna minulle armoa paremin käyttäxeni niitä päiwiä ja sitä aikaa, kuin minulla wielä taita jällillä olla. Anna minun aina ajatella, että niin mahdotoinda kuin se on saada takasin yhtä edesmennyttä päiwää eli wiikkoa, niin wähän taidan minä ottaa takasin sitä pahaa ja niitä syndejä, kuin minä Sinua wastan tehnyt olen: Sentähden, armias Jumala, anna minulle armoa kawahtamaan itziäni synnistä, ja karttamaan kaikkea sitä, kuin taidois wihoitta Sinua ja turmella minun köyhää sjeluani. Opeta minua olemaan Sinun pyhille käskyilles kuuliainen, wiriä Sinun palweluxesas ja siinä, kuin tulee Sinun kiitoxes,

xes, minun ja minun lähimäiseni parhaxi. Opeta minua ajattelemaan, että niinkuin tämä wiikko on äkisti edeskulunut, niin menee myös kaikki se aika, kuin minulla wielä taita olla jäällä, äkisti pois, wuodet lisändywät, minä wanhenen ja tulennun hautaan lasketaa; taita myös tapahtua, etten minä enä yhtä wiikkoa elä. Minä tähdon sentähden tänäpäiwäna, tämän wiikon lopulla päättää luguntekoni Sinun kanßas. Mutta, armollinen Jumala! minä sanon kohta, kuinga minun kanßani laita on: minun welkani on suuri, ja ei minullo ole yhtäkän waraa maxaa: mutta ettäs olet minulle kaikki lahjoittanut armosta, niin pakenen minä myös Sinun armos tygö, ja rukoilen ettäs annaisit armon oikeuden edellä käydä: anna minun welkani olla Sinun Poikas werellä poispyhitty, niinen minä pelkä tulla Sinun Duomios eteen, Sinä mahdat kutzua minua lukua tekemään, koskas tahdot, ja jollen minä enä yhtä wiikkoa eläis, niin olkon Sinun tahtos, sinä on kyllä, minä olen Herran oma, joko minä elän taikka kuolen, en minä kuole pahoin, kuin Sinä olet minun armollinen Jumalani. Amen.

Aamu-Rukous.

Minun Jumalani! minä kiitän Sinua sydämestä, ettäs minua tänä yönä niin armollisesti warjellut olet, andanut minun lewollisesti maata ja terwenä herätä. Hywä Jumala ja Luoja, minä ihmettelen Sinun hallitustas

ja

ja ylistän Sinun hywyttäs ja wiisasta asetustas. Ehtona minä menin wuotelle wäsynyt päiwän työstä, nyt minä nouseu raitisna sewänyllä ruumilla. Minä olen nyt niinkuin uusi ihminen, ikänäns kuin uudexi luotu. Tämän Sinun hywydes edestä, minun Jumalani, joka lugunpitämättömäldä joukolda wähänä pidetän, kiitän minä Sinua sydämellisesti. Minä muistelen siinä siwusa, että niinkuin minä nyt olen maannut ja nosnut ylös luonnollisesta unesta, niin pitä minun myös kerran nouseman, suokon Jumala, iloisella mjelellä siitä pitkällisestä unesta haudasa, uudella ja katomattomalla ruumilla. Minun Jumalani! Sinä olet sanonut, että jokaisella päiwällä on suru itzestänsä, mutta minä tjedän myöskin, että Sinun armos on jokapäiwä uusi. Minä rukoilen siis Sinua, Armias Jumala, ettäs tänäpänä warjelisit minua synnistä ja kaikesta pahasta sjelun ja ruumin puolesta. Älä anna saatanan, sen kiljuwan helwetin jalopeuran, minua ylös njellä eli kawaludellansa ja tuhannilla juonillansa minun köyhää sjeluani hukutta. Sinun pyhä Engelis, joka yöllä minun ylitzeni walwoi, ja warjeli minun täldä julmalda pimeyden hengeldä, hän olkon myös tänä päiwänä minun siwulleni, ja warjelkon minua kaikista tämän murhamjehen kureista. Minun aikareisani, kutzumisesani ja wirasani anna minun, o Jumala, tänäpänä ja aina nautita Sinun apuas ja sjunaustas, että kaikki onnellisesti ja hywin käwis Sinun kunniexes, minun ja minun lähimäiseni parhaxi. Opeta minua myös,

minun Jumalani, joka päiwä muistelemaan wiimeistä päiwäänі: sillä niinkuin et Sinä ole andanut minulle lupausta huuomisesta päiwästä, wan tahdot että minun joka päiwä pitä elämän Sinun pelwosas, christillisesä walmisuxesa, niin anna minulle armoa aina uskollisesti walwomaan: ja jos Sinä, minun Jumalani, ijankaikkisesa neuwosas olet päättänyt, että minun tänäpänä pitä täältä lähtemän, niin anna minun uskosa Wapahtajani päälle autuallisesti eritä täältä, ota minua kätees ja anna minun sisälle käydä Sinun Waldakundaas; kusa ei enä ole päiwää eikä yötä, walkeuden eikä pimeyden waihetusta, kiusausta, murhetta eikä waiwaloista työtä, wan iloinen ja riemullinen kiitos-laulu Sinun Lastes seasa. Kuule minua, minun Jumalani, Jesuxen minun Wapahtajani tähden. Amen.

Ehto-Rukous.

Kaikkiwaldias Jumala ja rakas taiwallinen Isä, minä kiitän Sinua kaikesta sydämestä, ettäs minun tänäpäiwänä niin Isällisesti warjellut olet waarasta ja wahingosta sielun ja ruumin puolesta. Minä rukoilen Sinua, ettäs samasta määrättömästä rakkaudestas tahdoisit suojella ja warjella minua tänä tulewana yönä, annaisit minun lewollisesti maata, lewättää minun wäsyneitä raajojani, ja jällens, jos Sinun pyhä tahtos niin on, raitisna nosta. Älä anna pimeyden ruhtinan kawalilla juonillansa minua peljättää, walwo itse, o Jumala, minun ylitzeni, Sinun pyhä

En-

Engelis olkon minun wartiani, ettei mitän pahaa minuhun ryhtyisi. Ätä myöskän anna minun unhotta, että uni on kuoleman kuwaus, ja että minä pian pimiään hautaan lasketan. Warjele minua siitä ijankaikkisesta pimeydestä, ja niin usein kuin minä yön pimeydeldä piiriletän, niin muistuta minulle kadotettuin onnetoinda pimeyttä, ja anna minulle armoa, yötä ja päiwää elää Sinun pelwosas, että minä wäldäisin Sinun wihaas ja kauhiata helwetin pimeyttä. Minun Jumalani, Sinä joka olet itze walkeus ja wanhurskauden Auringo, älä anna minun syndiin nukkua, walaise minun pimiä sydämeni ja lepä sjellä, niin minä tjedän, että minä olen Sinun omas, joko minä nukun eli walwon. Jos Sinä, minun Jumalani, tänä yönä tahdoisit kutzua minun sjeluni, niin anna minun herätä Sinun helmasas. Ja jollen minä enä täällä näe Auringon walkeutta, niin anna minun tulla siihen walkeuteen, kusa Sinä, minun Jumalani, itze olet Auringo, kusa Sinun Pyhäs paistawat niinkuin taiwan tähdet ijankaikkisesti. Sillä wälillä kiitän minä Sinua sen lahjan edestä, että saada nukkua ja lewätä. Joka erä kuin minä menen wuotelle lepämään, muistelen minä ilolla lepoa haudasa, ja riemutzen siitä, että minun kuolemani kutzutan unexi. Anna minun Sinun Henges armon kautta hegellisesti walwoa, pitää wisun waarin, ettei minun uskoni lampu sammuis, kawahtaa itziäni synnin pimeydestä, että minä, olisko se yöllä eli päiwällä, mahdaisin olla wälmis wastanottamaan minun

sje-

sjeluni Ylkää, niin minä wiimeisti Armosta Jesuxen tähden saan wiimeisellä ehtollani autuallisesti nukkua. Amen.

Toinen Aamu-Rukous.

Hywä Jumala ja Luoja, minun rakas taiwallinen Isäni, minä kiitän Sinua minun Wapahtajani Jesuxen Christuxen kautta, että niin armollisesti olet andanut minun maata ja lewätä tänä edesmennenä yönä. Minä kiitän Sinua, että minusta olet niin armollisen murhen pitänyt, ettei mitän pahaa ole minuhun sattunut, ja että minä nyt terwenä, raittisna ja iloisna saan nosta, nähdä päiwän suloisen walkeuden ja tytywäisnä mennä minun wirkani askareihin, kuin Sinun wiisas Edeskatzomises on minulle tässä mailmasa määrännyt. Minä rukoilen Sinua, armias Jumala, että kärettomästa Armostas, myöskin tänäpäiwänä warjelisit minua ja kaikkia niitä, kuin minun omaiseni owat, kaikista synneistä, onnettomudesta ja kaikesta pahasta sjelun ja ruumin puolesta. Anna Pyhä Henges asua meidän tykönämme, wiedä ja johdattaa meitä, että me eläisimme tämän päiwän Sinun kunniaxes, tekisimme mitä Sinulle otollinen on, ja kartaisimme kaikkea sitä, kuin saastutta meidän sjelumme ja teke meita wihattawari Sinun kaswois edesä, ja eroitta meitä Sinun Armostas. Suuri Jumala, armosta rikas Isä, Sinä tjedät että saatana meidan wihollisemme etzii yötä ja päiwää meidän wahingoitamme, käy julmudesansa ymbäri, ja niin-

niinkuin kiljuwa jalopeura aina ajaa saalista takaa; estä ja pois käännä, armollinen Jumala, kaikki hänen kawalat juonensa, ja älä anna tämän julman helwetin murhajan saada mitän waldaa meidän ylitzemme. Seiso, o Jumala! meidän puolellamme. ole meidän kilpemme ja werjelluxemme, ja anna Sinun pyhät Engelis olla meidän wartianamme, piirittä meitä ymbärpyöry, ja kanda meitä käsisänsä, etten me jalkaamme kiween loukkaisi. Herra, Sinun käsiis annan minä itzeni ja kaikki omaiseni Sinun päälles panen minä toiwoni ja uskalluxeni. Sinä tjedät parhain mitä meille hyödyllinen eli wahingollinen olla taita, ja niinkuins tähän asti olet pitänyt armollisen murhen minusta, niin toiwon minä sitä tänäkin päiwänä ja aina edespäin. Minun Jumalani, yxi päiwä pitä myös oleman minun wiimeinen päiwäni, Sinä, Herra, yxinäs tjedät, mikä päiwä se on, mitamax tämä päiwä on Sinun kaikkiwiisaasa neuwosas määrätty minun kuolema-päiwäxeni. Laina minulle siis Pyhä Henges armoa jokapäiwä elää christillisesä walmisluxesa, että minä olisin walmis seuramaan kuolemata, jos Sinun pyhä tahtos niin olis, että minun tänäpänä elikä huomena pidäis päättämän waelluxeni, ja Armosta minun Wapahtajani tähden saamaan alkaa sitä autuallista päiwää Sinun taiwallisesa Waldakunnasas, jolla ei koskan loppua ole Kuule minua, minun Jumalani, Jesuxen kallin kärsimisen ja kuoleman tähden. Amen.

Toi-

Toinen Ehto-Rukous.

Minä kiitän Sinua, Laupias Jumala ja rakas taiwallinen Isä, ettäs taas olet andanut minun elää yhden päiwän, ja armollisesti warjellut minua wahingosta, onnettomudesta ja kaikesta pahasta sielun ja ruumin puolesta. Paljo pahaa olis tainut minua tänäpänä kohdata, saatana se häisy wihollinen on kyllä wirittänyt kawalita paulojansa minun eteeni, mutta Sinun Armos, Herra, on warjellut minun, ja Sinun kauttas olen minä autettu. Armias Jumala, niinkuin me jokapäiwä juomme wäärytta niinkuin wettä, ja erhetyxet kuka ymmärtää? niin olen minä myös, sen pahembi! monella muotoo tänäpänä erhettynyt Sinua wastan, kuin Sinun kaikkitietäwäisydes parhain tietä wan ole kiitetty, Armollinen Jumala, kärsiwällisydes ja suuren pitkämjelisydes edestä: anna andexi Jesuxen tähden mitä rikottu on, älä tygölue minulle heikkouttani ja tyhmyttäni, älä rangaise minua ansioni jälken, ja älä wihastu syndisen tomun päälle, wan armahda minun päälleni, muistuta minulle wikoiani ja anna minulle armoa parata itziäni. Armollinen Jumala, anna tämän päiwän kanssa minun synnin welkani olla andexi annettu, ja älä tästä päiwästä enä muistele, mitä minä tähän hetken asti Sinua wastan rikkonut olen, wan pyhi kaikki pois Poikas kallilla werellä, ja anna minun saada elää Sinun ystäwänäs. Nyt lähesty yö, ihana Auringo on alasmennyt ja pimeys piirittää meitä. Suuri ja eläwä Ju-

ma-

mala, Sinä, joka olet itze walkeus, pysy armollisella läsnäolemisellas minun tykönäni tänä tulewana yönä, ja warjele minua kaikesta pahasta; anna minun saada turwallisesti lewätä Sinun siipeis warjon alla, ja ole itze tulinen muuri minun ymbärilleni. Warjele myös minun omaisiani minun ystäwitäni ja kaikki, kuin minun omani on, ja anna minun huomena iloisna nosta ja kiittää Sinua kaiken Sinun armos ja hywydes edestä. Minun Jumalani, niin usein kuin minä menen wuotelle lewämään, muistuta minulle sitä pitkällistä lepämistä haudasa, ja että minun kerta pitä riisuman päältäni katowaisuden. Se on minulle tjetämätöin, minga ajan Sinä, minun Jumalani olet määränyt minun kuolemahetkeyeni, mitämax Sinä kaikkiwiisasa neuwosas olet päättänyt tänä yönä noutaa minua täältä. Jos Sinun pyhä tahtos niin on, niin älä ole minulle hämmästyxexi, anna minun autuallisesti nukkua, ja ota minun köyhä sjeluni tygös. Sillä wälilla annan minä itzeni Sinun huomaas ja nukun makiasti sinun helmaas, ja waikka minä olen nukkunut, niin walwoo kuilengin Sinun kaikkinäkewäinen silmäs minun ylitzeni. Sinä olet minun rakas taiwallinen Isäni, kuka pelkäis, jolla niin woimallinen ja armias Isä on? Minä kiitän Sinua sen lahjan edestä että taita nukkua ja että minä nyt terwenä saan mennä wuotelle ja lewättää wäsyneitä raajojani. Jos Sinä annat minun jällen terwenä nosta ja iloisna näbdä uuden päiwän, niin minä jällen kiitän Sinua, sinun armollisen warjelluxes ja hywydes

edes-

edestä, jongas minulle tänä yönä osottanut olet. Mutta jos minun aikani on loppunut, ja Sinun pyhä tahtos päättänyt, että tämä yö pitä päättämän minun waelluxeni, niin anna myös kaikki minun wiheliäisydeni yhtä haawaa päätettää. Anna minun herätä Pyhän lewosa, ja katzella Sinua eläwitten maasa, kusa ei yhtään yöta enä ole, kusa Sinä itze olet heidän ijankaikkinen walkeudensa, ja ei mikän pimeys enä meitä käsitä, kusa me lakkamata saamme ylistää Sinun suurta Nimeäs, ja weisata Sinulle ijankaikkista kiitosta, Jesuxen Christuxen meidän Herramme ja armian Wapahtajamme kautta. Amen.

Rukous Sodan-aikana.

Rauhan Jumala, Sinä, joka wihat riitaa, ja tahdot että ihmiset keskenänsa rauhallisesti yhdesä eläisit, katzo armollisesti meidän puoleen, jotka nyt olemme joutunet huikiaan ja weriseen sotaan. Herra, Sinä pyhä ja kaikkiwisas Jumala, me tunnustamme näyrästä sydämestä että me tämän pahan synneillämme ansainet olemma, että me olemme kehoittanet Sinua tarttumaan miekkaan meitä wastan, ja olis kyllä oikein, jos Sinä niin syndistä maata ja tottelematoinda kansaa nyt peräti hukutaisit. Mutta armollinen Jumala, älä rangaise meitä meidän ansiomme jälken, ja älä salli wihollisen iloita meidän onnettomudestamme. Anna meidän ennemin langeta Sinun, käsiis, kuin ihmisten käsiin, sillä me tiedämme, että Sinä olet armollinen ja laupias Jumala.

Kat-

Katzo mikä surkeus on maasa, kuule wihelisten huudon, anna köyhän Leskein ja Orwolasten walituxet ja kyynelet kehoittaa Sinua armahtamaan. Katzo, Herra, kuinga meidän wihollisemme kopeilee, luottaa woimaansa ja uhkaa hawittää sekä kaupungeita etta maata. Herra Zebaoth, Sinä wäkewä Sangari sodasa, seiso meidän puolellamme ja tule meidän auxemme. Anna pelwon tulla meidän wihollisemme päälle, niin että hän menis häpiällä samaa tjetä takasin, kuin hän tullut on. Anna meidän wähälle joukollemme rohkeutta ja wäkewyttä sotimaan ja tukeman meidän rakasta Isän-maatamme. Endiset ajat todistawat Sinun armostas ja hywydestäs tätä maata kohtaan, niin anna meidän nytkin nautita samaa armollista ja woimallista suojellusta, kuin meidän Isämme saanet owat. Warjele meitä ilkiwallaisudesta ja ylpeydestä, ja jos me Sinun kauttas saisimme onnellisen woiton ja jongun edun, niin anna meidän tundea ja tunnusta Sinun wäkewän kätes ja nöyrällä kiitoxella aina anda Sinulle kunnian, joka meille woiton annat: sillä Sinä, Herra, et wäliä pidä auttaisas monen kautta, taikka kusa ei yhtäkän woimaa ole. Sjuna ja warjele Sodan Päämjestä. Anna kaikki hänen wäkensä olla niinkuin Gideonin mjehet, ja opeta heitä sotimaan niinkuin Dawid. Jumalan pelko, rakkaus, wiisaus ja yximjelisys olkon Hallitzewaisten tyköna ja meidän leirisämme. Älä anna witzauxen pitkällisen olla, wan ota pois witza ja synnin rangaistus. Rauhan Jumala, sjuna meitä pian suloisella rauhal-

halla: ja anna meille armoa wjettäk jumalista ja siwiäk elämäkertaa, että me elämisimme rauhasa ja asuisimme lewollisesti itzekukin sikunapuunsa alla ja majasansa Mielisty meihin, Herra, ja asu meidän seasamme, niin kauwan kuin me täällä oleskelemme, ja koska meidän waelluxemme päätetän, wie meitä rauhan huoneisin ja turwallisin majoihin, kusas itze olet meidän Jumalanamme, kusa ei yhtäkän sotaa eikä metelia eikä wihollista enä ole, wan rjemullinen meno Sinun ja Rauhan Päämjehen Jesuxen tykönä ijankaikkisesti. Amen.

Kiitos saadun rauhan edestä.

Kuinga iloisesti minä tänäpänä tulen Sinun etees, Kaikkiwaldias ja Armollinen Jumala, ja tuon nöyrästa sydämestä Sinulle welwollisen ylistyxen ja kiitoxen sen suloisen rauhan edestä, jongas meidän rakkahalle Isänmaallemme taas suonut olet. Kiitos olkon Sinulle, Armollinen Jumala, ettäs meitä kurittanut olet, wan et saldinut meidän tulla wihollistemme saalihixi. Me panemme weriset sota-aseet nyt ilolla pois, ja jokainen menee riemuiten kotiaansa. Me kiitämme Sinua, Armias Jumala, kuin autit meitä ja warjelit meidän maatamme, ettei se ole tullut wihollisselda woitetuxi, ja peräti häwitetyxi. Meille oli kyllä pahaa aiwottu ja onnettomus walmistettu, mutta Sinä, Herra, olet sen käändänyt hywäxi. Me kiitämme Sinua, Herra, sen woiton ja niiden etuin edestä, kuins meille wastoin sekä meidän että wihollisen toiwoa an-

andanut olet: me olemme niin hywin tällä erällä, kuin usiasti ennengin nähnet ja hawainet, että woitto tulee yxinänsä Sinulda, Herra meidän Jumalamme, ja Sinä annat sen kellä tahdot: ei tässä auta nopeus, ei wäkewys ei woima eikä taito, wan se on kaikki ajasa ja onnesa, joka on Sinun kädessäs. Anna meille, o Jumala! armoa, aina elää Sinun pelwosas, warjele meitä wioista ja synneistä, jotka kehoittawat Sinua wihaan ja kostoon meidän ylitzemme, ja peljätä kaikkia niitä, jotka tahtowat meille ja meidän maakunnallemme pahaa tehdä, että he mahdaisit anda meidän lewosa ja rauhasa olla. Jos niin on Sinun armollinen tahtos, niin olkon rauha meidän aikanamme, ja ei yxikän wihollinen meitä enä ahdistako eikä peljättäkö. Sjuna meidän Kuningastamme rauhallisella ja onnellisella hallituxella, ja anna meille armoa, Hänen allansa Sinua kuuliaisudesa ja jumalisudesa palwella. Opeta meitä elämään rauhallisesti ja yximielisesti keskenämme. Anna riita ja tora olla kaukana meistä, etten me keskinäisen eripuraisuden kautta turmelis mitä wihollisen mjekka on säästänyt. Anna armoa oikein warustaa meitämme kaikkia meidän hengellisiä wihollisiamme wastan, opeta meitä mjehullisesti sotimaan ja woiton heistä saamaan. Ja wiimein koska me tästä surun laaxosta siirttämän pitä, niin ota meitä, meidän Jumalamme, tygös Sinun Rauhan majoihis, ja anna meidän saada maistaa taiwallista rauhaa Sinun Waldakunnasas. Amen.

Rukous näljän ja kallina aikana.

Laupias Jumala ja rakas taiwallinen Isä, kaikkein kappalden Luoja ja Holhoja, katzo armollisesti meidän puoleemme tänä kowana ja kallina aikana, ja älä rangoise meitä meidän ansiomme jälken. Älä anna näljän ja kallin ajan tehdä lopun meistä, ja kirouxen peräti hukutta meitä. Katzo, kuinga surkiasa tilasa me olemme, kuinga yxi toisen kanßa juoxee leiwän perän: katzo sitä surkeutta kuin on sekä ihmisille että eläimille, ja älä salli meidän peräti näändyä ja hiuweta tästä suuresa hädästä Sinun uhkauxes, synnin tähden turmella meidän leiwän waramme ja syndiseldä kansalda ottaa pois ruumin rawinnon ja anda kallin ajan tulla, että ihmiset ja eläimet waipuwat, on walitettawasti kohdanut meitä, ja me tunnemme yldäkyllä sen totuden. Koska maa annoi woimansa jälken; koska meillä oli sjunaus kaikella taw lla; koska meidän peldomme kaswoi jywiä, meidän aittamme olit täynnä ja meillä oli leipää yldäkyllä, niin en me tundenet Sinun hywyttäs; Sinä sait wähän kiitoxen sen edestä; mutta nyt, Herra, kuin hätä meitä ahdistaa, maltamma me, kuinga tyhmästi me olemma tehnet, kuinga wäärin me olemma Sinun lahjojas käyttänet. Me olemma käyttänet Sinun sjunauxes ylönpaldisuteen ja syndisiin huwituriin, usiasti tuhlanet ja hukuttanet Sinun lahjas, andanet meidän hätäyndynen lähimmäisemme mennä awutoina pois tyhjämme, ja kaikella tawalla pahoin meitämme menettänet Nyt

olem

ölem me itze hädäsä, ja opimme arwosa pitämään leiwän ja muun ruumin rawinnon, kuin, sen pahembi! on ahtaasa, ja, jollet Sinä, Herra pian auta, ei ensingän enä löydykkän: kuhunga me siis hädäsämme menemme? Sinun tygös, Herra! otamma me pakomme, armahda meitä, o Jumala! Sinä, joka källina aikana ylospidit Prophetan Elian ja Lesken Zarpatisa, Sinä joka annat ruan karnen pojille, jotka huutawat tygös, anna meillekin, niin kauwan kuin me täällä oleskelemme, meidän ruumimme rawinnon. Awa Sinun taiwaas, siuna meidän maamme, ja aukaise Sinun rikkaan aittas, että me saisimme syödäxemme, ja tulisimme rawituxi, ja kiitäisimme Sinua, joka armollisesti awat kätes ja taas rawitzet meitä mjelen nouttexi. Anna meidän, jotka nyt tunnemme Sinun wihas ja rangaistuxen, taas löytää armon Sinun tykönäs, ja kuin me jällen sjunattuxi tulemme, niin anna ettem me ikänä unhoda pitää leiwän ja muun ruumin rawinnon korkiasa arwosa, aina annamme Sinulle kunnian ja muistamme köyhää lähimmäistämme Mutta jos Sinä pyhäsa neuwosas olisit päättänyt tämän hywin ansaitun rangaistuxen kautta lopettaa meidän päiwämme niin älä anna meidän ijankaikkisesti kuolla; mutta wie meitä tästä surullisesta korwesta siihen onnelliseen Kaanan maahan, Sinun taiwalliseen Waldakundaas, kusa ei yhtään puutosta ole, wan kaikilla on yldäkyllä Sinusa, joka sjellä olet kaikki kaikisa. Amen.

Ru-

Rukous Köyhydesä.

Herra minun Jumalani! joka olet jakanut maan ihmisten lapsille, ja sanonut, että rikas ja köyhä tulewat toinen toistansa wastan: Herra on ne kaikki tehnyt: Sinä, joka olet luwanut olla köyhäin kilpi ja warjellus, katso armollisesti, rikas Jumala, minun puoleeni, ja pidä murhe minusta, joka köyhä ja wiheliäinen olen. Se on minulle Sinun Sanastas, Herra, tjetty, että rikkaudet owat waaralliset, saattawat rakastajitansa kiusauxiin ja wahingollisiin pauloihin ja tekewät heille tjen taiwaseen työläxi, jongatähden minä, minun Jumalani, en suingan pyydä Sinulda tulla rikkaxi, wan ainoastans, ettäs annaisit minulle määrätyn osani, että minulla leiwästä ei olis hätää, ja että minä köyhydesäni en tekis mitän Sinun pyhiä Käskyjäs wastan. Se on minulle katkera ja raskas nähdä, että minun Sukulaiseni ja Ystäwäni karttawat minua, että minä olen köyhä ja wiheliäinen, ja, usiasti ylönkatzowat minun. Mutta Sinä Herra, joka kuulet köyhän huudon, ja et anna raadollisen toiwon hukkua, katso armollisesti minun puoleeni, armahda minua ja auta minua ulos köyhydestäni, jos Sinulle niin otollinen on. Anna minulle niin paljon, kuins näet minulle tarpellisexi kunniallisesti eläxeni, ja älä salli minun ylönkatzetta kärsiä. Sillä wälillä lohdutan minä itzeni sillä, että minä köyhydesäni olen minun Jesuxeni kaldainen, joka tässä mailmasa oli niin köyhä, että Hänen täydyi lainata seimen kehdoxensa ja koko

Hä-

Hänen aikanansa ei ollut Hänellä, kuhunga Hän olis päänsa kallistanut. Minun Jumalani! jos minungin pitä elämän aikani köyhydesä ja oleman osatoin maan päällä, niin anna minulla olla osa Sinusa, ole Sinä minun tawarani ja rikkaudeni. Kuin Sinä minulla olet, niin en minä ensingän sitte mistän kottele. Pian ne katowaiset tawarat menewät pois: mutta Sinä, Herra, olet ijankaikkisesti minun tykönäni, ja minä olen sitte Marian kanßa walinut parhan osan. Minä tahdon siis olla tytywäinen ja iloinen köyhydesäni koska minulla on Armollinen Jumala: muut mahtawat iloita jywistänsä ja wiinastansa, tawarastansa ja rikkaudestansa: ja waikka nykyinen hetki näky minulle raskaxi, niin Sinä, rikas ja woimallinen Jumala, kuitengin tiedät neuwon: Jos myös hywäxi löydäisit, anda minun aina elää ja kuolla köyhydesäni, niin anna minun saada sama loppu, kuin se köyhä Lazarus. Anna Sinun pyhät Engelis wiedä minun Abrahamin helmaan, niin minä saan yldäkyllä, kuin minulla siellä on ilo. Minä taidan pian unhotta maallisen köyhydeni, koska minä olen tullut sisälle kaunihin taiwan asuinsioihin, ja minulla on wapa tygö käyminen elämän puun tygö, joka kanda kaxitoistakymmeniset hedelmät, kusa minä saan juoda elämän lähteestä, istua Abrahamin Isaakin ja Jacobin kanßa, ja tulla rawituxi hekumalla niinkuin wirralla ijankaikkisesti. Amen.

Rukous tarttuwaisen ja kuolettawaisen taudin aikana.

Wanhurskas Jumala, joka olet uhwanut kansaas, heidän tottelemattomudensa tähden, kaikkinaisilla raskailla taudeilla ja waiwoilla, katso armollisesti meidän puoleemme, jotka nyt meidän syndeimme ja ylitzekäymistemme tähden kärsimme senkaldaista hywin ansaittua rangaistusta. Anna armon oikeuden edellä käydä, ja älä rangaise meitä meidän ansiomme jälken. Me tunnustamme, että me olemme Sinua wastan syndiä tehnet, ja olisimme kyllä ansainet sentähden peräti hukutetuxi tulla: mutta ettäs olet Jumala ja ei ihminen, niin osota armoa ja laupiutta meitä kohtan, ja älä anna julmudes ja angaran wanhurskaudes tehdä lopun meistä. Mixis tähdot, armias ja kaikkiwaldias Jumala, ojenda kätes wiheliäistä maan matoa, tuhkaa ja tomua wastan? Nyt me maldamme, että meidän terweydemme on ainoastans Sinun tykönäs, ja kuinga huonot me olemme, koskas ojennat kätes meitä wastan. Ah! ole meille laupias ja armahda meitä, katso meidän surkeuttamme, ja kuule meidän walituxemme, Sinä suuri Auttaja hädässä. Lopeta waiwa, pistä wihas mjekka tuppeen, ja taita witza poikki ennen kuin me järki hukumme. Ei meillä ole muuta auttajata kuin Sinä, ja kuka woi meitä tästä hädästä pelastaa muu kuin Sinä, Herra? Sentähden tulemma me rukouxillamme Sinun eteen, ja en me päästä Sinua jolles sjuna meitä. Niinkuin Israelin Lapset katzahdit waski-

kar

Ärmen päälle ja tulit autetuxi, niin katzomma mekin Sinun päälles, Herra, ja odotamme Sinulda apua, Sinun Poikas Jesuxen tähden. Mutta jos Sinä, Wanhurskas Jumala, ijankaikkisesa neuwosas olet päättänyt, että minun ja muiden tässä maan waiwasa pitä hukkuman ja ajallisen elämämme päättämän, niin anna kuoleman yhtä haawaa Jesuxen kallin ansion tähden lopettaa kaiken meidän wiheliäisydemme, ja wie meitä armosta Sinun autuallisseen Waldakundaas, Sinun taiwalliseen Paradisiis, kusa me saamme juoda elämän lähteestä ja syödä elämän puusta, ja siitä elämme, Sinulle kiitoxexi ja ylistyxexi, ijankaikkisesti. Amen.

Matkustawaisen Rukous.

Herra, kaikkiwaldias, ijankaikkinen ja armollinen Jumala, joka käytät taiwan ja maan ja olet jokapaikasa läsnä, muista minua armosa tällä minun matkallani, jonga minä, Sinun Nimees, olen eteeni ottanut, ja ajallisten tarwetteni tähden tehdä täyty. Anna Sinun pyhät Engelis olla minun matka-kumpanini, yötä ja päiwää minun wartiani. Minä luen ilolla, kuingas johdatit Jakobin ja olit hänen kanzansa hänen matkallansa; kuinga Sinä onnellisesti weit nuoren Tobian edes ja takasin: niin sjuna minuakin ja anna minun nautitaxeni samaa wäkewää ja armollista warjellustas. Sinä tjedät parhain, Armollinen Herra, mitkä waarallisudet owat minun edesäni, estä pahain juonet, ja anna minun

matkani ja asiani menestyä. Anna terweytä ja woimaa, ja heräta hywiä ihmisiä tekemään minulle hywää Sinun tähtes. Saata minua onnellisesti takasin, ja anna minun saada ilolla nähda ystäwäni ja omaiseni. Opeta minua aina pelkämään ja rakastamaan Sinua, ja warjele minua jollan tawalla wihoittamasta Sinua eli rikkomasta Sinun pyhää käskyäs ja tahtoas wastan: wan joko minä olen kotona eli ulkona waeldamasa, niin ole Sinä, minun Jumalani, minun korkein silmämäärä-ni. Opeta minua aina muistamaan, että minä olen Sinun edesäs, Sinun kaikkinäkewäisen silmäs alla, ja sentähden pitämään christillistä ja nuhdetoinda elämätä. Anna tämän matkan muistutta minua, että minä niinkuin minun Isäni, olen outo ja muukalainen täällä maan päällä, ja että meidän elämämme ei ole muuta kuin matka ja waellus tämän mailman korwen läpitse: Ja niin kuin tämä minun matkani loppuu; yxi hetki, yxi päiwä toisens perään teke, että se tulee päätetyxi; niin loppuu myös plan minun elinaikani, ja minä lähenen päiwä päiwältä hautaa ja ijankaikkisutta. Anna minun siis uskosa Sinun Poikas päälle aina niin elää, että minulla on lewollinen oma tundo ja Sinun Armos, minun Jumalani, että koska minä olen wäsynyt elämisestä ja matkustamisesta, minä ilolla pois panisin waellus-sauwani, hywästijätäisin mailman ja Kedarin majat, ja iloisesti menisin oikiaan Isän maahaani taiwaaseen, kusa minä Wapahtajani tähden saan ijankaikkisesti olla kotona Sinun tykönäs, minun

nun Jumalani, ja minun uskowaisten Isäini ja kaikkein Pyhäin kanßa weisata kiitosta kaiken Sinun hywydes edestä ajasa, ja kaiken riemun edestä ijankaikkisudesa. Amen.

Merellä matkustawaisen Rukous.

Kaikkiwaldias Jumala! joka et ainoasti olet Herra maalla, mutta jolla myös on walda meren, sen sywyden ja pauhawaisten aalloin ylitse, katzahda armosa minun puoleeni, kuin maallisten tarwetteni tähden käyty andamaan itzeni tähän matkaan. Minä tjedän, Herra, kuin Sinä olet meidän kanßamme ja sjunauxellas läsnä, niin ei ole mitän waaraa. Mutta, Herra, minä olen Sinun Opetuslastes kaldainen, huono ja heikkouskoinen, wahwista Sinä minua, ja opeta minua joka paikasa Sinuhun turwamaan. Koska yxi sywys pauhaa tässa, toinen siellä, koska myrsky ja rajuilma näky tahtowan kaikki mulistaa ja upotta minua meren sywyteen, niin muistuta minulle että Sinä olet se, joka woit asettaa tuulen ja meren. Muista minua ja kaikkia meitä, niinkuins muistit Jonata Walaskalan watzasa. Ole meidän tykönämme hädesa, me tjedämme ettet Sinä makaa, wan aiwan hywin näet ja tjedät, mikä waara on saapuilla. Sano hirmuitlawalle merelle: tässä pitä sinun korkiat aallos asettuman. Anna sopiwa ja hywä tuuli, ja anna kaikki onnellisesti käydä. Saata minua terwenä takasin, ja opeta minua kiittämään ja ylistämään Sinua kaiken hywydes edestä sekä maalla, että merellä. Muista

sta muitakin, jotka owat samasa waarasa minun kanßani, ole heidängin warjeliansa ja auttajansa, kuule heitä, koska he Sinua auxens huutawat, ja auta heitä. Opeta minua myös ajattelemaan että niinkuin minun ja kuoleman wälillä on ainoastans kämmenen leweys, niin waellan minä aina kuoleman wallan alla, ja hän on minua yhtäliki, misä paikasa hywäns minä oleskelen. Pidä minua sentähden aina christillisesä walmistuxesa, ettän, koska ja kusa Sinä tahdot minua kutßua, olisin Sinun omas. Mitä tämä meri on minulle, se on myös mailma minulle ja kaikille Sinun uskowaisille lapsilles. Opeta minua sentähden aina kiinittämään uskoni ankkuria Sinun rakkan Poikas kärsimiseen, ja anna minun wihdoin Hänen tähtens saawutta sen tywennen, wahwan ja autuallisen sataman taiwaisa. Amen, Jesuxen tähden. Amen.

Rukous Wainosa.

Herra Laupias Jumala, joka katßahdat raadollisen puoleen ja armahdat sorrettua, armahda minua, joka mailmalda wainotan ja sorretan. Katßo sitä hätää ja wäärytä, kuin minä kärsin, ja ole itße Kostaja minun wihollisteni ylitße. Ota waari, kuinga he panewat neuwonsa yhteen, ja etßiwät minun perätä hukuttaa. Minä tunnustan, Herra, tehneeni syndiä ja pahaa Sinua wastan, ja jos Sinä tahdoisit minun kanßani duomiolle käydä, niin en minä taidaisi seisowainen olla. Mutta Sinä tiedät ja minun omatundoni myös tietä,

et-

ettå minå tåsa asiasa wiattomasti kårsin, wihatan ja wainotan ilman syytå. Ah! Herra, ne, jotka minua wainowat, owat usiat ja wåkewåt, minå sitå wastan heikko, huono, köyhå ja raadollinen. Nouse sentåhden, Herra, tee minulle oikeus, ja auta minua hådåsså, tee heidån ilkiåt neuwonsa tyhjåxi ja särje heidån waldansa. Nåytå, Herra, ettås olet raadollisten autiaja, niinkuins wanhudesta ollut olet. Sinun palwelias Dawid walittaa pakons ylitze, ja ettå hån oli wåijytyn peuran kaldainen: minulle kåy samalla muotoo: minå paen sinne ja tånne, engå ole misån paikasa ilman waarata. He wartioitzewat minua joka paikasa, kuinga he minua langetaisit ja minulle pahaa tekisit. Se ainoa, kuin minua lohduttaa, on minun armian ja wiattoman Wapahtajani esimerkki, joka pienesså lapsudesansa tåydyi paeta mailman werisen wåkimallan edestå, ja sitten kaikina elinpåiwinånsa wihattin, wainottin ja wåijyttin hamaan kuoleman asti. Se ilahutta minua ettån saan noudattaa Mestarini askeleita. Opetuslapsen ei pidå odottaman parembata, kuin Mestarille kåynyt on. Mailma on aina muotoisensa. Pyhåt mailmasa owat kårsinet samaa kowutta. Sen todistawat myös pyhåt Prophetat ja Apostolit. Mitå tahdon siis minå wiheliåinen ja suuri syndinen sanoa? Minå paen Sinun tyghs, armollinen ja wanhurskas Herra: Jos Sinå olet tehnyt kaikille muille oikeutta ja wihdoin pelastanut heitå kaikesta pahasta teosta, niin toiwon ja rukoilen minå, ettås minungin puoleeni katzahdat

ja

ja teet minun wainostani hywän lopun. Herra, anna minun wainomjehilleni heidän wikansa anderi, älä anna heidän synneisänsä kuolla, anna heille armoa malttamaan mjelens, ja älä heille tätä tygölue. Minä olen sillä wälillä tyttywäinen Sinun tahtos kanßa, minun Jumalani, ja tjedän, että autuas on se, joka kärsii wainoa oikeuden tähden. Kuin Sinä, minun Wapahtajani tähden, autat minun tästä; kuin minun ruumini lasketan hautaan ja sjeluni tulee Sinun käsiis, niin täyty jumalattoman lakata wäkiwallastansa, ja silloin en minä enä kuule waatian äändä. Jos aika se autuas pian jouduis!

Rukous ja Kiitos Joulupäiwänä.

Herra Jesu minun Wapahtajani! minä ihmettelen suuresti kaikkia Jumalan tokoja: mutta koska minä tutkistelen Sinun ihmiseritulemustas, niin mahdan minä hämmästyä. Sinä, joka itze olet luonut ihmisen, astut alas taiwaastas, ylönannat kaiken kunnias, ihmistä lunastaxes: Jumala tulee alhaiseri luondokappalen tähden, Herra huonoxi ja halwaxi palwelian tähden; jättää taiwan ja mouda tuhatta pyhää Engeliä, ja tahtoo oleskella kirotun maan päällä syndisten seasa, ottaa heidän lihansa ja werensä ja yhdistää itzensä niiden kanßa. O ijankaikkinen Rakkaus! o sywys yli kaiken sywyden. O! kuinga suuresti Sinä, Jesu! rakastat köyhää ihmisen sukukundaa. Täsäpä oikein kuuluu: Se on julkisesti suuri jumalisuden salaisus, että Jumala

on

on ilmoitettu lihasa. Itze pyhät Engelit himoitzewat nähdä tätä salaisutta, kuinga paljota enämmin pitä jokaitzen ihmisen pyhällä ihmettelemisellä ylistämän Jumalan rakkaudesta rikasta neuwoa? Minä kiitän Sinua, Herra Jesu! mutta en taida kaikesa ijankaikkisudesa koskan täysixi kiittää Sinua, ettäs tahdoit tulla ihmisexi. Jollet Sinä olisi mailmaan tullut, niin olisin minä ijankaikkisesti ollut perkelen orja ja kuoleman fangi. Nyt olen minä iloinen ja en pelkä, sillä Rauhan Päämjes on tullut, ja Sinun palwelias, pyhät Engelit, huutawat nyt tänä riemu-juhlana: katzo me ilmoitamme teille suuren ilon: Teille on tänäpänä syndynyt Wapahtaja Herra Dawidin kaupungisa. Sinun syndymäs, Herra Jesu, näky halwaxi, Sinä makat heinän ja pahnain päällä Tallisa. Ah! ongo tämä Sinun kuningallinen kunnias ja kirkkaudes? Mutta Sinä olet kuitengin Kuningas, ja Sinun waldakunnallas ei ole loppua. Sinä makat niinkuin lapsi, mutta olet kuitengin se Jumala, joka Israelia warjelet, ja, ylöspidät koko mailman, jonga Nimeen kaikki polwet pitä heitänsä kumartaman, jotka taiwaasa ja maan päällä ja maan alla owat. Minä iloitzen, Herra Jesu! Sinun syndymästäs. Abraham ihastui, kuin hän näki Sinun päiwäs, minä ihastun myös ja koko mailma on iloinen tämän Sinun Hää-päiwäs ylitze, Sinä olet nyt tullut minun Ylläxeni, minun Weljexeni, Goelixeni ja Sukulaisexeni. Kiitos olkon Sinulle, Herra Jesu! tämän armos edestä, ettäs olet päälles ottanut langenein ihmi-

misten asian. Kuolema, perkele, helwetti wapisewat Sinun syndymästäs, ja kaikki saastaiset henget kadehtiwat ihmiselle sitä autuutta. Me teloitimme paljo Adamin kautta; mutta Sinun kauttas olemma me enämmän saanet. Ennen olimma me Jumalan luondokappalet, nyt olemma me tullet ja kutzutan Jumalan lapsixi ja Sinun Waldakundas kanßa perillisixi. Me olimma luodut Jumalan kuwan jälken, mutta nyt me olemme osallisexi tullet Jumalan luonnosta. O! kuinga suuri Jumalisuden salaisus on. Ole sentähden terwe tulemast, meidan Jesuxemme! me kiitämme ja ylistämme Sinua: terwe tulemast meidän majoihimme. Minä rukoilen myös Sinua, Armollisin Herra Jesu! ettäs tahdoisit anda minulle armoa oikein tutkistella Sinun kallista syndymätäs, aina pitää mjelesäni, että meille on Lapsi syndynyt ja Poika on meille annettu, Wapahtaja ja Autuaxitekiä; niin ei taida syndi, kuolema, mailma eikä perkele minua peljättää. Anna minulle armoa iloitaxeni Sinun syndymästäs. Mailma mahta huwitella itziänsä turhudesa, minä tahdon taiwallisen Sotajoukon kanßa iloita ja weisata: Kunnia olkon Jumalalle korkeudesa, ja maasa rauha, ja ihmisille hywä tahto. Herra Jesu! koska minun pitä kuoleman, muistuta minulle, että Sinä, joka olet elämä, synnyit minun tähteni. Sinun pyhän syndymises tähden auta minua, Laupias Herra Jumala! Amen.

Uuden wuoden päiwänä.

Jiankaikkinen Jumala! kuinga suuren kiitoxen olen minä Sinulle welkapää, joka nyt taas olet ollu kärsiwällinen minun kanßani, ja andanut minun elää yhden wuoden. Armollinen Jumala, minä olen wißi siitä, että minun syndini welka on tänä wuonna tullut merkillisesti enätyxi. Minä teen syndiä useimin kuin seitzemän kertaa päiwäsa, ah! woi minua, kuinga suurexi tulee minun syndini welka kokonaisena wuonna. Minä tjedän, että Sinä olet Armollinen, Pitkämjelinen ja Laupias Jumala, joka andexi annat synnit ja ylitzekäymiset, anna siis, minun Jumalani, minulle andexi, mitä minä tänä wuonna Sinua wastan rikkonut olen. Pitkän ajan lugunlaskemus on waaxallinen: en minä siis tahdo lykätä minun luguntekoani ylös yhdestä päiwästä toiseen, wähemin yhdestä wuodesta toiseen. En minä tjedä, wan Sinä, Herra, tjedät, koska minun aikani loppuu. Yxi wuosi on se wiimeinen, mutta kuka se on, se on ainoastans Sinun Kaikkitjetäwäisydes kirjasa kirjoitettu. Mitämax, minun Jumalani, jona kuna päiwänä tänä wuonna jo sanotan, että minä olen kuollut. Anna sentähden, minun Jumalani, armos että minä, wanhan wuoden kanßa hyljäisin wanhat synnin tapani, uudistaisin Iitttoni Sinun kanßas ja parannaisin elämäni. Minun Jumalani, en minä epäile Sinun armostas wan odotan turwallisesti Sinun apuas. Se suloinen Jesuxen Nimi, kuin Sinun Pojalles tänäpänä annetiin,

tin, wakuutta minua Sinun armahtamisestas. Ihmiset andawat wälistä uuden wuoden lahjoja, sillä osottaxens rakkaudensa ja uudistaxens ystäwydensä. Ei mitän suurembata Uuden wuoden lahjaa ole Sinä, o Jumala! tainut anda, engä me mitän suurembata pyytää, kuin Jesuxen: Jesuxen, Wapahtajan, joka on wapahtanut meitä meidän synneistämme. O! kallista ja arwamatoinda Uuden wuoden lahjaa, jonga edestä minä tänäpänä uhran Sinulle sydämestäni nöyrän kiitoxen ja ylistyxen. Tätä Nimeä tahdon minä tänä wuonna, ja niin kauwan kuin minä elän, mjelesäni pitää. Koska Laki minua peljättää, syndi ja saatana tahtowat saattaa minua epäilyxeen, niin tahdon minä turwallisesti muistaa Jesuxen Nimeä. Koska kuolema tahto asettaa minua Sinun Duomios eteen, tahdon minä muistaa Jesuxen päälle, joka minun edestäni kuollut on ja joka myös on minun Duomarini. Puhdista minua, minun Jumalani, niillä pyhillä weren pisaroilla, kuin Jesus tänäpänä on andanut minun tähteni wuotaa. Ymbärileikka minun sydämeni ja mjeleni. Luo minuhun uusi sydän, ja anna minulle tällä uudella wuodella uusi wahwa hengi, paranna kaikki minun pyyndöni. Auta, Armollinen Jumala! minä tahdon tänäpänä alkaa uutta wuotta Jesuxen Nimeen, ja kuin minä päätän wiimeisen wuoteni, niin anna senkin tapahtua Jesuxen Nimeen, niin ettäs, niinkuins sanonut olet, lasket minun rauhaan menemään, ja minä riemulla saan alkaa sitä suurta uutta wuota taiwaisa, joka ei koskan kai-

kesa ijankaikkisudesa lopu. Amen Jesuxen Nimeen. Amen.

Rukous ja Kiitos Pitkänä Perjantaina.

Herra Jesu, minun rakkahin Wapahtajani, millä sanoilla pitä minun andaman Sinulle kiitoxen ja ylistyxen Sinun werisen ja katkeran kärsimises edestä, jongas tänäpänä minun ja koko mailman tähden kärsinyt olet: kuinga minä laidan ylistää Sinua, sanomattoman rakkaudes edestä, jongas tänäpänä syndiselle Adamin sukukunnalle osottanut olet! Ei ollut siinä kyllä, Herra Jesu, ettäs annoit itses syndyä, ja otit orjan muodon päälles; ettäs kohta lapsudesas tahdoit kärsiä köyhyttä, wiheliäisyttä ja wainoa, ettäs kolme neljättäkymmenda ajastaikaa kärseit köyhyttä, wihaa, pilkkaa ja murhamjesten wainomista: tämä oli wahwa todistus Sinun suureen rakkautees syndisiä kohtan. Mutta ei siinä, sanon minä, ollut kyllä. Sinä tahdoit wielä enämmin osottaa rakkaudes siinä, ettäs annoit Sinuas sidottaa, pilkattaa, wäärin duomittaa, ruoskittaa ja wihdoin julmasti ja katkerimmillä kiwuilla kuolettaa. Ei ole kellän sitä suurembata rakkautta, kuin että joku panis hengensa ystäwäinsä edestä, sanoo Sinun oma suloinen suus. Suurembata rakkautta et ole Sinä, Armollisin Jesu! koskan tainut osotta ihmisen sukukunnalle, kuin ettäs uhraisit henges meidän autudemme tähden. Golgathan wuori todista, Sinun rakkaudes ollen enämmän

mân kuin inhimillisen. Sinä rakastit niitä ja rukoilit niiden edestä, jotka teit Sinulle kaikkea pahaa. Armollisin Jesu! ongo tämä Sinun palkkas kaiken sen hywän edestä, kuins meille osottanut olet? ongo tämä kiitos Sinun sywän alendamises edestä, Sinun kilwoituxes edestä saatanan kanßa, Sinun sielun ahdistuxes edestä, sen edestä, ettäs maistit Jumalan wihan ja kärseit kaikki helwetin waiwat, joita meidän ijankaikkisesti olis pitänyt kärsimän? Me olemme syndiä tehnet, me olemme Jumalan käskyt rikkonet, me olemme wihoittanet Jumalan ja häwäisnet Luojamme: wan mitä pahaa olet Sinä, rakkahin Herra Jesu, tehnyt? ei mitän. Sinun suusas ei ole koskan petosta löytty, ja Duomari itze sanoo Sinun wiattomaxi. Meidän tähtemme, meidän syndeimme tähden Sinä hosutan, piinatan ja kuoletetan. Ja kaiken tämän Sinä kärsiwällisesti ulosseisot meidän autuudemme tähden, että me säästetäisin Jumalan wihasta, ja pääsisimme helwetin ijankaikkisista waiwoista. O! rakkaus yli kaiken rakkauden. Ole kiitetty Herra Jesu! minä tahdon kiittää ja ylistää Sinua ijankaikkisesti. Gethsemane ja Golgatha owat nyt minun wapa-kaupungini. Koska Jumalan wiha, syndi, Laki ja koko pimeyden walda peljättää minua, paen minä sinne ja siellä löydän turwan ja warjelluxen. Tosin, Herra Jesu, on se ollut surullinen, nähdä Sinun sielus ahdistuxen, Sinun werta hikoilemises Gethsemanesa, nähdä Sinun yldä werisenä rippuwan ristisä Golgathalla. Mutta suloisi Sielun Ylkä! murhelliselle syndisel-

selle olet Sinä lohdullisembi täsä muodosa, kuin kirkastumisesas Taborin wuorella. Tähän jälkimäiseen oli Sinulla oikeus: mutta sen edellisen kärseit Sinä minun tähteni. Kiitos olkon Sinulle, minun Jesuxeni. Niin on siis minun syndini maxettu, Jumala sowitettu, wihollinen lyöty, taiwan porti taas awettu: Ja, Sinä wastat: Se on täytetty. Rakkaudesta Rikas Jesu, anna minulle armoa tänäpänä seurata Sinua Golgathaan; sjellä saada lohdutusta Sinun suustas: Jsä! anna heille andexi; sjellä löytää omantunnon lewon Sinun werisisä haawoisas, armahtamisen Sinun ojetuisa käsiwarsisas, wakutuxen että suuret syndiset saawat armon, ryöwärin esimerkisä, ja sjellä oppia Sinusta kärsiwällisesti kärsimään, Jumalata auxihuutamaan ja Hänen käsiinsä itziänsä andamaan. Rakkain Herra Jesu! Älä anna minun tätä päiwää ikänä unhottaa, anna Sinun kärsimises opettaa minua kauhistumaan syndia, ja jos minä osaisin syndiin langeta, niin anna minulle armoa kohta juosta Sinun Ristis tygö, ja etziä apua ja suojellusta Sinun tykönäs, Sinä katuwaisten syndisten Ystäwä. Herra Jesu, minä tahdon olla Sinun Opetuslapses, ja, jos Sinulle niin kelwollinen on, kandaa ristiä Sinun perässäs. Minä uhran syystä jokaitzen weren pisaran Sinun kunniaxes. Wiimein, koska minä, kärsimisestä wäsynyt ja elämästä kyllänä saanut, eriän täälda, niin osota Sinus minulle senkaldaisena, kuins olit ristin päällä, wahwista minua uskosa ja anna minun taikka Golgathalla taikka Gethsemanessa

sa päättää waelluxeni, ja anda hengeni Sinun Käsiis. Amen.

Rukous ja Kiitos Pääsiäis päiwänä.

Nyt on kolmas päiwä sitte kuin minä seuraisin Sinua, Herra Jesu! weriseen Golgathaan, kusa minä hämmästyxellä katzelin Sinun wilmeistä kärsimistäs ristin päällä. Minä olen sekä surulla että lohdutuxella kuullut Sinun wiimeisiä sanojas ja hywästijättös, sydämen surulla ja kyynelillä nähnyt Sinun koulewan ja seuranut Sinua hautaan; kusa minä Sinun kanßas olen andanut ajatuxeni lewätä, toiwosa, että saada jällen nähdä Sinun ylösnosnexi. Tänäpänä, tänä suurna Pääsiäis päiwänä, Jumalan olkon ijankaikkiseesti kiitos! muuttuu minun toiwoni riemuxi, kuin minä näen Sinun, Herra Jesu, niinkuin Woiton Ruhtinan nousewan ylös haudastas ja saanen woitto-kunnian kaikista wihollisistas. Pitkänä Perjantaina meni Sinun Auringos ales weriruskeilla säteillä, pimeys peitti maan, ja maa järisi, koskas henges ylönannoit. Sinun wihollises ilakoitzit ja sanoit: kosta Hän makaa, niin ei Hän nouse jällen. Mutta kiitetty olkon Sinä Jesu Christe, Sinä Woiton-Sangari, joka tänäpänä teet wihollistes toiwon tyhjäxi, ja näytät ylösnousemises kautta, eitäs olet woiton saanut! Sinä elämän Auringo käyt tänäpänä niinkuin Ylkä kammiostas, ja Morsian iloitze Sinun takasin tulostas ja woitostas. Täsä makawat Sinun wihollises lyötynä, synnin kuole-

leman, perkelen ja helwetin olet Sinä nyt ylitzen woittanut. Sjunattu ole Sinä Waimon Sjemen, joka olet rikki polkenut helwetin kärmen pään ja sitonut sen suuren lohikärmen, Sinä, joka olet kukistanut pimeyden wallan ja pelastanut fangit fangeudesta. Nyt on syndi maxettu, Jumala sowitettu, taiwas awettu, Lunastuxen työ täytetty, wiha poisotettu ja rauha toimitettu. O! riemu yli kaiken riemun: O! ilo yli kaiken ilon: Tämä on wißisti se päiwä, jonga Herra teki, iloitkamme ja riemuitkamme hänesä. Iloitkat te taiwat, riemuitze sinä maa, kiittäkät te wuoret ihastuxella; sillä Herra on kansaansa lohduttanut. Ole turwasa sinä itkewä Maria! Olkat pelkämätä te murhelliset Waimot! Rohwaiskat teitänne, te peljästynet Opetuslapset! Jesus on ylösnosnut. Wartiat peljästykön, Pilatus hämmästykön, Caiphas peljätkön, Judalaiset wäriskön. Se on ja pysyy totena: Sinetti on pääsetty, kiwi wjeritetty, hauta awettu, sia tyhjä; kääri-liinat ja hiki liina poispandu: Jesus on nosnut. Ole nyt pelkämätä minun sjeluni ja riemuitze Jesus on ylösnosnut. Jalopeura Judan sukukunnasta on woiton saanut. Se taiwallinen Simson on itze katkaisnut köydet, ja Jonas on elämänä tullut ulos Walaskalan watzasta. Ole hywäsä turwasa minun sjeluni, Rauhan Päämjes on ylösnosnut. Nyt on sinulla wapa tygökäyminen Jumalan tygö, ystäwys pyhän Engelitten kanßa, suojellus kaikkia sinun wihollisias wastan. Kuitos olkon Sinulle, Herra Jesu! Sinun saadun woittos, Sinun riemu-

mullisen ylösnousemises edestä. Minä rukoilen myös Sinua, rakkain Wapahtaja, ettäs Henges woiman kautta herätäisit minua synnin unesta, ja annaisit minulle armoa nostaa uuteen elämään, haudata wanhan Adamin ja elää uutta elämätä Sinusa; aina ylistää Sinun kärsimistäs ja kuolematas ja riemullista ylösnousemistas, christillisellä waelluxella. Wiimein, koska minä kuolen ja hautaan lasketan, niin muistuta minulle Sinun kuolemas ja ylösnousemises. älä salli kuoleman minua peljättää, wartioitze itze minun hautani ja anna minun luuni maata lewosa. Koskas tulet duomiota pitämään, niin herätä minua iloisesti haudasta. Anna minun kirkastetulla ruumilla katzella Sinua, ja Sinun kuolemas ja ylösnousemises tähden sisälle käydä ijankaikkiseen kunniaas. Amen.

Rukous ja Kiitos Christuxen Taiwaseen astumisen päiwänä.

Niins menet tänäpänä, Herra Jesu! Hänen tygönsä, joka Sinun lähetti. Minä kiitän Sinua, Rakkain Herra Jesu! Sinun armollisen ja ystäwällisen oleskelemises edestä täällä maan päällä. Se on sangen walitettawa, että mailma on niin pahoin itzens Sinua wastan menettänyt. Ilon ja riemun siasa on Sinun waelluxes ollut alinomainen kärsiminen. Sinä synnyit köyhydesä, Sinä lainasit seimen kehdoxes, Sinä elit kaiken aikas wiheliäisydesä, eikä Sinulla ollut kuhungas olisit päätä kallistanut. Et Sinä tehnyt kellengän

pa-

pahaa, wan kaikille hywää, kuitengin kärseit Sinä alinoma wihaa ja wainoa, ja Sinun julmat wihollises ei tytynet ennen, kuin he näit Sinun wiattoman weres wiimeisen pisaran asti wuodatettawan. Ah! minä ihmettelen ihmisten jumalatoinda menettämistä: mutta wielä enämmin Sinun, Herra Jesu, sanomatoinda kärsiwällisyttäs ja sywää alendamistas. Sinulla olis wißisti ollut syy anda tulda ja tulikiweä sataa kirotun maan ylitse, Sinulla olis ollut syy syöstä senkaldaisen syndisen mailman ulkonaiseen pimeyteen. Mutta kiitetty ole Sinä, Herra Jesu! et Sinä tullut duomitzemaan wan wapahtamaan, ei kadottamaan wan armahtamaan, ei hylämään wan kutzumaan ja kokomaan taiwallisen Isäs waldakundaan. Ole siis kiitetty, kallin Wapahtaja, oleskelemises edestä meidän seasamme, suuren työs ja waiwas edestä, ahdistuxes ja kaiken kärsimises edestä. Ole kiitetty, ettäs olet meille osottanut tjen, jota meidän waeldaman pitä; ettäs olet ilmoittanut meille taiwallisen Isäs tahdon ja neuwon meidän autudestamme, ettäs olet etzinyt exywäistä lambaita, ja niinkuin uskollinen Paimen pelastanut meitä helwetin suden kidasta. Ole kiitetty, Herra Jesu! kaiken hywän, kaikkein autuallisten sanain, Sinun suloisten saarnais, ja kaiken ulosseisotun waiwas edestä. Sinun kiitoxes pitä ajuman meidän seasamme niin kauwan kuin päiwiä kestää: ajan perästä pitä myös meidän lakkamata kiittämän ja ylistämän Sinun nimeäs. Sinä menet nyt tänäpänä taiwaseés, niinkuin suuri Woiton

Herra. Kaikki Sinun wihollises owat maahan lyödyt. Sinä olet nyt täyttänyt Jsäs tahdon niinkuin kuuliainen Poika, ja olet nyt mahdollinen kruunattaa Kunnian kruunulla, ja istumaan Jsäs oikialla kädellä. Herra Jesu, Elämän Ruhtinas ja Kunnian Herra! me rukoilemme myös Sinua, että, waikkas näkywäisellä muotoo menit meistä pois, Sinä kuitengin, lupauxes jälken, olisit meidän tykönämme jokapäiwä mailman loppuun asti, autaisit meitä, kaikesa hädässä, mjehullisesti sotimaan, ja Sinun kanßas woittamaan kaikki meidän wihollisemme. Auta myös meitä, Herra Jesu, Sinun Henges armon kautta, ylönandamaan mailman ja hänen himonsa, ja joka päiwä pitämään meidän taiwaseen astumisemme uskosa. Anna meidän mjelemme ja kaikki meidän halumme seurata Sinua taiwaseen, ja waikka meidän wielä jongun ajan täyty täällä asuskella, niin anna että meidän ilomme ja huwituxemme ei kuitengan olis täällä, wan Sinun tykönäs. Ettäs myös, Herra Jesu, olet luwanut walmistaa ystäwilles siaa Jsäs waldakunnasa, niin rukoilen minä päätöxexi, ettäs armosta minullekin waiwaiselle syndiselle walmistaisit wähän sian Sinun waldakunnasas: Minä tydyn olla wähin siellä ja saada alhaisimman sian. Minä tydyn olla owen wartiana Sinun huonesas, ainoastans minä saan tulla sisälle ja olla Sinun tykönäs, minun Jesuxeni. Sillä wälillä, Herra Jesu, Sinä syndisten Ystäwä ja Wapahtaja, joka nyt istut Jsäs oikialla kädellä ja rukoilet syndisten edestä, rukoile minun e-

de-

destäni, ettei minun heikko uskoni puuttuisi. Wijmeisexi, koskas tulet duomitzemaan mailmaa, niin anna minun nähdä Sinun niinkuin armollisen Duomarin. Anna minun käyhä sjeluni elää, että hän Sinua kiitäis ijankaikkisesti. Amen.

Rukous ja Kiitos Heluntai päiwänä.

Minä kiitän Sinua, Herra Jesu, Totuuden Suu, ettäs armollisen lupauxes täyttänyt olet ja lähettänyt meille Pyhän Hengen, jota Sinun Opetuslapses näkywäisellä muodolla tänä päiwänä sait koetella, ja owat sen koko mailman edesä osottanet. Tämä Sinun totudes Pyhän Hengen lähettämisesä todistaa, että me waiwaiset syndiset olemme armollisesa muistosa Sinun tykönäs, waikkas näkywäisellä muotoo olet mennyt pois meidän tykömme endiseen kunniaas. Ei ollut sinä kyllä, rakkahin Herra Jesu, ettäs pidit huolen meistä oleskellesas meidän seasamme, ettäs ukoseisoit katkerimman kärsimisen ja menit kuolemaan meidän edestämme, wan Sinä pidät myös rakkaudesta uskollisen murhen meistä taiwaasas ja kunniasas. Koska ihmiset tulewat parembaan tilaan, unhottawat he enimitten wanhat ystäwäns, kiatengin huonomat. Mutta Sinä, Herra Jesu, et unhoda meitä. Tässä mahdetan syystä kysyä: mikä on ihminen, ettäs händä muistat? Minä kiitän Sinua sen tähden, Herra Jesu, ja tahdon ylistää Sinua tämän armon edestä. Suurembata lahjaa et ole Sinä ikänä tainut meille anda, kuin Py-

hän

hän Hengen. Minä waiwainen syndinen rukoilen myös Sinua, että, niinkuins wuodatit Pyhän Henges Apostolitten ylitze, niins tahdoisit myös, ehkä näkymättomällä muotoo, wuodatta Hänen minun ylitzeni, ja lainata minulle armoa niin käyttää ja menettää itzeni, etten minä ikänä murhelliseri saatais engä tykäni pois ajais tätä hywää Hengeä. Anna Sinun Pyhä Henges hywänä päiwänä olla minun iloni, minun uskollisen ja wahwan Warjeliani, pahana päiwänä minun Lohduttajani, kiusauxesa minun Todistajani. että Sinä, Herra Jesu, olet minun Wapahtajani, Jumala minun rakas taiwallinen Isäni, ja minä Sinun kallisti ostettu lapses; että syndi Sinun kauttas on pois pyhitty, rangaistus pois otettu taiwas ja autuus, Sinun tähtes, minun. Jos minä myös Herra Jesu, osaisin syndiin langeta, jos minä tulisin perkeleldä, mailmalda ja minun omalda lihaldani ja wereldäni wietellyri poikkemaan pois Sinun käskystäs ja sen kautta wihoitaisin Sinun, minun Jumalani, niin älä ota minulda pois Sinun Pyhä Henges ja älä hertä minua pois kaswois edestä. Walaise minua taas Hengellä, wie minua pikialle tjelle, ja opeta minua murhella tundemaan wikani, anna minulle taas Sinun autuudes ilo ja Sinun hywä Henges wiekön minua aina tasaista tjetä.

Herra Jumala Pyhä Hengi, joka olet siwiä ja rakkautta täynäns Hengi, tule myös minun tygöni ja tee itzelles asumasia minun köyhäsä sydämesäni. Minä tunnustan ja en tai-

taida kjeldä, että minä riettailla synneillänі olen usiasti tehnyt itzeni Sinuhun mahdottomaxi, ja että Sinulla on syy poiketa minusta pois. Mutta, Sinä rakkaudesta rikas ja armahtawainen Hengi, ole minulle armollinen ja armahda minun päälleni Jesuxen tähden. Nuhtele minua synnin tähden, mutta walaise minua ja ojena minua jällen ja johdata minua aina oikialla tjellä. Anna minulle uskollinen ja kuuliainen sydän, ja opeta minua aina pelkämään ja rakastamaan Jumalatani. Koska hätä ja kiusauxet kohtawat, niin ole minulle awullinen, ja itze kuolemasa todista minun hengeni kanßa, että minä Jesuxeni tähden, olen Jumalan lapsi. Ja koskas maan tomusta muita herätät, niin herätä minuakin iloisna ylös, niin tahdon mina Sinua ynnä Isän ja Pojan kanßa kijttä ijankaikkisesti. Amen.

Rukous hywästä Ilmasta.

Herra! Sinä joka oket luonut maan ja kaikki mitä siinä on ihmisen hywäxi: Sinä, joka ylöspidat ja ruokit kaikki, jolla eläwä hengi on: Sinä jaat hywät ja pahat ajat; Sinä annat kowat ja hywät wuodet; Sinä sjunat hedelmällisellä ja hywällä ilmalla. Kaikki on Sinun kädessäs, meidän Jumalamme! sjunaus ja kirous, hywä ja paha, kaikki pitä oleman Sinulle palweluxexi ja toimittaman Sinun käskyjäs: wesi, walkia ja ilma pitä Sinun käskys jälken tuleman ihmiselle taika hyödytyxexi taikka wahingoxi. Sinä olet kyllä

lä alusa andanut jokaitzelle woiman lainsa jälken kaswamaan, enänemään ja pysymään; kuitengin on kaikki Sinun hallituxes alla ja enänee eliä wähenee Sinun käskys jälken. Maa on määrätty ylöspitämään ihmisen sukukundaa. Siitä kaswaa wiljaa monen kertaiseni ihmisten ylöspidännöxi. Mutta me mahdamme tehdä työta, olla uperat ja toimelliset, wiljellä maata ja käyttää kaikki hywäxemme, kuin me parhain taidamme, jollet Sinä, Herra, anna sjunausta, niin on kaikki turha. Yxi wähäinen wahingollinen ilma, rae-sade ja myrsky taitawat tehdä koko meidän työmme kelwottomaxi, tuottaa meidän päälleme näljän ja perikadon. Suuri Jumala, joka kaiken mailman woimasa pidät, Sinua minä siis rukoilen, anna meille hywä ja sopiwainen ilma seka merellä että maalla, wirwota maa hedelmällisellä kastella ja satella, ja anna hyödyllinen ja sowelias lämmin, että wilja kaswais, ja että me, kungin wuoden aikana, niin kauwan kuin meidän otzamme hiellä, työllä ja waiwalla pitä meitämme täällä maan päällä elättämän, mahdaisimme nautita sinun sjunauxes, ja saisimme iloita Sinun hywydestäs, joka kestä yli wuoden. Me olemme kyllä muuta ansainet: mutta älä rangaise meitä meidän ansiomme jälken, ja älä anna ne kuin owat luodut meidän hywäxemme, tulla meidän wihollisixemme. Jos Sinä o! Jumala, hywäxi löydäisit pahan ilman eli muun senkaltaisen kautta koetella ja kurittaa meitä, niin opeta meitä myös Sinun Isällisen Edeskatzomuxes arwosa pitämään, ja pelkämään

Si-

Sinua niinkuin Jumalata. Ennen kaikkia, minun Jumalani, koska kaikki minulle hywinkäy, koska minä näen kaunin päiwä-pasten, hedelmällisen sateen, sowelian ilman, niin älä anna minun unhotta Sinulle sen edestä kiitosta ja kunniaa andamaan. Opeta minua muistamaan että minun oleskelemiseni täällä on sangen lyhy, ja että minun hengeni on ainoastans yxi tuuli. Muistuta minulle etten minä elä ainoastans leiwästä, mutta jokaitzesta sanasta kuin Sinun suustas lähte: nosta sentähden minun silmäni ylös taiwaseen ja opeta minua maata wiljellesäni aina ajattelemaan sitä kuin ylhällä ja katumatoin on. Koska minun elämäni taiwas rupee pilwittelemään ja pimenemään, koska kuoleman puuskaus lykkää minun heikon hahteni kumoon; anna minun silloin tytywäisnä ja iloisna mennä ajallisesta työstä weisaman Sinulle ijankaikkista kiitosta taiwaisa, kusa ei yhtäkän kylmän eli kuuman, yön eli päiwän waihetusta ole wan kusa Karitza, Sinun Poikas, on meidän Auringomme ijankaikkisesti. Amen.

Rukous kowan ilman aikana.

Hywä Jumala, joka kaikki yhtspidät, Sinulta on syy rangaista meitä meidän syndeimme tähden: Kiittämättömys on wiziisti raskain kuorma maan päällä. Mutta auta ijankaikkinen Jumala! kuinga monda kiittämätöinda ihmistä eikö löydy. Sinä Herra, meidän hywä Jumalamme, ofotat meille lukematoinda hywää, Sinä annat meille hedelmälliset wuo-

ket, hywän ja sowelian ilman, maa kaswaa ylönpaldisesti kaikki ihmisten tarpeexi, mutta walitettawa, kuinga wähän kiitoxen Sinä, Herra minun Jumalani, sen edestä saat. Sinun lahjas ja sjunauxes käytetän synnixi ja ylönpaldisudexi, ei kengän muista köyhää lähimäistä, ja usiasti pidetän kaikki, ikänäns kuin tulis se tapaturmasta, ja Sinä, meidän Jumalamme, et saa yhtään kiitosta taikka kunniaa sen edestä. Tämä ei taida muuta kuin kehoittaa Sinua wihaan, sen hawaitzemma me nyt walitettawasti, ja mahdamme kyllä häwetä meidän kiittämättömydemme ja muiden syndeimme tähden. Ah! Herra, kuinga surkiaxi nyt näyttää, kuinga waikia se on sekä ihmisille että eläimille, kuinga surullinen eikö ole elää. Jos me käännämme silmämme taiwasen päin, niin näemma me ikänäns kuin Sinun wihas kaswot: jos me katzomme maan päälle, niin se näky niinkuin häwitetty Sodoma. Ihmiset huokawat ahdistuxesta, Eläimet parkuwat ja tawallansa tjetä andawat walituxensa. Ah! me waiwaiset syndiset, kuin olemme saattanet Luojan warustaman luondoa meitä wastan. Hywä ja Pitkämjelinen Jumala, luonnon Herra, älä tee meille meidän ansiomme jälken ja älä rangaise meitä wihasas. Me tunnustamme engä taida kieldää, että me sen ansainet olemme: mutta Sinä olet Jumala ja ei ihminen: rangaise ja kurita meitä, mutta älä meita hukuta: se on Sinun asias, armahtaa. Anna tämän kowan ilman heiketä, ja kadu sitä pahaa, kuins olet aikonut meille tehdä! Älä anna meidän näl-

jä-

jäsä ja wiheliäisydesa hukkua, wan osota itzes armollisexi, ja anna meidän taas hawaita kuinga lepyllinen ja hywä Sinä olet. Laupias Jumala, kuule meidän huutomme ja huokauxemme ja armahda meitä En me ikänä tahdo unhotta Sinun kuritustas, wan iloisna weisata kiitosta Sinun suurelle Nimelles, kuins säästät meitä waiwoista ja annat meidän Sinun suojasas, Sinun suojelluxes ja warjelluxes alla, aikamme elää. Amen.

Rukous tarpellisesta ja otollisesta sateesta.

Herra Jumala, luonnon Herra, jolla on walda taiwan ja maan ylitze, ja joka annat luoduille käskyn duomioitas toimittamaan: Sinä, joka taidat käändää hywän pahaxi ja pahan hywäxi, katzahda taiwaastas armollisesti meidän puoleemme tästä meidän hädästämme, ja älä anna maan kaswon, kuin on määrätty meidän ylöspitämisexemme, kuiwudelda peräti turmeldua. Awa taiwaas armiasti ja anna hedelmällisen sateen ja wirwottawan kasteen langeta meidän kuiwan maamme päälle. Kuinga kallit ja arwamattomat eikö ole ne satenpisarat, jotka kohtullisesti putowat Sinun taiwaastas. En me taida ikänä täysixi kiittää Sinua, hywä Luoja, sen suloisen ja ihmeteldäwän Auringon edestä, jongas ihmisen hywäxi luonut olet. Mutta kuinga hirmuinen on nähdä händä niinkuin wihollista, joka tulella ja polttamisella häwittää hedelmällisimät paikat? Niin kauniisti kuin suloisen

sen saten perästä maa wiheriöitzee ja kaikki wirkowat Auringon lämbymästä, niin kauhiasti hän pitkällisen kuiwuden ja polttamisens kautta maan kaswon turmelee. Tämän hawaitzemma me walitettawasti nyt, kuin Sinun taiwaas, o Jumala! on suljettu ja Sinun Auringos on saanut käskyn tekemän meidän maamme ikänäns kuin kallioxi. Nyt me wasta oppimme arwamaan niitä wirwottawaisia ja hedelmällisiä saten pisaroita, joista me mutoin niin wähän waarin otamme. Nyt näemma me, että sunaus on Herran, ja ilman sitä on kaikki meidän työmme turha. Kuka on nyt niin woimallinen, että hän taita anda yhden saten pisaran pudota, yhden jywän eli ruohon korren kaswaa? Kaikiwaldias ja Armollinen Jumala, älä rangaise meitä wihasas ja meidän ansiom jälken. Me tunnemme meidän wiheliäisydemme ja suuren mahdottomudemme, etten me ole mahdolliset saamaan yhtä ainoa wesi-pisaraa. Mutta eitäs armosta olet meidän luonut ja andanut meille sielun ja ruumin, niin älä anna meidän hukkua. Kasta jällen meidän manderemme ja wirwota maa taiwan kastella, niin me kiitämme Sinua, joka asut Korkialla, ja katzot armosa alimaisia, Jesuxen tähden. Amen.

Rukous poisolewaisen Sukulaisen edestä.

Armias Jumala, joka aina olet kuullut minun rukouxeni ja armollisesti warjellut minua kaikista waaroista, kuule nytkin minun uskol-

linen rukouxeni ja warjele armollisesti minun r. Sukulaiseni heidän matkallansa ja poisollesansa. Wartioitze heitä armollisesti, ja Sinun pyhä Engelis johdattakon heitä edes ja takasin. Älä anna mitän pahaa heitä kohdata, warjele heitä synneistä, ja anna heidän asiansa ja toimituxensa menestyä, Sinun suosios ja kaikkein meidän toiwotuxemme jälken. Taiwuta muiden sydämet hywintahtoisuteen ja hywintekoisuteen heitä kohtan. Seisso aina heidän puolellansa, ole heidän uskalluxens ja wäkewä apuns. Anna meille molemin puolin terweys, ja anna meidän ilolla jällen toinen toisemme kohdata. Mutta jos Sinä, Armollinen ja Kaikkiwisas Jumala, hywäxi löydäisit, heidän poisollesansa kutzua minun taikka heidän tääldä, niin etten me tässa kuolewaisudesa toinen toisemme kanßa enä sais kanßakäymistä pitää, niin olkon, Isä, Sinun armollinen tahtos. Anna meidän silloin uskosa meidän Wapahtajamme päälle saada päättää meidän waelluxemme, ja kerta ilolla kohdata toinen toisemme siinä maasa, kusa ei enä yhtään eroa ole, wan me saamme olla yhdessä Sinun tykönäs lakkamata ijankaikkisesti. Amen.

Kiitos päätetyn matkan jälken.

Suuri Jumala, minä kiitän Sinua kaikesta sydämestä, ettäs aina olet osottanut minulle hywää. Erinomattain kiitän ja ylistän minä Sinua, ettäs niin Isällisesti olet warjellut minua minun tehdyllä matkallani, andanut minun

nün onnellisesti ja terwenä kotiä tullä ja nyt jällen andanut minulle armon ilolla nähdä minun rakkat Omaiseni. Ole kiitetty, Armias Jumala, Sinun armollisen ja wäkewän suojelluxes ja yhäin Engelitten wartioitzemisen edestä. Tuhanen onnettomutta olis pikaisesti tainut kohdata minua ja monda waaraa minulle tarjondellut, mutta Sinä, Herra, olet minua niistä pelastanut ja warjellut, etten minä ole jalkani kiween loukannut, ja ettei pahat ihmiset saatanan juonden kautta, ole saanet minua wahingoittaa. Armias Jumala! jos minä matkallani jollakin muotoo olen erhettynyt Sinua ja Sinun pyhiä Käskyjäs wastan, niin anna minulle se anderi, niinkuin Laupias Isä, opeta minua näkemään erhetyxeni ja anna minulle armoa sydämellisesti itkeä kaikkia minun yliżenäymisiäni. Jos Sinä o Jumala! tahdot pidendää minun elinaikani, niin hallitze itze minun waelluxeni ja tekoni ja anna minun aina elää Sinun pelwosas ja rakkaudesas, edes seisoa minun wirkani ja huoneni uskollisesti ja toimellisesti, manata omaisiani Jumalisuteen ja kaikkiin christillisiin awuihin, ja käydä heidän edellänsä hywällä esimerkillä. Koska minä wihdoin päätän elämäni matkan, ja Sinun kaikkiwiisan edeskatzomises jälken waellan kaiken mailman tien, anna Sinun pyhät Engelis wiedä minun sjeluni Abrahamin helmaan, ja minun saada olla Sinun tykönäs minun Jumalani, ijankaikkisesti, Jesuxen tähden. Amen.

Ru-

Rukous koska joku menee työhöönsä.

Hywä Jumala ja Luoja, joka olet käskenyt meitä työtä tekemään ja elättämään meitäm otzanime hiesä, Sinun Nimees menen minä nyt askareihini ja työhöni: katzo armosa minun puoleeni, ja sjuna minun luwallista edesottamistani. Minä tjedän Sinun wihawan kaikkia laiskoja, ja sanonen, ettei heidän pidä syömänkän: mutta sitä wastan olet Sinä luwanut sjunata kaikkia uperoita työntekiöitä, että heidän pitä menestymän ja heillä kyllä oleman. Minä rukoilen Sinulda, Armias Jumala, woimaa ja wireyttä, wiisautta ja ymmärrystä taitazeni oikein työtäni toimittaa. Anna Sinä itze siihen sjunausta ja apua. Minä tjedän hywin että ilman Sinun sjunaustas turhaan työtä tehdän, ja ei auta ensingän, että joku nopsa ja taitawa on, mutta se on kaikki ajasa ja onnesa, se tulee kaikki Sinulda, Herra, Sinun hywydestäs ja sjunauzestas. Sentähden, Herra, kuin minä otan jotakin eteeni ja alan työni, rukoilen minä Sinulda apua, ja kuin minä olen andanut asiani Sinun käsiis, niin olen minä wissi, että minun työni tapahtuu Sinun tahtos jälken minulle hywäxi. Jos joku onnettomus siinä kohtais, niin minä tiedän sen tulewan Sinulda, minun Jumalani, joka tiedat tehdä pahasta hywän, ja laitat niin, että se wihdoin tule minulle hywäxi. Sillä wälillä, minun Jumalani, ole minun kanzani, sjuna minua, estä kaikki, kuin taidais olla esteexi minun työsäni, ja opeta itze minua, kuinga ja mil-

millä tawalla minun tekemän pitä. Opetta minua työni alla aina nostamaan silmäni ylös Sinun tygös hartailla huokauxilla, niin et ole minun työni turha, wan minä Sinun tähtes sjunattu. Amen.

Kiitos päätetyn työn jälken.

Minä kiitän Sinua, Armias Jumala, ettäs olet sjunanut minun työni ja andanut sen menestyä. Monet estet ja onnettomudet olisit sen alla tainet minua kohdata, mutta Sinun armos ja hywydes on ne poispoistanut: minä olen sen alla hawainut sinun armollisen apus, ja sentähden annan minä Sinulle welwollisen ja nöyrän Ylistyxen ja kiitoxen. Anna myös, o Jumala, sen työn kuin minä nyt tehnyt olen, tulla Sinun Nimes kunniaxi, minun lähimmäiselleni ja minulle itzelleni hywäxi ja hyödytyxexi. Mitä minä siinä erhettynyt olen, sen tahdoisit Sinä Isällisesti andexi anda, ja lainata minulle armoa parata itziäni. Minun ruumini ja jäseneni owat nyt työstä wäsynet, mutta tätä wastan on Sinun hywydes löytänyt terwellisen wälikappalen, nimittäin suloisen lewon. Tämän lahjan edestä kiitän minä myöskin Sinua, minun Luojani, ja en tjedäis tätä etua oikein arwata, jollei työ minun raajojani wäsytäisi. Ah! kuinga makia lepo on wiriälle ja uskolliselle työntekiälle, mutta sitä wastan kuinga wähä työtöin arwaa tätä Jumalan hywyttä. Minun welwollisudeni on työtä tehdä, minä tahdon myöskin olla wiitzeliäs wirasani, niin kauwan kuin mi-

minä elän. Minä tjedän, minun Jumalani, Sinun katzowan minun työtäni, sjunawan sen ja andawan minulle waiwani edestä niin paljo, kuin minä ajallisexi tarpexeni tarwitzen. Opeta minua onnellisen työnteendöni alla aina andamaan Sinulle kunnian. Warjele minua ahneudesta, petollisudesta ja pahaa työtä tekemästä. Wiimein, koska minä, wäsynyt elämästä ja waiwasta, tääldä eriän, niin sjuna minun kuolemankin työni. Ja niinkuin se on wiimeinen ja kaikkein painawin, niin ole myös silloin wäkewimmästi ja armollisimmasti minun tykönäni Sinun awullas. Suo minun Sinun Nimees saada silmäni kiinisulkea, ja sitten lewätä töistäni. Kuule minun huokauxeni Armollinen Jumala, Jesuxen werisen työn tähden. Amen.

Korkian Wirka-mjehen Rukous.

Korkein Jumala, joka asut taiwaisa, Sinun wertaistas ei ole kunniasa. Sinä olet kaikkein Herrain Herra, ja Sinun suhtees owat kaikki ihmiset luettawat niinkuin pisara ämbärisa ja niinkuin aiwan turhat. Suuri Jumala, minä pidän Sinun Majestetis arwosa ja tunnustan suuren mahdottomudeni, erinomaisesti ettäs minun muiden ylitze mailmasa ylöndänyt olet. Minä kiitän Sinua armos ja hywydes edestä, ja rukoilen, ettäs Henges kautta pidäisit minun sydämeni nöyrydesä, ja opetaisit minua, että minä olen sinun kätes alla ja Sinun palwelias. Ja waikka minulle on annettu suurembi korkeus ja kunnia kuin

muille, niin warjele minua ylpeydestä, wäkiwallasta, wäärydestä ja ahneudesta, kuin enimitten seuraa korkeutta maailmasa. Anna minun muistaa, että ne, jotka owat minun käskyni alla, owat minun kanßapalweliani, ja etten minä ole Sinulda enämbätä ansainut kuin hekän, wan mitä minä olen, sen minä olen Sinun sulasta armostas, joka annat kunnian ja wallan kellä tahdot. Anna minun niin toimittaa wirkani, niin käyttä itzeni kanssa-palwelioitani ja kanßa-weljeitäni kohtan, ehkä he maallisesa owat minua halwemmat, etten minä jollakulla muoto erhetyis ja Sinua wastan syndiä tekisi. Anna minun aina muistaa, että armotoin duomio pitä heidän päällensa tuleman, jotka ei ole laupiutta tehnet. Pidä siis minua Sinun pelwosas, etten minä yhtään wäärytta, wan ainoastans oikeutta, ja, jokaitzelle hywää teen, niin paljo kuin minä ymmärrän, etten minä langeisi Sinun käsiis ja löyttäisi uskottomaxi palweliaxi, ja kerta Sinulda kowasti duomitaisi. Anna minulle wiisautta ja ymmärrystä, ja anna minun kiiwaudeni olla rakkaudella ja hiljaisudella sekoitettu. Anna minulle hywiä neuwoja ja uskollisia palwelioita, ja taiwuta heitä kuuliaisuteen, jotka minun eli minun käskyni alla owat. Auta parhain päin, ja anna kaikki minun tekoni tulla Sinun kunniaxes ja minun köyhän lähimmäiseni palwelluxexi. Minä kutzutan Herraxi maan päällä, mutta älä anna minun ikänä unhottaa, että Sinä olet minun Herrani, opeta minua olemaan Sinun kaldaises lembeydesä ja hywydesä. Opeta minua

nüä niin menettämään itziäni muita kohtan, kuin minä tahdon Sinun menettämään itziäs minua kohtan. Wiimein, koska minä, wirastani wäsynyt ja elämästä kylläni saanut, Sinun käskys jälken, jätän wirkani, niin anna minun armosta, Jesuxen minun Wapahtajani tähden, saada sian Sinun Waldakunnasas. Amen.

Perhen Isännän Rukous.

Herra Jumala, minun rakas taiwallinen Isäni, Sinä, joka kaikkein oikia Isä olet, kuin taiwahisa ja maasa lapsixi kutzutan, katzahda armosa minun puoleeni, jollas olet osaxi andanut olla Isän perhelleni ja omaisilleni täällä maan päällä. Anna minulle wiisautta ja ymmärrystä, oikein ja niinkuin tulee, edesseisoman minun huoneni, erinomaisesti käymään omaisteni ja perheni edellä hywällä esimerkillä, aina neuwomaan heitä Jumalan pelkoon ja kaikkiin christillisiin awuihin. Anna minulle hiliainen ja lembiä sydän, etten minä menetä itziäni omaisiani ja alhaisiani wastan wäkisesti ja julmasti. Opeta minua muistamaan, että minun Sinulle, minun Jumalani, pitä tekemän kowan lugun, kuinga minä hallituxeni olen edesseisonut, ja että Sinä kerta waadit minulda tilin jokaitzen edestä, kuin minun käteni alla ollut on. Auta minua, minun Jumalani, sjuna minun wirkani ja minun käteni työt, että minä taidaisin elättää itziäni ja omiani kunnialla. Ja niinkuin sinä, Herra, tiedät, että Perhen-Isänä-

lä on paljo ruumillista murhetta, niin liewita minun murheni, laina minulle terweyttä ja woimaa, anna hywiä neuwoja, uskollisia ja kuuliaisia palkollisia ja anna kaikki onnellisesti käydä. Sinun huomaas, minun Jumalani, joka olet mailman Suuri Huonen haldia, annan minä kaikki tarpet, kuin minun huonen hallituxesani taitawat edestulla. Koska minä pidän itzeni Sinun tygös, niin toiwon minä, että Sinun sjunauxes myöskin on minun tykönäni, ja siinä toiwosa tahdon minä uskollisesti työtä tehdä ja pitää murhen minun huonestani, niin kauwan kuin minä täällä olen. Yhtä, Herra! minä Sinulda wielä anon: Jos minä inhimillisestä heikkoudesta erhetyisin Sinua wastan, ja en jouduis täyttämään welwollisuttani minun huoneni ja omaisteni hallituxesa, kuin sen pahembi! on minulle mahdotoinda, niin anna se minulle andexi, ole kärsiwällinen minun kanßani ja älä pane minua kohta pois hallituxestani, wan anna minulle armoa parata wikani ja ojendaa elämääni sinun tahtos jälken. Ja niinkuin Sinä armollisesti andexi annat minulle minun wikani, niin opeta minua myös oleman noxsan andexi andaman niille, jotka minua wastan rikkonet owat. Koska wihdoin minun huonen hallituxeni on päätetty ja minä, wäsyny mailman waiwasta, täältä eriän, niin anna minun ijankaikkisesa rauhasa lewätä minun töistäni ja waiwoistani, minun Wapahtajani tähden. Amen.

Kaup-

Kauppa-Mjehen Rukous.

Suuri ja Laupias Jumala! joka edellä päin näet ja annat jokaiselle hänen elatuxens keinon tässä mailmassa, Sinä olet myös wissisti andanut minulle tämän kutzumuxen ja määrännyt minulle tämän wiran. Minun Jumalani, Sinä, joka tiedät, että kauppa on waarallinen työ, jossa ahneuden ja wäärryden hengi usiasti anda itzensä löytää, minä rukoilen Sinua, ettäs annaisit minulle armon ja mjelen uskollisesti itzeni tässä menetiää. Me tjedämme, ja Sinun pyhä Sanas opettaa meitä, että niinkuin waaja kahden kiwen wälille tungetan muuriin, niin myös syndi tungee ostajan ja myyjän wälille: Sentähden warjele Sinä minua ja anna minulle walaistut silmät, etten minä jollakulla muotoo Sinua wastan syndiä tekisi. Älä anna rahan ikänä olla minulle niin rakas, että minä sopimattomalla korwon ottamisella yhtä haawaa myisin pois minun köyhää sieluni, joka on kalliimbi kuin koko mailma. Sjuna minun kaupantekoni ja edesottamiseni, ja anna minun tytyä kohtulliseen woittoon, kuin olis Sinulle otollinen. En minä pyydä muuta kuin tarpellisen ylöspidändöni, sillä minä tjedän, että rikkaudet owat niin työlät pitää, kuin waaralliset woittaa: sentähden, minun Jumalani, aja ahneuden hengi minusta pois ja warjele minua ilkiästä woitosta. Wäärin saadulla tawaralla ei ole koskan sjunausta myötänsä, älä anna sitä minun käteeni tulla. Opeta minua, Herra, katzomaan niin hywin lähimmäiseni

kuin

kuin omaakin parasta, ja anna minulle uskollisia ja kuuliaisia palwelioita, jotka minun asiani uskollisesti toimittawat. Kaikki wjekkaus ja petos olkon kaukana minun huonestani. Wäärä mitta, wäärä waaka ja wäärät lugunlaskut älkön ikänä minun käteeni tulko. Opeta minua, Herra, niin kauppaa tekemään lähimmäiseni kanßa, kuin minä tahdon että muut tekisit minun kanßani; ja anna minun aina muistaa, että Sinä, Herra, olet kostaja, joka kostat kaiken wääryden. Minun Jumalani, koska minä katzelen minun lugun laskujani niin anna minulle armoa muistamaan minun lugunlaskuani Sinun kanßas. Pyhi pois kaikki minun welkani, sillä Sinä tjedät että minä olen köyhä ja ettei minulla ole mitän, jolla minä taidaisin maxaa. Koska minä olen kaiken kauppani tehnyt, ja minun pitä wiimeisen lugunlaskemuxeni päättämän, niin suo, Jesuxen tähden, ettei minulla olis yhtäkän lugunlekoa päättämätä Sinun kanßas, wan iloisna panisin pois turhuden, ja wiimein saisin Sinun suustas kuulla nämät suloiset armosanat: Ah! sinä hywä ja uskollinen palwelja, wähän päällä sinä olit uskollinen, minä panen sinun paljon päälle, mene minun iloon. Amen.

Handtwärkkärin Rukous.

Hywä Jumala ja Luoja, minä kiitän Sinua, ettäs olet andanut minulle raitin ruumin ja terwet jäsenet ja luwallisen elatuxen keinon, jolla minä ruan ja waatet minun wiheliäisen

hen-

hengeni ylöspitämisexi ansaita taidan. Minä rukoilen Sinua myös, että isällisestä armostas ja hywydestäs niin sjunaisit minun kätteni työn, että minä kunnialla taidaisin itzeni ja omaiseni elättää. Rikkautta ja köyhyttä älä minulle anna, wan anna minun saada määrätty osani, etten minä leiwän puutetta kärsisi. Niinkuin Sinä, Herra, tjedät että minun työni on raskas ja waiwaloinen, ja että nämät minun köyhät käteni yxinänsä pitä laittaman minulle elatuxen, niin anna sjunauxes olla minun kanßani, ja laina minulle terweyttä ja woimaa askareitani ja työtäni toimittamaan. Warjele minua, Laupias Jumala, wiekkaudesta ja petoxesta, ja anna minulle uskollinen, kunniallinen ja wilpitöin sydän. Anna minun käytetää minulle uskottua leiwiwiskätä Sinun kunniaxes ja lähimmäisen palwelluxexi, ja aina etziä pitämään hywää omatundoa ja kunniallista nimeä. Älä anna minun ikänä unhottaa pois, peljätä Sinua, rakastaa Sinua ja Sinuhun turwata, niin minä tjedän, että, ehkä kuinga kowaxi minulle näkyis, Sinä kuitengin autat minua. Sinun sjunauxes kautta, Herra, ulottuu wähä niin kauwan kuin paljokin: minä toiwon siis ja rukoilen, että niin sjunaisit minun wähän sisältuloni ja warani, että se kestäisi minun tarpexeni. Sjuna minun työni wälikappalet, minun palweliani ja niitä, jotka minun kanssani työtä tekewät, opeta minua aina menettämään itzeni ystäwällisesti, hiljaisesti ja oikiasti heitä kohtan, jotka owat minun käteni alla, ja taiwuta heidän sydämensä wirepteen,

uskol-

uskollisuteen ja kuuliaisuteen. Anna minulle armoa aina käydä heidän edellänsä hywällä esimerkillä, että kaikki mahdais tulla Sinun kunniaxes ja minun lähimeiseni palwellaxexi. Koska minä, wäsyny waiwasta ja työstä, erän täältä, niin anna minun, Wapahtajani Jesuxen tähden, autuallisesti eritä ja lewätä minun työstäni. Amen.

Maan- ja Peldo-miehelle.

Kaikkiwiisas ja Laupias Jumala, kaikkein kappalden Luoja ja Ylöspitäjä! niinkuin Tähdet taiwaasa ei näy yhtä suurexi ja paistawaxi; niin owat myöskin ihmiset Sinun armollisen ja wiisan säändös jälken erinkaldaiset. Minä olen halwimbain seasa, kuitengin Sinun palwelias. Ja niinkuin Sinä, armias Jumala, olet tahtonut anda sen arwan langeta minun päälleni, että minun pitä maata wiljelemän ja elättämän itzeni otzani hjesä; niin rukoilen minä Sinua, ettäs armosta tahdoisit katzoa korkeudesta alas ja sjunata minua, halwinda palweliatas ja minun kätteni työtä. Minä tjedän, Herra, että ilman Sinun sjunaustas turhaan työtä tehdän. Ei auta, että joku taitawa, nopsa eli upera on, wan se on kaikki ajasa ja onnesa, se on, Sinusa, Herra, joka olet meidän onnemme ja sjunauxemme Jumala. Kuin Sinä sjunat, niin anda maa satakertaisesti, ja kuin Sinä pidätät sjunauxen, niin näändywät sekä ihmiset että eläimet. Herra, niin kuin kaikki hywä lahja tulee Sinulda; niin sjuna minua ja mi-

minun waiwaloista työtäni. Anna sadetta ja lämmindä aikanansa, warjele maan kaswon turiloilda, rakehilda ja rajuilmalda, ylönpaldiselda kuiwudelda ja märkydeldä Anna minun halulla työtä tehdä ja anna minulle siihen terweyttä ja woimaa, niin myös uskollisia, kuuliaisia ja uperoita palkollisia. Anna Sinun sjunauxes olla minun kanßani pellolla, ladosani ja aittasani, sjuna minun korini ja minun tähteni. Opeta minua kiitollisella kädellä waßan ottamaan Sinun lahjojas, ja Sinun pelwosas niitä nautitzemaan. Awa minun käteni köyhille, ja koskas sjunat minua, niin älä anna minun unhottaa köyhää lähimmäjstä. Jos Sinä, o Hywä ja Hurskas Jumala! hywäxi löydäisit joxikuxi ajaxi pidättää sjunauxen, niin anna minulle kärsiwällisyttä, warjele minua nurisemisesta, ja opeta minua nöyrällä sydämmellä Sinun kädestäs wastan ottamaan pahan päjwän ynnä hywän kanßa. Kuin minä niitän ruohon ja ne ihanat kukkaiset, kuin minä näen heinän kuiwawan, tähkäpäät tulendunnena killuwan, lehdet kellastuwan ja maahan putowan, niin muistuta minulle, että kuolema wiimein wikahdellansa leikka poikki minun elämäni, teke minun waljuxi ja kaataa minun maahan. Anna minun aina ajatella wiimistäni, ja Jesuxen Nimeen kerta päättää waiwaloisen työni, ja niinkuin tulendunet nisut tulla kootuxi Sinun latoos. Amen.

Neitzen Rukous.

Pyhä Jumala ja Laupias Isä! minä kiitän Si-

Sinua, ettäs olet minulle raitin ruumin lahjoittanut, andanut minun syndyä kunniallisista wanhemmista ja awiowuotesta, niin myös tulla Sinun Seurakundaas sisälle otetuxi ja siinä ylöskaswatetuxi. Minä rukoilen Sinua, ettäs alati hoihtaisit minua, katzahdaisit minun niinkuin heikon astian puoleen, hallitzisit minua Hengeläs ja weisit minun hywin tämän pahan ja syndisen mailman läpitze. Herra, Sinä tiedät parhain kuinga monda loukkauskiweä täällä minua kohtawat, ja kuinga saatana ja paha mailma laskewat waaralliset werkkonsa wiattomain sydänden eteen, ja kuinga pian ja kewästi yxikertainen ja heikko Piika taita tulla wjetellyxi ja petetyxi: Sentähden rukoilen minä Sinua, minun Jumalani, seiso aina minun puolellani ja älä Henges kanssa minun tykänä pois poikke. Älä anna minun kiusauxeen langeta, ja jos minä siihen joudutsin niin ole minun apuni, ja wie minua onnellisesti siitä ulos. Warjele minun kunniani, ja suo, että minä aina pidän hywän nimen tallella. Opeta minua rakastamaan hywiä awuja ja ahkeroitzemaan christillisestä ja puhtaasta elämäkerrasta. Opeta minua pitämän astiani yhyydessä, ja warjele minua haureudesta, irstaisudesta ja muista wioista. Jos Sinä, o Jumala! tahdoisit anda minun tulla awiosäätyyn, niin anna minulle Jumalinen siwiä ja ystäwällinen Puoliso, jonga kanssa minä kaikes jumalisudes ja kunniallisudes yhdessä elän taidaisin. Mutta jos Sinulle kelpais, että minä olisin naimatoin ja eläisin aikani yxinäisydessä, niin ole Sinä minun suoi-

loisin ystäwäni ja rakkahin Ylkäni, ja anna minulle armoa niin itziäni käyttää, että minä löyttäisin wiisasten Neitzytten seasa, ja niiden seasa, jotkas werellas maasta ostanut olet, ja jotka ei miesten kanssa saastutetut ole. Anna minun wiimein puhtain Neitzytten kanssa mennä Ylkäni wastan uskon lampulla kädessäni, ja sisälle käydä taiwalliseen Häähuoneseen, sjellä kaikkein Sinun Pyhäis kanssa weisamaan Sinulle kiitosta ijankaikkisesti. Amen.

Nuorukaiselle ja Nuorelle Mjehelle.

Kaikkiwaldias ijankaikkinen Jumala, kaikkein kappalden Lucja ja Ylöspitäjä, minä kiitän Sinua, ettäs minun hywin luonut olet, andanut minulle raitin ruumin ja jäsenet, ymmärryxen ja taidon. Erinomattain olen minä welkapää Sinulle, minun Jumalani, kiitosta andamaan sen edestä, ettäs olet andanut minun syndyä christillisistä Wanhemmista ja kaswatettaa totisesa ja puhtaasa taiwallisesa opisa, ettäs olet andanut minun ymmärtää autuden tjen ja christin opin kappaleita, istuttanut minuhun eläwän uskon Sinun ja Sinun rakkan Poikas minun Wapahtajani päälle ynnä Pyhän Hengen kanssa, ja andanut minulle wahwan ja järkähtymättömän toiwon. Minä rukoilen Sinua, Armias Jumala ja Laupias Isä, ettäs aina Henges armolla ja johdatuxella warjelisit minua kaikista harhateistä, pidäisit minun saastatoinna mailmasta pelwosas ja rakkaudesas. Hillitze ja hallitze minun waelluxeni, ja älä anna nuoruden himot minua

wje-

wjetellä. Anna minulle walaistut silmät ja ymmärtäwäinen sydän, että minä näkisin ja taidaisin wälttää mailman kawalia ja waarallisia pauloja. Opeta minua aina elämään Jumalisesti ja pitämään itzeni Sinun tygös; joka on se ainoa kuin taita tehdä Ruorukaisen onnellisexi. Opeta minua karttamaan pahaa seuraa niin kuin myrkyllistä kykärmettä, wihamaan syndiä, mutta ahkeroitzemaan pitää kunniallista ja siwollista elämäkertaa. Taiwuta minun himoni ja haluni siihen, kuin hywä on, ja anna minulle wiisautta ja mieldä oppimaan sitä, kuin tulee Sinun Nimelles kunniaxi, ja minulle ajan päälle hywäxi, kuin kaunistaa minun wanhudeni ikää ja hyödyttä lähimäistäni. Anna kaikki hywin käydä, ja opeta minua malttamaan, että aika on kallis ja menee pian pois, mutta se, kuin opittamaan pitä, on tarpellista ja työlästä. Pois poista kaikki, kuin minulle esteexi olla taidais, ja anna minulle halua siihen, kuin Sinä, kaikkiwiisas Jumala, löydät minulle sowelijimmaxi, jolla minä parhain taidaisin Isän maalleni palwelluxexi olla. Lähin Sinua, Herra, opeta minua Kuningaani ja Esiwaldani arwosa pitämään, niin myös kaikkia niitä, joiden käskyn alla minä olen. Opeta minua oleman siwän ja ystäwällisen kaikkia kohtan ja aina pyytämään pitää hywää omatundoa. Wastoinkäymisesä ole minun turwani, myötäkäymisesä minun iloni. Olkon kaukana minusta kaikki kuin minua Sinusta, minun Jumalani, eroitais. Sanalla sanottu: anna sen, kuin nuorudesa istutetan, kanda minulle

wan-

wanhudesani hedelmän. Ja kuin minä olen aikani elänyt niin kauwan kuin Sinä suot, ja minun wihdoin pitä waelluxeni päättäman, niin anna minun uskosa Sinun Poikas päälle silmäni kiini sulkea, tytywäisnä tästä mailmasta lähteä, iloisna haudastani herätä, Sinun tykönäs taiwaasa olla, ja kaikkein Sinun autuain Lasies kanßa weisata Sinulle kiitosta ijankaikkisesti. Amen.

Sotamjehen Rukous.

Herra Jumala, Sinä, joka annat jokaitzelle kutzumuxensa ja wirkansa, olet myös, pyhän edeskatzomises jälken, wißisti andanut minulle tämän kutzumuxen. Mutta, että se on raskas wirka olla Sotamjehenä, niin rukoilen minä, Laupias Jumala, ettäs sjunaisit minun työni, niin että se tulis Sinun Nimes kunniaxi. Anna minulle terweyttä ja woimaa, ymmärrystä, wiisautta ja urhollisutta, ja seiso aina minun puolellani. Koska minä menen wihollistani wastan, että minä Kuningaldani ja Estwallaldani käsketän sotimaan Isänmaan edestä, niin ole Sinä, minun Jumalani, kanssani sodasa, ja opeta minun käteni sotimaan. Auta minua uskollisesti toimittamaan kaikki, mitä minulle käsketän, että minä Kuningan ja Isänmaan parasta etzisin. Warjele minua julmudesta ja kiukusta, ja anna minulle oikia ihmisen sydän. Wäkiwalda olkon kaukana minusta, ja kuin wihollinen on joutunut minun käsihini, niin taiwuta minun sydämeni armeliaisuteen ja laupiuteen händä kohtan. O-

peta

Opeta minua aina muistamaan Wapahtajani neuwoa: Kaikki mitä Te tahdotte, että ihmiset pitä Teille tekemän, niin Te myös heille tehkät. Warjele minua synnistä ja pahudesta ja opeta minua myös urhollisesti sotimaan ja woittamaan pahoja himojani ja halujani, hywin tjeten, että se on wäkewämbi, joka woittaa itzensä, kuin se, joka woitta wahwat Kaupungit ja muurit. Niinkuin minä jokapäiwä oleskelen kuoleman keskellä, niin opeta minua aina oleman walmisna koska hywänsä myötä seuramaan. Ja jos minä kuolen kotona, eli langen wihollisen edesä, eli mutoin hukun wjeralla maalla, niin anna minun niinkuin uskollisen Jesuxen Sotamjehen autuallisesti nukkua, iloisesti heräta, ja wiimeisnä päiwänä rauhasa sisälle käydä siihen Kaupungiin, kusa ei yhtäkän sodan kapinata enä ole, kusa ei enä yhtäkän mjekkaa eikä rautalakkia kanneta, eikä yhtäkän wihollista enä ole, wan iloinen ja wahwa linna, ilman synnitä, hätää ja kuolemata. Amen.

Rukous Terweydestä.

Hywä ja Armias Jumala, minä kiitän Sinua kaiken hywän edestä, kuins minulle ansiottomasta ja pohjattomasta rakkaudestas joka hetki osotat. Erinomattain annan minä Sinulle kiitoxen ja ylistyxen sen werrattoman lahjan, terweyden edestä, joka on köyhäin rikkaus ja rikasten paras tawara. Minä rukoilen Sinua, Laupias ja hywä Jumala, ettäs määrättomästä armostas, jos niin minulle

hy-

hywäxi löydät, pidäisit minua terwenä, ja opetaisit minua tätä suurta lahjaa arwosa pitämään ja Sinua sen edestä kiittämään. Kaikki muu tässä maailmassa ei ole tähän werrattawa. Mitä auttaa rikkaus, korkeus ja muut ajalliset edut, jollei minulla ole terweyttä, wän kiwulloinen tuumis. Köyhä raitiilla ja terwellä ruumilla on onnellisembi kuin rikas ja korkia kaiken tawarans ja korkeudensa kanssa. Kuin minulla on terweys, niin maistaa minulle halpa ruoka hywin, ja minä lewän makiasti kowan tyynyn päällä: mutta kuin minä olen kiwulloinen ja sairas, niin kaikki herkut ei maista millään, minä lewän paloin ehkä kuinga pehmiä ja koria wuode minulla olis. Terwenä ollessa toimitetan kaikki haluisesti ja ilolla, mutta mitä woi sairas tehdä? O! terweys, sinä kallis lahja yliżen kaikkein ajallisten lahjain. Jos niin on Sinun tahtos, o! armollisin Jumala, niin sjuna minua tällä lahjalla, ja älä anna sitä minulda waiwaloisen waelluxeni alla koskan puuttua. Opeta myös Armias Jumala, minua pitämään terweydestäni wisun waarin, ja kawahtamaan, etten minä sitä jollaan muoto ilkiwallaisesti turmelis. Anna minulle armoa sitä oikein arwamaan ja sitä enämmin pyytämään edesautta Sinun kunniaas ja lähimmäiseni ja omaa parasta. Jos taas, o! Jumala, löydäisit tarpellisexi otta terweyden minulda pois ja panna sairauden minun päälleni, niin anna minulle nöyrä ja tytywäinen mjeli, ja opeta minua kärsiwällisydellä wastan ottamaan pahan päiwän ynnä hywän päiwan kanża.

Ja

Ja niinkuin minun ruumillinen niin hywin kuin hengellinengin terweydeni on ainoasti Sinun tykönäs, niin anna minun sitä Sinun tykönäs ja Sinulda yxinäns etziä, senkaldaisten wälikappalden kautta, kuin Sinun Sanas jälken luwalliset ja soweliat owat. Jos nämät wälikappalet ei auta, niin auta Sinä, Herra, joka olet paras Lääkäri, ja kaikki woit. Koska wihdoin minun terweydeni puuttuu, ja heikko synnin maja rupee kaatumaan, niin wie minua o Jumala! minun Jesuxeni tähden, joka kannoi meidän sairaudemme, siihen maahan, kusa ei yhtäkän kipua, sairautta eikä hätää ole, kusa minä saan syödä elämän puusta, juoda elämän lähteestä ja elää terwenä ijankaikkisesti, Sinulle ijankaikkisexi, ylistyxexi. Amen.

Leski-Waimon Rukous.

Armollinen ja Laupias Jumala, joka kaikkiwiisan Edeskatzomises jälken, olet tahtonut anda minun tulla waiwaloisen Lesken tilaan, katzo armosa minun, köyhän ja murhellisen Lesken puoleen, ja että olet minun mjeheni, minun edeswastajani ja tukeni minulda poisottanut, niin armahda minua ja ole itze minun turwani ja warjelluxeni. Sinä tjedät, o Jumala! että Lesket ja orwot mailmasa enimitten kärsiwät wäärytä, tulewat mailmalda ja ajattelemattomilda ihmisildä sorretuxi ja wainotuxi ja owat niinkuin ylönkatzottu kyntiläinen: Mutta katzahda Sinä minun puoleeni, ja opeta minua pitämään itzeni Sinun ty-

tygös, rakastamaan Sinua ja Sinuhun turwamaan: anna minun Sinun silmäis edeskä olla kallixi luettu. Sinä olet luwanut olla Leskein turwa ja Orwoin Isä, niin pidä siis murhe minusta ja minun köyhistä omaisistani, katzo minun päällene, joka olen halpa ja ylönkatzottu maan päällä, ja armahda minua wihelläistä. Kyllä pimiäxi näkyy minun silmisäni, kuinga minä köyhä Leski taidan elättää itzeni ja omaisiani (minun köyhiä lapsiani) mutta minä tjedän, että Sinä, minun Jumalani, olet niin rikas, wäkewä ja wiisas, kuins ollut olet, ei Sinulda puutu neuwoa eikä waraa, Sinun pyhä Edeskatzomises on määränyt minun osani, ja koskas minun mjeheni poiskutzuit, niin Sinä jo katzoit minulle elatuxen. Minä annan itzeni Sinun halduus, o Jumala, ja toiwon, ettäs elätät minun ja muistat minua parhain päin, niinkuin Leskeä Zarpathisa. Sillä wälillä, minun Jumalani, huokan minä alati Sinun tygös, ja jos Sinä olet päättänyt, että minun yxinäisydesäni ja murhellisesa tilasani pitä aikani elämän, niin anna minulle christillistä kärsiwällisyttä, warjele minua synneistä, ja opeta minua tytymään Sinun pyhään tahtoos. Koska minä wäsynyt waiwoistani, eriän täältä, anna minun iloisesti waelluxeni päättää, ja riemulla kohdata poisnukkuneita Omaisiani Sinun tykönäs taiwaasa, ja sjellä saada elää ilman erota ijankaikkisesti, ilosa ja riemusa, Jesuxeni tähden. Amen.

Orwoin Rukous.

Herra Jumala, Sinä, joka kaikkein oikia Isä olet, kuin taiwaasa ja maasa lapsixi kutzutan, katze armosa minun puoleeni, joka olen Isäldäni (Wanhemmildani) orwoxi ja turwattomaxi jätetty. Jos olet minun maallisen Isäni poisottanut, niin ole itze minun rakas Isäni ja turwani. Sinä olet itze luwannut olla orwoin Isä, pidä siis minusta, köyhästä lapsestas murhetta. Herra minun Jumalani, Sinä tiedät, että mailma on niin paha kuin waiwaloinengin, johdata siis minua Engelilläs ja hallitze minua Pyhällä Hengelläs, että minä taidaisin hywin sen läpitze waelda. Minun Isäni on kuollut, ja ne jotka minun parastani tahdoisit, ei ole enä, ei ole minulla nyt ketän, kuin waroitais minua pahasta ja neuwois minua siihen, kuin hywä on, ei ole ketän, kuin suree Josephin wahingosta: minä saan nyt elää niinkuin minä tahdon, se mahta minulle käydä niinkuin taita, minä saan juosta ymbäripyöry niinkuin wesi kiwen ymbäri, ja ei kengän huoli minusta. Mutta, Armias Jumala, Sinä elät ja Sinä tahdot kaikille hywin; silmäele ja armahda minua: kuins näet minun erhettywän, niin muistuta minulle wikani, ja taiwuta minun sydämeni hywiin tapoihin. Herätä hywiä ihmistä minua kohtan, että he katzoisit ja etzisit minun parastani ja minua orwoa turwiins ottaisit. Opeta minua, minun Jumalani, olemaan kuuliaisen, nöyrän ja kaikille palwelluxexi. Warjele minua, Herra, pahasta seurasta, kaikista

kista synneistä ja pahoista juonista, ja anna minun pitää itzeni saastatoinna Mailmasa. Minun onneni ja menestyxeni on Sinun kädesäs. Sinä ylennät ja Sinä alennat kenengäs tahdot; sentähden turwan minä Sinuhun, ja rukoilen, ettäs annaisit minulle, mitäs minulle tarpellisexi ja hyödyllisexi näet tässä mailmasa. Jos niin olis, ettäs autaisit minua hywään tilaan, ja annaisit onnen auringon paistaa minun majani päälle, niin älä anna minun koskan unhotta Sinun kiitostas ja ylistystäs. Muistuta minulle, miksi minä olen ollut, ja kuinga huono minä ilman Sinuta olen. Koska minulle hywin käy ja minä näen orwoja, niin opeta minua tekemään laupiutta, muistuta minulle myös, että minäkin olen orwoi ollut, ja että Sinun kätes on wetänyt minua tomusta ylös. Koska minä Sinun tahtos jälken, Herra, olen aikani elänyt, olkon se sitten ilolla eli surulla, niinkuin Sinä hywäxi löydät, minä tydyn Sinun pyhään tahtoos; niin anna minun saada autuas loppu, ja anna minun, Jesuxen tähden, tulla Sinun tygös, minun rakas taiwallinen Isäni, ja sjellä kohdata minun maallisia wanhembiani ja muita minun ystäwitäni, ja ilman erota elää Sinun tykönäs, kaiken rakkauden ja hywyden Jumala, loppumata. Amen.

Awio Puolison Rukous.

Kaikkiwaldias ja kaikkiwiisas Jumala, Sinä, joka itze olet Awio-Säädyn asettanut, koskas näit, ettei ihmisen ollut hywä yxinänsä

olla, Sinun pyhän edeskatzomises jälken olen minäkin tähän Säätyyn tullut. Minä kiitän Sinua, hywä Jumala, ettäs olet andanut minulle siwän ja hywän Puolison, anna meille myöskin armoa elää yhdesä Sinun pelwosas, rauhasa ja rakkaudesa, niin olet Sinä, joka olet rauhan ja rakkauden Jumala, meidän tykönämme. Warjele meitä uskottomudesta, ja älä anna awioskäskyn perkelen saada meihin tulla. Opeta meitä peittämään wiat ja heikkoudet, aina kohtamaan toinen toistamme siweydella, ystäwydellä ja keskinäisellä rakkaudella. Sjuna o! Jumala, meidän huonemme ja meidän kotomme, meidän lapsemme ja perhemme, ja opeta meita manamaan heitä Sinun pelkoos, ja aina hywällä esimerkillä heidän edellänsä käymään. Sinä tjedät, Herra, että Awio-Säädyllä on myös hänen waiwansa, että ne, jotka itzens sihen andawat, ei taida olla ilman maallista surua, mutta huojenna Sinä, Herra, waiwan, ja anna kärsiwällisyttä kuormaa kandamaan. Laina meille molemmin puolin hywää terweyttä, ja jos Sinulle niin otollinen on, anna meidän saada kauwan yhdesä elää, olla toinen toisellemme awuxi, liewityxexi ja lohdutuxexi tässä waiwaloisesa mailmasa. Jos Sinä, Armollinen Jumala, tahdot anda sairauden, köyhyden eli muun hädän tulla meidän päällemme, niin ole itze, o! Jumala, meidän apumme ja turwamme, ja anna meille aina armoa, kärsiwällisydellä odottamaan Sinun määrättyä aikaas; Ja, muuta meidän murhe-wedemme wiinaxi, ja anna meidän aina iloisesti kiittää

tää Sinua sekä wastoin-että myötäkäymisen edestä. Anna myös meidän aina muistaa, että meidän kerta pitä Sinulle tilin tekemään, kuinga me täällä olemme huonemme hallinet, että me sentähden aina etzisimme olla Sinun uskolliset palwelias. Warjele meitä etten me millään tawalla Sinua wihoitaisi, ja sen kautta jouduisimme Sinun wihois. Oikia ja rakas Awiopuoliso on Sinun lahjas, minun Jumalani, ja yxi suurimmista tawaroista maan päällä, mutta olkon kaukana meistä, että me enämmin rakastaisimme toinen toistamme kuin Sinua, ja tekisimme Awio-rakkaudesta epäjumalan palwelluxen. Minä tahdon rakastaa Puolisotani, o Jumala, anna minulle siihen armos, yli kaikkein, kuin mailmasa on, ja kuolema ainoastans pitä meidän rakkaudemme eroittaman: mutta Sinua, Herra, tahdon minä rakastaa ylitzen kaikkia, ja koska awio-rakkaus lakkaa, niin anna Sinun ja minun rakkauden olla ja pysyä ijankaikkisesti. Minä rakastan maata Sinun tähtes, minun Luojani; minä annan itzeni ja rakkan Puolisoni Sinun armo-käsiis: mutta minä rakastan Sinua niinkuin Jumalatani. Kumbi meistä ensin tääldä eriä, sen Sinä parhain tjedät, ja sen ynnä kaiken muun kanßa annan minä Sinun huomaas: mutta yhtä minä päätöxexi anon: anna meidän aina täällä niin elää eläwäsä uskosa Sinun Poikas meidän Wapahtajamme päällä, että me ijankaikkisesti olisimme yhdesä Sinun tykönäs taiwaasa, kusas olet luwannut että meidän pitä tuleman Engelitten kaldaisixi, kusa meidän rakkaudem-

me

me ja ilomme tulee täydelliseri. Niin mahdat Sinä, Armias Jumala, katkaista Awioskäskyn siteen koskas tahdot, ainoastans Sinä annat meidän autuallisesti nukkua, ja otat meidän tygös. Amen, Jesuxen tähden, Amen.

Jokapäiwäinen walmistus-Rukous kuolemata wastan.

Auta, ijankaikkinen Jumala, kuinga suruttomasti ihmiset eläwät tässä mailmassa, ehkä ei mikän ole niin wägi kuin kuolema. Ei yrikän eläwä tiedä kuolemansa hetkeä; kuitengin täyty kaikkein kuolla, wan aikaa ja hetkeä ei tiedä kengän. Kaikille on tietämätoin, mitä wartioitten neuwossa päätetty on, jos kuoleman sanoma tulee hilian eli warhain, sitä ei tiedä kengän, wan Sinä, Jumala, yxinänsä sen tiedät, joka ollet pannut jokaiselle! määrän, jonga ylitzen ei hän mennä taida. Kuoleman päälle seuraa duomio ja ijankaikkisus, ja kuhunga puu kaatu, siinä hän makaa: jos on hywin, niin on ijankaikkisesti hywin, mutta jos pahoin on, niin on ijankaikkisesti pahoin. Tästä päiwästä taittan sanoa mitä Pilatus sanoi Jesuxen päällekirjoituxesta: mitä minä kirjoitin, sen minä kirjoitin. Minun Jumalani, opeta minua Jesuxen tähden, ajattelemaan että minun kuoleman pitä, ja muistuta minulle joka päiwä, että minä kuolewainen olen. Koska minä puen päälleni ja riisun yldäni, käyn, waellan eli teen askareni, niin anna minun aina muistaa, että kuolema noudatta minua, ja että ainoasti kämmenen

leweys on hänen ja minun wälillä. Opeta minua, ja anna minulle armoa, christillisesti itzeni tälle hetkelle walmistaa. Anna minun aina pitää luguntekoni edesäni, joka päiwä sen Sinun kanßas päättää, ja mitä puuttu, anna sen olla Jesuxen kallilla werellä poispyhityn. Minun Jumalani, anna minulle armoa niin eläxeni, että, koska kuolema tulee, ei muuta olis jälille, kuin seurata händä ja anda itzeni Sinun huomaas. Jos minä, minun Jumalani, kuoleman hetkellä, olisin niin heikko, etten minä wois Sinun tygös huokata, eli jos pikainen ja tapaturmainen kuolema kohtais minua, etten minä sais mjeleni malttaa, niin anna minun huokauxeni ja rukouxeni, jonga minä nyt Jesuxen Nimeen teen, olla Sinun tykönäs muistosa, ja tule silloin minun awuxeni Yhtä minä Sinulda anon, minun Jumalani, älä ota minua pois keski ijäsäni, ja älä anna minun kuolla synnisäni; wan suo minulle niin paljo aikaa, että minä saan rukoilla Sinulda armoa. Armias ja pitkämjelinen Jumala, jos minä tähän asti olen waeldanut niinkuin ne tyhmät, niin anna minun tästä hetkestä tulla wiisammaxi. Sinä tjedät parhain, kuinga pitkä aika minulla on jälillä, kuka tjes yxi wuosi, yxi kuukausi, wiikko eli päiwä: mutta olkon enämbi eli wähembi, opeta minua käyttämään jokaitzen hetken, kuin jälillä on, Sinun kunniaxes ja minun sjeluni autuudexi. Koska aika on loppunut ja Sinä, Herra, minun Jumalani, tahdot kutzua minua täältä, niin älä ole minulle hämmästyxexi, wan wahwista mi-

minua Pyhällä Hengellä, ja auta minua Jesuxen Nimeen sillä hetkellä. Anna minun iloisesti jättää mailman hywästi, rauhasa mennä täältä, autuallisesti sulkea silmäni kiinni, ja iloisena heräta Sinun tykönäs, Sinä Eläwä, Kaikkiwaldias ja Laupias Jumala; Herra, Isä Jumala, Poika ja Pyhä Hengi, joka olet ollut ja olet ijankaikkinen Jumala, korkiasti ylistetty ijankaikkisesti. Amen.

Sairan Rukous.

Pyhä ja Wanhurskas Jumala, joka synnin tähden olet andanut kaikkinaiset waiwat ihmisen sukukunnan ylitzen tulla, katzahda armosa minun puoleeni, joka olen hädäsä ja kärsin kowaa tautia. Armollinen Jumala, minä tiedän itzeni, syndeini tähden, ei muuta ansainen, kuin pahaa, ja se joka wikapää on, ei sillä ole syytä walittaa: mutta minä tiedän myös, että Sinun armos ja laupiudes on sangen suuri, ja että minun Wapahtajani kallis ansio on suurembi kuin minun mahdottomudeni. Minä tunnustan sentähden minun syndini, ja rukoilen Sinua, ettäs, Jesuxeni tähden, armahdaisit minua. Herra, Sinä olet itze käskenyt meitä hädäsämme Sinua auxemme huutamaan ja Sinä olet luwannut kuulla meitä: sentähden paen minä tästä minun tuskasani Sinun tygös, ja rukoilen Sinua: armahda minua. Jollet Sinä, Herra, minua auta, niin ei ole yhtään autajata. Ihmisten woima on heikko ja ei woi mitän: mutta jos Sinä, Herra, tahdot, niins

tai-

taidat minun terwexi tehdä. En minä ole wjelä ikänä kuullut, että joku on ilman awuta Sinun tykösäs mennyt, ja näen ilolla, kuinga minun Wapahtajani lihansa päiwinä on armahtanut kaikkia sairaita: minä toiwon sentähden että Sinä, awusta rikas Jumala, et anna minua awutoinna poismennä. Jos mahdollinen on, minun Jumalani, niin ota pois tämä katkera ristinmalja minulda, ja anna minun jällen terwexi tulla. Sinä tjedät, Herra, parhain minun kipuni, kuinga paljo minä kärsin, ja kuinga suuri minun wiheliäisydeni on. Minun sydämeni murhet owat moninaiset, wie siis minua ulos minun tuskistani. Mutta jos ei se ole mahdollista, ja jollei tämä kipu taitta minulda pois otettaa, wan minun täyty sitä kärsiä, niin olkon Sinun tahtos. Pyhä Jumala, älä pane minun päälleni suurembata kuormaa, kuin minä kanda woin, Sinä tjedät mitä minä woin ja tunnet minun heikon woimani; sentähden kewitä minun kuormani, ja älä anna minun kjusatta ylitze woimaani, wan ole minulle hädäsäni awullinen. Tee se minull, kuin kelpa Sinull, lohdut kost ristii kannan: wan wiimeiseld ijankaikkiseld, älä mua ylönanna. Herra, Sinä joka wahwistit pyhiä Martyreitäs ja annoit heille lohdutusta ja kärsiwällisyttä, wahwista myöskin minua, ja niin kuins olet andanut paljo kärsimistä tulla minun päälleni, niin anna minulle hywää kärsiwällisyttä ja anna myös paljo lohdutusta minulle tulla. Armollinen Jumala, minä tjedän, ettäs tällä minun kärsimisellänі tahdot kurittaa

mi-

minua synnin tähden, minä olen ansainut rangaistuxen: mutta rangaise minua kohtuudella: kurita minua, mutta älä minua hukuta, ja anna tämän minun kowan ja pitkällisen kärsimiseni tulla minun sieluni terweydexi, parannuxexi, minun syndisen lihani kuolettamisexi ja uskollisemaxi palwelluxexi Sinulle Herra tee minua walituxi murhen päätzisä Sinun tähtes, ja, Sinun tähtes. Ja jos tämä tauti ei woiteta ennen kuin kuoleman kautta, joka on Sinun wallasas, Herra, ja jonga Sinä yxinänsä tiedät, niin johdata minua neuwollas, ja korja minua wiimein kunnialla. Anna kuoleman silloin lopettaa kaiken minun wiheljäisydeni, ja Wapahtajani kallin ansion tähden anna minun saada paremman elämän tämän perästä. Ota minua armosta tyghs sihen autuallisen maahan, kusa ei yhtään huokausta eikä walitusta enä kuulu, eikä kyynelitä enä wuodateta, kusa on elämä ilman kiwuta, ja riemullinen meno Sinun oikialla kädellä ijankaikkisesti. Eija! jos aika se autuas pian jouduis. Amen, Jesuxen tähden. Amen.

Sairan Rukous, joka on lähes kuolemata.

Armollinen ja laupias Jumala! katzele minun surkeuttani ja auta minua suuresa hädässäni. Armahda minua ja anna kaikki minun syndini andexi. Älä käännä kaswojas pois minusta wan piiritä minua armollas ja wahwista minua Hengellä. Herra, minä huudan sy-

sywydestä Sinun tygös, joka asut korkeudesa, ja rukoilen Sinua kaikesta sydämestä: ole minulle armollinen. Kuoleman paulat owat minun piirittänet, ja minun sydämeni on ahdistuxesa Älä anna minun hukkua, wan auta minun köyhää sieluani. Auta minua nopiasti, minun hengeni katoo. Muista Sinun rakkan Poikas minun Wapahtajani sywää kärsimistä ja suurta ahdistusta: Anna Hänen wiattomudensa peittää minun suurta mahdottomuttani, ja sano minun sielulleni: Minä olen Sinun Jumalas. Herra! wirwota minua Nimes tähden ja wie minun sieluni hädästä ulos, Sinun wanhurskaudes tähden. Muista minua parhain päin, sillä minun sieluni on murheisansa kuoleman asti. Herra, Sinä olet luwannut, ettes tahdo ylönanda heikkoa, älä siis ylönanna minua, sillä minä toiwon Sinuun. Ei minulla ole muuta auttajata, kaikki minun ystäwäni seisowat ja ei taida auttaa: lohduta minua, Herra, minä olen Sinun, auta minua. Jos niin on päätetty wartioitten neuwosa, että minun nyt pitä kuoleman ja menemän kaiken mailman tietä, niin ole minulle armollinen, ja anna minun autuallisesti saada silmäni kiini sulkea. Rakkaudesta rikas Jumala, Sinä olet andanut rakkan ja ainokaisen Poikas minulle Lunastajaxi ja Sowittajaxi, pois se, ettäs minua ijankaikkisesti hylläisit: anna minun sieluni elää. Jos Sinun pyhä edeskatzomises sois minun pidemmäldä eläwän, ja minä tästä taudista toipuisin, niin minä tahdon kaikena elinaikanani kiittää ja ylistää Sinun pyhää Nimeäs. Sillä

wä-

wälillä annan minä sjeluni Sinun käsiis, ja joko minä elän eli kuolen niin anna minun olla Sinun omas, Jesuxeni tähden. Amen

Toinen lyhy huokaus kuoleman hädässä.

Herra, Sinä uskollinen Jumala, älä ole kaukana, sillä minun aikani loppuu', ja minun kuolema-hetkeni lähestyy, ole minulle armollinen. Herra Jesu, minun Wapahtajani, Sinä syndisten ystäwä ja uskollinen Edesrukoilia, rukoile minun edestäni. Sano minun sjelulleni: Minä olen sinun Jesuxes, ja anna minun tässä minun hädässäni löytä makeutta, woimaa ja lohdutusta Sinun pyhästä Nimestäs. Herra Jesu, Sinä olet itze maistanut kuoleman minun edestäni, anna Sinun kuolemas olla minun elämäni ja wahwistus minun sydämelleni. Herra Jumala Pyhä Hengi, joka olet se oikia Lohduttaja, auta minua tällä hetkellä ja lohduta. Suuri ja Kolmeyhteinen Jumala, minä kuolen: mutta anna minun sjeluni elää, että hän Sinua kiitäis ja Sinun oikeudes auttakon minua. Jesus minun Wapahtajani on kerran kuollut kaikkein edestä, ja myös minungin edestäni, siinä on kyllä; älä siis minun Jumalani, anna minun ijankaikkisesti kuolla, wan kuolemasa löytää elämän, Jesuxeni tähden. Herra minä odotan Sinun autuuttas. Armollinen Jumala, koska minun silmäni walkeus sammuu, niin anna minun sjeluni katzella Sinua ijankaikkisesa walkeudesa. Sinä elämän Ruhtinas, auta minua hywin kuoleman pimiän laaxon lä-

läpitze. Herra, Sinä olet luwannut auttaa hädässä: nyt on hätä suurimmallansa, auta minua. Minä teen työtä, minun sydämeni on raskautettu, wirwota minua, Armias Wapahtaja, Sinun armollisen lupauxes tähden. Sinä huudat, minun Jesuxeni, sielus ahdistuxesa: Minun Jumalani, minun Jumalani, mixis minun ylönannoit. Minun Jesuxeni, minun Jesuxeni, minä huudan Sinun tygös, älä minua ylönanna. Minun sydämeni ahdistus on suuri, Herra, Sinuun minä toiwon. Armollinen Jumala, tee minulle Sinun suosios jälken, minä olen Sinun kädessäs: se lohduttaa minua, ettäs olet Armollinen Jumala, minä annan waiwaisen sieluni Sinun armo-käsiis, ja kallistan pääni Sinun syliis, anna minun rauhasa tällä lähteä, ja Jesuxeni tähden iloisna herätä Sinun helmasas. Amen.

Katuwaisen syndisen Rukous käändymisestänsä.

Laupias, armollinen ja pitkämjelinen Jumala, jolla ei ole iloa syndisen kuolemasta, wan paljo enämbi että hän palaja teistänsä ja saa elää; katso armosa minun puoleeni, joka synnisä siinyt ja syndynyt ja synnisä elänyt olen, ja anna minulle armoa nähdä sitä turmellusta ja wiheliäisyttä johon syndi minun wjenyt on. Suuri ja armollinen Jumala, minä annan Sinulle ijankaikkisen ylistyxen ja kiitoxen Sinun sanomattoman rakkaudes ja suuren pitkämjelisydes edestä minua kohtan, ettäs tähän päiwän

wän asti olet minua kärsinyt, armollisesti o-dottanut minun parannustani ja et temmanut minua pois minun kätumattomudesani, synnin juoxun alla, Sinun kowan ja hurskan wihas jälken. Minä rukoilen Sinua, Jesuxen, minun Wapahtajani tähden, että, samasta määrättömästä armostas, sitte kuins nyt olet andanut minun tulla syndeini tundoon, tahdoisit käändää minua ja wiedä minua oikialle tjelle. Jollet Sinä, Herra, minua käännä, niin jään minä wißisti ijankaikkisesti makaaman synnisäni. Sentähden rukoilen minä Sinua: palauta minua niin minä palajan, ja koska minä olen palautettu, niin anna minulle armoa jokapäiwä parata elämäni; Luo minuhun puhdas sydän, ja anna minulle uusi wahwa hengi, älä heitä minua pois kaswois edestä, ja anna Sinun hywä Henges wiedä minua tasaista tjetä. Se on minulle sydämen suru, minun Jumalani, että minä olen wihoittanut Sinun, joka olet tehnyt minulle niin paljo hywää. Minä häpen, koska minä ajattelen, kuinga pahoin minä itzeni Sinua wastan menettänyt olen. Sinun, o Jumala, ynnä pyhän käskyis kanßa, olen minä ylönkatzonut, perkeletta, pääwihollistani olen minä uskollisesti palwellut, syndiä rakastanut ja wastoin kasteni liittoa, wihanut hywää, ja tehnyt sitä kuin paha on. Woi minua waiwaista syndistä, kuinga sokia ja tyhmä minä olen ollut. Usein olen minä kuullut Sinun, o Jumala! sanas ja Palweliais kautta huutawan minulle synnin juoxun alla: Paranna sinuas, sinä olet itze kadotuxes, syndinen, wan

si-

sinun apus on ainoastans minusa, joka olen sinun Jumalas, jongas niin ilkiwaldaisesti unhodat, jonga äänen sinä ylönkatzot ja juoxet niinkuin angara hewoinen sodasa; mutta tämän Sinun kutzuwaisen äänes edestä olen minä niinkuin kyykärme tukkinut korwani, ja en tahtonut kuulla. Nyt, Herra, sitte kuins olet minun kiini saanut ja awanut minun silmäni, näen minä pelwolla ja wapistuxella erhetyxeni. Armollinen Jumala, älä minua pois tykös heitä, wan ettäs tähän asti olet ollut kärsiwällinen minun kanssani, ja niin usein etzinyt wetää minua parannuxeen, niin anna minulle nyt Pyhän Henges armoa parata itzeni ja käändyä sydämestä, Jesuxeni tähden, joka on rukoilut minun edestäni, niinkuin hedelmättömän puun edestä, että minä tähän asti olen saanut seisoa, ja en ole tullut poishakatuxi ja heitetyxi Sinun wihas tuleen. Opeta minua tästäedes tekemään Sinun suosios jälken, wihamaan syndiä, hylJämään kaiken saatanan palwelluxen, uudistamaan liittoni Sinun kanssas ja elämään niinkuin Sinun uskollinen ja kuuliainen palwelias. Anna että tämä minun rukouxeni ei seisois paljaisa sanoisa, wan että minun aiwoituxeni olis perustettu sydämesä, ja mitä minä lupan ja puhun, anna sen olla puhutun sydämestä, ja sjuna minun aiwoituxeni, että se tulis autuallisesti täytetyxi. Suuri ja Kolmeyhteinen Jumala, kuule minun nöyrä huokauxeni, Jesuxen, minun Wapahtajani kallin ansion tähden. Amen.

Ru-

Rukous Jumalan armosta ja syndein andexi saamisesta.

Laupias, pyhä ja wanhurskas Jumala, minä waiwainen syndinen ja wiheliäinen maan mato langen maahan Sinun Armo-Istuimes eteen ja rukoilen Sinua, ettäs armahdaisit minua suurta syndistä, Sinun rakkan Poikas tähden. Minä tunnustan syndini Sinun edesäs Sinua wastan olen minä syndiä tehnyt ja Sinun edesäs paboin tehnyt ja tunnen minun pahat tekoni. Minä olen ollut uskotoin palwelia ja tottelematoin lapsi. Minä olen synneillähi Sinun mjeles rikkonut ja Sinun käskys ylitzekäynyt. En minä ole kunnioittanut Sinua niinkuin minun Jumalatani, et rakastanut Sinua niinkuin minun taiwallista Isäähi. Minä olen elänyt tyhmästi, seurannut pahoja himojani ja halujani, ja en ole mahdollinen Sinun Pojares kutzutta. Minä häpen nosta silmiähi ylös Sinun tygös: Sillä minä olen syndiä tehnyt Taiwasta wastan ja Sinun edesäs. Mutta, minun Jumalani, Sinun nimes lohduttaa minua, ettäs olet armollinen, laupias ja pitkämjelinen, joka andexi annat synnit, ylitzekäymiset ja pahat tegot. Sinä olet sanonut ettei Sinulle kelpaa jumalattoman kuolema, mutta jos jumalatoin tunnusta syndinsä, ja käändy syndisistä teistänsä, niin olet Sinä uskollinen, ja annat lupaustes jälken, kaikki hänen syndins andexi, ja et enä muista sitä pahaa, kuin hän Sinua wastan tehnyt on. Tämän Sinun armolupauxes turwisa tulen minä waiwaiwen syndi-

dinen Sinun etees, ja rukoilen Sinua, ota wastan kadonnut poika, ja anna minun taas löytää armoa Sinun tykönäs. Sinulla on kyllä oikeus, minun Jumalani, heittää minua pois, ja se olis kohtuus, että minä ijankaikkisesti Sinulda hyljätäisin: mutta minä tjedän, Herra, että Sinulla on toinen sydän, ja ettet Sinä rangaise minua ansioni jälken. Sinä olet ijankaikkisudesta rakastanut mailmaa, ja andanut ainoan rakkan Poikas sowinnoxi ja lunastuxexi minun ja koko mailman syndein edestä: niin säästä siis minua, Armias Jumala, Poikas tähden, anna Hänen kallis werensä, wiatoin kärsimisens ja kuolemansa olla runsas maxo minun syndeini edestä; pyhi Hänen tähtensä pois kaikki minun ylitzekäymiseni, ja älä enä muistele minun pahoja tekojani. Sinä olet Jumala, se on Sinun asias andexi anda: Sinä olet rikas armosta ja laupiudesta: et Sinä sitä itze tarwitze, mutta minä tarwitzen sen: armahda siis minua. Sinä lähetit Poikas mailmaan, ei duomitzemaan, wan armahtamaan, ei hurskasten tähden, wan kutzumaan syndisiä parannuxeen. Ah! Herra, minä olen suuri syndinen, älä minua duomitze, wan armahda, ja kutzu minua parannuxeen. Rakkaudesta rikas Jumala, minun silmäni wuotawat ilosta, koska minä kuulen, että taiwaasa on ilo yhdestä syndisestä, joka hänens paranda. Ah! niin anna siis minulle armoa käändymiseen, että minä parannuxeni kautta matkaan saatisin ilon Sinun taiwaasas. Minä olen suurin syndinen: mutta jongun päälle pitä

Sinun myös, minun Jumalani, osottaman suurimman armon. Niin anna siis Sinun ylönpaldiset armo-wirtas tulla minun päälleni wuodatetuxi. Joka paljo andexi andamusta saa, hän kiittää sitä enämmin. Minun kiitoxeni ja ylistyxeni pitä ajasa ja ijankaikkisudesa oleman sitä suurembi. Jos muut syndiset owat löytänet armon Sinun tykönäs, niin toiwon minäkin, ettes minua hylja, Sinä olet wjelä niin rikas armosta ja laupiudesta kuins olet ollut ijankaikkisesti. Minä paen sentähden Sinun tygös, niinkuin ainoan auttajani tygö, suuresa hädässäni, ja rukoilen, ettäs armahdaisit minua. Älä anna Poikas kallin weren olla turhaan wuodatetun minun edestäni, wan anna minun sen kautta saada armon ja autuden. Lohduta minua Sanallas ja laupiuxillas, ja sano minun sjelulleni: Ole hywäsä turwasa, sinun syndis annetan sinulle andexi, ja ettäs minua rukoilet, niin annan minä kaiken welkas andexi, ja pyhin sinun ylitzekäymises pois minun tähteni ja minun Poikani kärsimisen, kuoleman ja esirukouxen tähden. Niin mene nyt rauhaan ja älä sillen syndiä tee, ettei sinulle pahemin käwis. Nyt, minun Jumalani, minä uskon, auta minun epäuskoani, ettäs olet minun armollinen Jumalani ja annat minulle kaikki minun syndini andexi, Jesuxen tähden. Amen.

Toinen Rukous suuresa ahdistuxesa ja oman tunnon waiwasa.

Armollinen Jumala, auta minua, minä hukun

kun. Minun sydämeni on murheisansa, ja en löydä yhtään lohdutusta. Minä olen syndiä tehnyt Sinua wastan, ylitzekäynyt Sinun pyhät käskys, ja sekoittanut Sinua wihaan minua wastan. Nyt on minun omatundoni heränyt, syndi ahdistaa minua ja on tullut minulle raskaxi ja mahdottomaxi kuormaxi. Herra, kuhunga pitä minun pakeneman täsä minun hädäsäni Sinun Lakis peljättää minua, Sinun wihas nuolet käywät minun sjeluni läpitze. Taiwaseen en rohkene minä silmiäni nostaa, ja maan päällä en löydä yhtään rauhaa. Woi minua, ettän niin syndiä tehnyt olen, ja wetänyt ylitzeni Sen Korkehiman wihan. Mutta, Herra minun Jumalani, älä heitä minua pois tykösäs, ja älä käy duomiolle palwelias kanßa; sillä ei yxikän eläwä ole waka sinun edesäs Älä rangaise minua wihasas, ja älä minua julmudesas kurita. Wirwota minun murhellista sjeluani, ja lohduta minua armollisilla lupauxillas. Se on tosi, sen pahembi! että minun syndini owat sangen suuret ja monet ja usiamat tuin sanda meresä, ja jos Sinä, Wanhurskas Jumala, tahdoisit minun kanßani lukua laskea, niin en, minä taidais Sinulle wastata yhtä tuhaneen. Minä olen se palwelia, joka Sinulle olen welkaa kymmenen tuhatta leiwiskää, ja hamastä kandapäästä niin kiireseen asti ei minusa ole terwettä, wan haawat ja sinimarjat, ja weripahat. Minun syndini käywät päänі ylitze, ja, minä olen Sinua wastan syndiä tehnyt: Mutta armias Jumala, se on myös tosi, että Sinun armos ja minun Wapahtajani

ansio on tuhannen kerta suurembi; yxi muru Sinun armostas, yxi pisara Jesuxen werestä woittaa kaikki minun syndini: sentähden, armollinen Jumala, turwan minä Sinusun tässä suuresa synnin-hädässäni, ja rukoilen Sinua: Armahda minun päälleni. Käännä armos-kaswot minun puoleeni, niinkuin Pietarin tygö, ja anna minulle syndini riettaudet anderi, niinkuins sen teit Manaßelle. Sinä olet se hywä Paimen, joka etzit kadonnutta lammasta, se hywä Isä, joka lepyllisesti ja ystäwällisesti wastan otat tuhlaja poian, niin etzi ja wastanota siis minua armollas. Lohduta minun ahdistettua sydändäni, ja jähdytä minun kuumaa omatundoani Sinun Poikas kallilla werellä. Älä anna wihollisen ilakoita minun langemuxestani. Auta minun waiwaista sjeluani, liewitä minun tuskani wirwota minun murhellista hengeäni. Lohduta minua armollas, että ne luut ihastuisit, jotkas särkenyt olet. Herra minun Jumalani, minä olen Sinun käkes alla, ja Sinä saat tehdä minun kanßani kuingas tahdot. Minä olen syndiä tehnyt, siis tahdon minä kanda Sinun wihas. Sillä wälillä pidän minä itzeni Sinun armolisiin lupauxiis: Ei Sinulle kelpa syndisen kuolema; murhellista hengeä ja sortettyä sydändä et Sinä hylja. Minun Jesuxeni on kaikki maxanut, muista Hänen kärsimistäns ja kuolematans, ja pelasta minua synnistä ja ijankaikkisesta kuolemasta, ja ole minun armollinen Jumalani ja auttajani. Amen.

Ru-

Rukous Nuorukaisten edestä, koska he ensimmäisen kerran käywät Pyhälle Ehtolliselle.

Me yhdistämme nyt meidän sydämemme Jumalan armon kautta, ja annamme Sille Armolliselle ja Laupialle Jumalalle sydämmellisen kiitoxen ja ylistyxen kaikkein Hänen jumalallisten hywätekoins edestä, kuin Hän meille hamasta meidän nuorudestamme tähän hetken asti, ilman meidän ansiotamme, ainoan Jesuxen tähden, armollisesti osottanut on. Erinomaisesti kiitämma me Sinua o taiwallinen Isä, sen kallin Lunastuxen työn, Sinun pyhän Sanas julistamisen ja pyhän Sakramentein asetuxen edestä, jonga kautta waiwaiset syndiset taitawat tulla siirtyri pimeydestä walkeuteen ja saatanan wallasta Jumalan tygö. Ja rukoilemme Sinua, ettäs armahdaisit meitä kaikkia, mutta erinomattain, ettäs jumalallisella armollas etzisit tämän christillisen Seurakunnan Nuorukaisia, jotka tänäpänä, Herran Nimeen ensimmäisen kerran käywät pyhälle Ehtolliselle, ja annaisit heille ja meille kaikille anderi kaikki nuoruden synnit, wiat ja rikoxet! Anna heille Pyhän Hengen armoa oikein uudistaa sitä liittoa, jota Sinä heidän, ja he Sinun kanzas, pyhästä kastesa tehnet owat. Opeta itze heitä sydämen nöyrydellä ihmettelemään ja tundemaan sitä tutkimatoinda ja suurta armoa, kuins siinä osotat, ettäs kastesa olet tahtonut ottaa heitä ja meitä wihelkäistä syndistä armolapsixes, Jesuxen kallin ansion tähden, ja sen kautta; walmi-

mistaa heitä ja meitä Sinun asumastaxes ja Pyhän Hengen templixi.

Laina heille armoa, että he, tundein tätä sanomatoinda armoa, nyt wastaudesta ja kaikesta sydämestä luowuisit pois perkelestä ja kaikista hänen teoistansa ja menoistansa. Walaise heitä jumalallisella walollas, ja tee heitä ahkeraxi, Sinun Sanas woimallisen waikutuxen kautta, aina edespäin uskosa nim myös Jumalan ja Jesuxen Christuxen tunnosa kaswamaan.

Käännä niitä, jotka owat langenet Sinun armostas ja kastensa liitosta, ja niitä, jotka Sinun armos kautta owat käändynet, tee pysywäisexi uudistetusa kastensa liitosa, elawäsä uskosa ja oikiasa parannuxen järjestyxesä haman loppun asti! Opeta heitä walwomaan ja rukoilemaan ettei he kiusauxeen langeisi, ja taiwuta heidän sydämens, jokapäiwä hartasta rukouxella Jesuxen sowindo- ja puhdistus-weresä puhdistamaan itzensä kaikesta liban ja hengen saastaisudesta, että he mahdaisit täyttä pyhyttä Jumalan pelwosa, jota paitzi ei yxikän saa nähdä Jumalata.

Laupias ja Kaikkiwaldias Herra Jesu, ijankaikkinen Jumalan Poika ja meidän armias Wapahtajamme, me rukoilemme Sinua, ettäs ulossanomattoman waiwas tähden, jongas meidän syndemme tähden kärsinyt olet, armollisesti warjelisit näitä meidän Nuorukaisiamme, ettei yxikän heistä nyt eli edespäin kä-

kåwis mahdottomasti Pyhälle Ehtolliselle ja niin tulis wikapääxi Sinun kallin ja pyhän Ruumisees ja Werees, sõis ja jois itzellensä duomion ei eroittain Herran Ruumista ja Werta. Awa sentähden, o laupias Wapahtaja, Pyhän Henges kautta heidän sydämens, että he, tundein syndinsä wiheliäisyden, sisällisellä halulla ja uskon isonisella ja janomisella Sinun ja Sinun ansaitun armos perän, tänäpänä astuisit Sinun kaswois eteen, ja uskosa Sinua pyhäsä Ehtollisesa wastan ottaisit, uskon wahwistuxexi syndeins anderi saamisexi. Anna heidän nyt ja alati olla Sinun kanßas, Herra Jesu! yhdistetyt ja Sinun palawalda rakkaudeldas niin sisälle otetut, että he sydämestänsä rakastawat Sinua jällen, joka heitä ja meitä kaikkia niin korkiasti rakastanut olet, ettäs menit kuolemaan meidän edestämme, koska me olimme syndiset ja Jumalan wihollliset, lihallisesa mjelesämme. Taiwuta nyt heidän sydämens rakkaudellas, että he, niinkuin Jumalan lasten tulee, waatimata, haluisesti ja mjelellänsä, Sinun pyhän esimerkkis jälken, rakastaisit kaikkia ihmisiä, myöskin wihamjehiänsä ja wainojitansa, koska nämätkin Jesuxen werellä lunastetut owat: Mutta erinomattain opeta heitä rakkaudella kohtaman niitä, jotka Sinua pelkäwät ja uskosa, kaikella nöyrydellä ja hiljaisudella itzensä hywistä töistä abkeroitzewat.

Armias Herra Jesu! me rukoilemme Sinua Sinun kallcran piinas ja kuolemas tähden, ettäs runsasti lainaisit Henges armoa,

että

että nämät meidän rakkat Nuorukaisemme meidän kanßamme, ja me heidän kanßansa, niin täällä käwisimme pyhälle Ehtolliselle ettei kengän meistä kaiwatais siinä suuresa Ehtollisesa taiwaisa. Kuule meidän rukouxemme, Herra Jesu! Sinun Nimes tähden. Amen.

Auctor Prowast. Mag. Joh. Tillåus.

Toinen Herran Ehtollisen Rukous.

Minä kiitän Sinua Herra Jesu Christe, minun armias Wapahtajani, joka määrättömästä armostas ja rakkaudestas waiwaisia syndisiä kohtan olet asettanut pyhän Ehtollisen. Ei ollut siinä kyllä, Herra Jesu! ettäs opetit tjen aututeen, ettäs ilmoitit meille taiwallisen Isäs tahdon, ettäs meidän edestäm tahdoit kärsiä ja kuolla ja meitä Isäs kanßa sowittaa, wan Sinä tahdoit myöskin osottaa palawan rakkaudes meitä kohtan sen kautta, että me Ehtollisesa tulemme osallisexi Sinun kaikkein pyhimmästä Ruumistas ja Werestäs: niin anna siis, armollisin Wapahtaja minulle armoa, joka nyt aiwon mennä tälle kalliille Atrialle, että minä olisin mahdollinen wjeras Sinun pyhälle Pöydälles. Sinä olet sanonut, Herra Jesu, että niin usein kuin me käymme tälle pyhälle Atrialle, pitä meidän muistaman Sinua, Sinun rakkauttas, Sinun armollista oleskelemistas meidän seasamme, Sinun katkeran kärsimises ja kuolemas, jongas meidän tähtemme mailmasa kärsinyt olet. Riin paina siis Sinun wiatoin kärsimises sywästi minun sydämeheni, ja näytä itses minun wai-

wai-

waiselle ja alastomalle sjelulleni senkaldaisena, kuins werta hikoillesas makaisit kaswoillas Gethsemanesa, ja senkaldaisena, kuins ristin päällä ripuit, kuins rukoilit syndisten edestä, ja wißisti myöskin armosa muistit minua, näytä minulle Sinun weriset haawas, Sinun awettu kylkes, Sinun läwistetyt kätes ja jalkas, ja, koko Sinun rusikoittu ja haawoitettu ruumis, ja anna minun siitä löytää autuallisen wirwoituxen isowaiselle ja syndiselle sjelulleni. Tämä olkon eläwä ja woimallinen muistutus minulle nyt ja niin usein kuin minä ruokitan Sinun Pöydälles. Opeta minulle, Herra Jesu, että suuri eroitus on tämän Pöydän ja muun pöydän wälillä, tämän syömisen ja muun luonnollisen syömisen wälillä: ja anna armoa, että minä olisin mahdollinen wjeras, ja ei joku uskotoin Judas, jolla nämät pyhät herkut annetan. Muistuta minulle sitä liittoa, kuin minä Sinun kanßas Kastesa tehnyt olen, ja opeta minua wisusti tutkimaan, kuinga minä lupauxeni pitänyt olen. Jumala paratkon! minä löydän, etten ole ollut uskollinen, wan usiasti palwellut saatanata, josta minä niinkuin wihollisestani olen luwannut luopua. Mutta, rakkain Wapahtaja, anna minulle rikoxeni andexi, ja anna minulle armoa tästäedes uskollisemmasti menettää itseäni Sinua kohtan. Wahwista minun heikkoa uskoani, ja wakuuta minua tämän Atrian kautta, ettäs tahdot jällen olla minun armollinen Jumalani, ja opeta minua wisumin tutkimaan ja pyhänä pitämään sen liiton, kuin minä kerta Sinun kanßas tehnyt olen. Herra

ra Jesu, walmista minua Pyhällä Hengellä, älä katzo minun mahdottomudeni puoleen, wan ole minulle terwetullu wjeras, asu armollisesti minun tykönäni, ja opeta minua tulemaan Sinun kanßas yhdistetyxi, ja Sinun kauttas, niinkuin hengellisen Wiinapuun kautta, tästedes paljo hedelmätä kandamaan. Herra Jesu, koska minun pitä tästä mailmasta lähtemän, ja waeldaman kuoleman pimiän laaxon läpitze, niin wahwista minua tällä Ehtollisella, anna sen olla sjunattu ja autuallinen ewäs minulle; eli jos ei aikaa anneta sakramentillisellä tawalla sitä nautita, niin muistuta minulle, että minulla ennen usiasti on se armo ollut, ja anna minun hengellisellä muotoo pitää Ehtollista Sinun kanßas, ja niin iloisna ja tytywäisnä eriä täältä ja olla ijankaikkisesti osallisna siitä suuresta Ehtollisesta taiwaisa, kaikkein sinun antuain Lastes kanßa. Herra Jesu, kuule minun rukouxeni Sinun sjunatun Nimes tähden. Amen.

Huokauxet Leiwän ja Wiinan ottaisa pyhästä Ehtollisesa.

Armollinen Jumala, minun rakas taiwallinen Isäni, joka olet ainokaisen ja rakkan Poikas meille Wapahtajaxi ja Autuaxitekiäxi lahjoittanut, pyhitä minun syndisen suuni ja sydämeni Sinun pyhällä ja puhtalla Hengellä, ja tee minua mahdollisexi wastanottamaan Sinun rakasta Poikaas ja Hänen kanssansa ijankaikkisesti yhdistetyxi tulemaan. Herra Jesu, minun Wapahtajani, älä katzo minun

nun mahdottomuttani, ja että minä niin saastainen ja musta olen, wan ole terwetulduas, minun uskollinen sjelun-Ylläni, anna minulle Henges armoa niin Sinua wastanotta, kuin minun tulis. Anna minun mahdollisesti tulla osallisexi Sinun Pyhästä Ruumistas ja Werestäs, yhdistä minua Sinun kanßas, wahwista minun uskoni, anna minulle woimaa wjettämään pyhää elämäkertaa, älä minua ikänä anna Sinusta eroitetta, wan kätke minun wiheliäisen ruumini ja sjeluni ijankaikkiseen elämään Herra Isä Jumala, Herra Jesu, minun Wapahtajani, Herra Jumala Pyhä Hengi, sjuna minua, ja kuule minun huokauxeni. Suuri ja kolmeyhteinen Jumala, Sinun Nimelles olkon kiitos ijankaikkisesti, kaikkein Sinun armo-hywätekois edestä. Amen.

Kiitos Ehtollisen jälken.

Minä kiitän Sinua, Herra Jesu Christe, ettäs armollisesti olet andanut minun pyhälle Pöydälles ruokittaa, ja tehnyt minun osallisexi pyhästä Ruumistas ja Werestäs. Minä ihmettelen Sinun sanomatoinda rakkauttas ja ylistän Sinun määrätöindä armoas ja hywyttäs. Minä rukoilen Sinua, Herra Jesu, ettäs Henges kautta wahwistaisit minun heikon uskoni, wakuutaisit minua, että minä Sinun kauttas olen saanut syndini andexi, ja että Sinä olet minun Herrani Jesuxeni, kaiken ansios ja wanhurskaudes kanßa. Sjuna minua, Herra Jesu, ja anna minulle armoa pyhänä pitämään sen Liiton, kuin minä Sinun

nun kanßas tehnyt olen, ja jokapäiwä osottaman Sinullé uuden kuuliaisuden. Warjele minua synnistä ja kaikesta siitä, kuin taidais Sinua wihoittaa ja rikkoa sitä yhdistystä, kuin on Sinun ja minun wälillä. Ole minun tykönäni, Herra Jesu, ja asu minun waiwaisesa sydämesäni. Jos niin olis, että saatana se julma sjelun murhaja, taas kawaloilla kiusauxillansa karkais minun päälleni, eli jos Laki ja minun omatundont taas soimais minulle endistä syndejäni, rikoxiani ja heikkouttani, niin lohduta ja wahwista minua siitä, että minä Sinun kanßas pyhässä Ehtollisesa olen tullut yhdistetyxi, ja että Sinun pyhä Ruumis ja Weres on woimallinen kätkemään minua ijankaikkiseen elämään. Niin ole siis iloisas minun sjeluni; minä tahdon ylistää Jumalata kaikkena minun elinaikanani. Minä tahdon kiittää Korkehinda kaikkein Hänen armo hywätekoinsa edestä, ja ijankaikkisesti weisata kiitosta Hänen Nimellensä. Nyt owat minun syndini andexi annetut, minä olen Jumalan armo-lapsi, Taiwas ja autuus on minun. Kaikki pyhät Engelit riemuitzewat Jumalan sanomattomasta armosta ja minun autuudestani, saatana hämmästyy ja peliästyy siitä, että minä olen niin suuresta, pyhästä ja autuallisesta Atriasta osallisexi tullut. Minun Jesuxeni! kaiken minun iloni alla, anna sen olla minun suurin huwituxeni, että minä olen ollut Sinun Ehtollises mahdollinen wieras, ja kaikesa hädässä, kiusauxesa ja wastoinkäymisesä, ja, itze kuolemasa, lohduta minua tämän Armo-atrian muistolla. Älä anna minun

nun koskan tätä armoa unhottaa, wan aina loppun asti sen kuuliaisesa, nöyräsä ja uskollisesa sydämesä pitää, niins wißisti armosta kerta annat minun siitä suuresta Ehtollisesta taiwaasa osallisexi tulla. Amen, Herra Jesu, korkiasti ylistetty ijankaikkisesti. Amen.

Kiitos Jumalan Armo-hywätekoin edestä, ja huokaus Jumalan armollisesta awusta loppuun asti.

Suuri Jumala, minä olen welkapää kiitosta ja kunniaa Sinulle andamaan, ettäs minun olet niin hywin luonut raitilla ruumilla ja järjellisellä sielulla: Mutta erinomaitain kiitän Minä Sinua, ettäs olet andanut minun syndyä christillisesä Seurakunnasa, ja andanut minun saada oppia Sinun tahtos ja oikian autuden tien; ettäs olet andanut minun ymmärtää, kuinga suuri Sinun rakkaudes on koko ihmisen seurakunda kohtan, siinä ettäs annoit ainoan ja rakkan Poikas Lunastajaxi ja Sowinnoxi koko mailman syndein edestä; ettäs pyhäsä Kastesa olet ottanut minun armo-lapsexes, pesnyt minua synnin saastaisudestani, lahjoittanut minulle hengellisiä lahjoja, uskon, toiwon ja woiman Sinun Pyhän Henges kautta seisomaan pahaa wastan, ja tekemän, mitä Sinulle otollinen on; ettäs olet andanut minulle pyhän Sanas minun jalkaini kyntiläxi ja walkeudexi minun teillä-ni; ettäs olet warjellut minua saatanan kiusauxista, synneistä ja wioista, ja koska minä in-

inhimillisestä heikkoudesta olen horjahtanut Sinua wastan, ettes ole heittänyt minua pois kasiwois edestä, wan ylösauttanut ja kutzunut minua parannuxeen; ettäs minua hädäsäni, ahdistuxesani ja epäilyxisäni lohduttanut ja ylöspitänyt olet. Näiden ja usiambain Sinun armo-hywätekois edestä kiitän minä Sinua sydämestäni, ja tahdon kiittää Sinua niin kauwan kuin minä elän, ja, kaikesa i. jankaikkisudesa. Armollinen Jumala, minä rukoilen Sinua, Jesuxen tähden, ettäs olisit minun armollinen Jumalani, ja Pyhän Henges kautta tästäkin edes warjelisit ja pidäisit minua oikiasa uskosa ja wahwasa, toiwosa; ja jos minä horjahdan, niin älä minua hylja, wan armahda minua; anna minulle taas Sinun autuudes ilo, ja sillä hywällä Hengellä tue minua Minä tjedän, minun Jumalani! Sinun parhain tjetäwän, että minä olen heikko ja kannan tawarani sawisesa astiasa, saatana sitä wastan, minun julma wihollisen on suuttumatoin, wäkewä ja kawala, warjele minua sentähden Sinun pelwosas, opeta minua uskollisesti walwomaan, jo jos minä kiusatuxi tulen, niin auta minua woiton saamaan. Ole minun wahwa linnani, tukeni ja turwani, ja opeta minua pakenemaan Sinun tygös, niinkuin lapsi rakkan Isänsä tygö. Koska minun koetus-aikani on kulunut, ja minun waelluxeni on loppunut; koska se wiimeinen wihollinen kuolema minun saawuttaa, olen silloin, minun Jumalani, minulle awullinen, ja älä jätä minua ilman awuta wihollisen käsin, wahwista minua

Hen-

Henges woimalla, ja wakuuta minua siitä, että minä olen Sinun, niin minä ijankaikkisudesa, puhtamalla kielellä, ylistän Sinua ynnä kaikkein Siuun lastes kanßa loppumata. Kuule minua, minun Jumalani! Jesuxeni tähden. Amen.

Rukous syndejä ja wikoja wastan.

Pyhä ja wanhurskas Jumala, joka wihat kaikkea syndistä ja jumalatoinda menoa, minä rukoilen Sinua sydämestäni, ettäs armollisesti warjelisit minua synneistä ja wioista, joidenga kautta minä jouduisin Sinun wihas alla, ja wedäisin päälleni ajallisen ja ijankaikkisen rangaistuxen. Minä tjedän, minun Jumalani, Sinun pyhästä Sanastas, ettei mikän eroita ihmistä niin kauwas Sinusta, kuin syndi, ja Sinä olet kiiwas Jumala niiden ylitze, jotka Sinun käskys ylönkatzowat ja ylitzekäywät: sentähden rukoilen minä Sinua Jesuxen Nimeen, ettäs aina Pyhän Henges kautta minua niin hallitzisit ja johdataisit, että minä alati eläisin Sinun pelwosas ja tekisin mitä Sinulle otollinen on. Erinomattain rukoilen minä Sinua, ettäs warjelisit minua kolmesta pääsynnistä, kuin on silmän pyyndö, lihan himo ja elämän koreus, ja ettäs opetaisit minua siwästi, hurskasti ja jumalisesti tässä mailmasa elämään. Sinä tjedät, Herra, kuinga paljon pahaa syndi on saattanut onnettoman Adamin sukukunnan päälle. Sinä tjedät myös, Armollinen Jumala, kuinga kaikki ihmiset sikiwät ja syndywät synnisä, kuinga turmeldu

mi-

minun ja muiden ihmisten luondo nyt on, ja kuinga taipunu minä olen sihen, kuin paha on. Sinä tjedät myös, kaikkiwiisas Jumala, kuinga kawala ja suuttumatoin meidän päämiehollisemme saatana on, joka käy ymbäri niinkuin kiljuwa jalopeura, etzii saalista ja kenen hän njelis; sentähden armahda minua, auta minua Henges armon kautta, ja warjele minun waiwaisen sjeluni ja ruumini, etten minä wihollisen kawaluden ja paulain kautta tulis wjetellyxi ja petetyxi. Anna minulle armoa wiriästi walwomaan. Opeta minua ottamaan wisun waarin kaikista sydämeni ajatuxista ja haluista, ja koska syndiset ajatuxet ja pahat himot minusa ylösnousewat, niin auta minua Jesuxen nimeen, Sinun Pyhän Henges kautta, kohta aluusa niitä wastanseisomaan ja tukahuttamaan. Warjele, ettei syndi sais waldaa minun ylitzeni eikä wallita minun kuolewaisesa ruumisani. Opeta minua ei ainoastans wälttämään itze syndiä niin kuin myrkyllistä kyy-kärmettä, mutta myös kaikkea tilaa syndiin, etten minä äkisti ja huomamata häneldä haawotetaisi ja sais senkaldaista haawoja, jotka työläsli parattaa taittan. Anna armoa, minun Jumalani, että minä aina pidäisin waaria suustani, silmistäni, korwistani ja kaikista ruumin jäsenistäni, ettei ne tulis synnin walweliaxi ja asexi, jonga kautta minun waiwainen sjeluni taidais ijankaikkisesti tulla kuoletetuxi, wan opeta minua ristinnaulitzemaan syndiset jäseneni, kaikkein himoin ja haluin kanza. Warjele minua myös Herra, pahoista esimerkeistä, niin etten minä

mui-

mulden syndisestä elämäkerrasta tulis wietellyxi Muistuta minulle aina, että ilman pyhyttä ei yxikän saa nähdä Sinua, ja ettei mitän saastuttapaa, taikka sitä kuin kauhistuxen saatta, pidä uuteen Jerusalemiin sisälle tuleman, niin myös mitä Apostoli sanoo: että hirmuinen on langeta eläwän Jumalan käsiin; tämän kautta tehoita minua kaikkea syndistä ja jumalatoinda menoa pelkämään ja kauhistumaan. Erinomattain ja ennen kaikkia älä anna minun unhottaa, kuinga palion minun Jesuxeni, Sinun ainoa ja rakas Poikas, synnin tähden on kärsinyt, ja kuinga kauhiasti ja kiittämättömästi olis synnin kautta tallata sitä kallista sowindowerta jalallani, ja tehdä Händä wastoin, joka niin lukematoinda hywää minulle tehnyt, ja niin paljo waiwaa, kipua ja ahdistusta minun edestäni kärsinyt on. Minun Jumalani, heikkouden synnit rippuwat alati minusa, ja minä juon jokapäiwä wäärynttä niinkuin wettä, Sinä tiedät sen parhain, Herra Minä taidan myös pikaisesti langeta ehdollisiin syndeihin, mutta, minun Jumalani, Sinä joka olet Armollinen, Laupias ja Pitkämjelinen, Sinä, joka andexi annat pahat teot, rikoxet ja synnit, anna minulle andexi salaiset rikoxeni, ja älä tygölue minulle wikojani ja tyhmyttäni, ja jos minä osaan ehdollisesti langeta Sinun armostas jongun synnin ja pahan teon kautta, niin älä, armias Jumala, minua ijankaikkisesti tykösäs pois heitä, ja älä salli minun ijankaikkisesti jäädä synnisäni makamaan, auta minua Jesuxen Nimeen ylös, wie minna jällen oikialle tielle, ja anna minun

saada kiittä Sinua, ettäs niin armollinen ja laupias olet. Tämän minun rukouxeni tahdoisit Sinä, armollinen Jumala, kuulla, Jesuxen kallin ansion tähden. Kaikista synneistä, sekä nyt että aina, warjele minua, Laupias Herra Jumala, Pyhän Henges armon kautta. Amen.

Rukous christillisestä ja pyhästä elämäkerrasta.

Herra Jumala, Sinä joka sanot: Minä olen pyhä, Teidän pitä myös pyhät oleman, laina minulle waiwaiselle syndiselle armoa ahkeroita pyhydestä. Luo minuhun puhdas sydän, ja anna minulle uusi wahwa hengi, puhdista minun saastaisen sydämeni, ja pyhitä minun haluni, opeta minua tekemään Sinun suosios jälken, ja Sinun hywä Henges wiekön minua tasaista tietä. Minun täyty walitettawasti tunnustaa, että minä olen paha, ja ei minusa asu mitän hywää. Minä olen syndisestä siemenestä syndynyt, ja äitini on synnisä minun siittänyt. En minä myöskän ole, niinkuin olis pitänyt, edesmenneenä elämäni aikana ahkeroinnut jumalisesta waelluxesta, wan enämin rakastanut mailmata kuin Sinua, minun Jumalani, joka olet se korkein hywyys, seurannut omia pahoja himojani ja halujani ja unhottanut Sinun, Herra, joka olet Se ainoa pyhä ja totinen Olendo, jonga suhteen kaikki muu olis pitänyt hylättämän. Koska minä olen jotaan hywää tehnyt, niin se on ollut niin monella wirhella sekoitettu,

et-

että kaikki minun wanhurskaudeni on niinkuin saastainen waate. Mutta, hywä Jumala, armahda minua ja auta, että minä tästäedes, ja sen wähän ajan, kuin minulla wjelä taita jälillä olla, paremin itzeni käytän. Opeta minua rakastamaan Sinua, niinkuin minun hywää Jumalatani ja Luojatani, pelkämään Sinua, niinkuin pyhää ja wanhurskasta Jumalata, että minä waellaisin Sinun oikeudessas, pidäisin Sinun säätys ja aina kuulisin ja kunnioitaisin Sinun käskyjäs. Anna Jesuxen tähden andexi mitä minä tähän asti olen Sinua wastan rikkonut, ja anna minulle armoa seurata Wapahtajani esimerkkiä pyhässä kuuliaisudessa ja nöyrydessä. Opeta minua kjeldämään itziäni ja ainoasti pyrkimään sen perän, kuin Sinun kunniaxes tulis. Minä olen Sinun lapses, Sinä olet minun Isäni, minä olen Sinulle welkaa lapsillista kuuliaisutta: Sinä olet minun Herrani, minä olen Sinun palweias, Sinua ainoata pitä minun kunnioittaman. Minä olen Sinun kättes teko, Sinä olet minun Luojani ja Jumalani, sentähden on kohtullinen, että minä uhran itzeni kokonans Sinulle palweluxexi. Armollinen Jumala, perkele ja mailma pyytämät jakaa kunnian Sinun kanßas, ja tahtowat wetää minua tygönsä. Mutta anna minulle walaistut silmät näkemään heidän petostansa, ja älä anna minun ikänä unhottaa, mitä kirjoitettu on: Herraa sinun Jumalatas pitä sinun palweleman, ja Händä ainoata pitä sinun kumartaman. Warjele minua Henges kautta, etten minä anna Sinun kunniatas

toiselle, wan Sinulle yxinänsä. Minä tjedän Herra, ettäs olet pyhä Jumala, ja taiwat ei ole puhtat Sinun edesäs, minä tjedän myös, ettei yxikän paitzi pyhyttä saa nähdä Sinun kaswojas, minä tahdon sentähden pelwolla ja wapisuxella etziä olla Sinulle otollinen. Minun armollinen Jumalani, auta minun heikkouttani, minä pelkän itziäni, wahwista minun uskoni, puhdista minun syndistä sydändäni ja pyhitä minun ymmärryxeni ja tahtoni, että minä taidaisin Sinua uskollisesti palwella ja olla Sinun uskollinen palwelias kuoleman asti. Koska minä olen tehnyt mitä minun piti tekemän, niin olen minä sittekin kelwotoin palwelia: mutta anna minun saada uskollisen palwelian loppu, Jesuxeni ansaitun wanhurskauden tähden. Amen.

Rukous kärsiwällisydestä ja tytywäisestä mjelestä.

Armollinen ja laupias Jumala, kaiken hywyden alku ja lähde, Sinä, joka olet käskenyt meitä panemaan kaiken meidän murhemme Sinun päälles, ja luwannut pitä murhen meistä, laina minulle armoa Sinuhun uskaldamaan, ja aina kärsiwällisydellä wastanottamaan, mitäs pyhäsä Edeskatzomisesas minulle mailmasa määrännyt olet. Minä annan tjeni Sinun käsiis, ja olen tytywäinen, kuingas minun johdatta tahdot, ainoastans minä olen Sinun omas, nautitzen Sinun armoas ja saan sjunatun lopun. Jollen minä aina saa hypätä ruusuin päällä, jos minun wälittäin

täin täyty waeldaa waiwaloista ristin tjetä, ja tulla orjantappuroilda pistetyxi ja haawoitetuxi, niin olkon, Herra, Sinun armollinen tahtos; anna minulle ainoastans tytywäinen mjeli; kyllä Sinä sen teet: Sillä Sinä, Herra, tjedät parhain mitä minulle hyödyllinen on. Sinulle ja Sinun tahdolles olen minä tytywäinen, ja kuin Sinä minulla olet, niin en minä ensingän sitte taiwaasta eli maasta tottele, sillä Sinä olet minun sydämeni uskallus ja minun osani. Minä tahdon mjelelläni olla minun Wapahtajani kaldainen, ja Hänen kanßansa olla kärsiwällinen ja tytywäinen taiwallisen Isäni tahdolle, waikka minun täällä jotaan kärsimän pitä. Jos minun Jesuxeni on kandanut orjantappuraista kruunua, jos Hän minun tähteni mailmasa on ollut wiheljäinen ja ylönkatzottu, niin en pyydä minä parembata osaa, jos Sinä minun Jumalani, niin tahdot ja hywäxi löydät. Köyhys, sairaus, waino ja muuta senkaldaista ei siis pidä minua peljättämän eli tekemän minun mjeleni epäilewäisexi, kosta Sinä, minun Jumalani seisot minun puolellani, ja minulla on Sinun armos: Pian tämä aika loppuu, ja sen waiwat, ehkä kuinga suuret ne olisit, owat kuitengin ajalliset ja katowaiset. Minun oikia Isän maani on taiwaisa, sinne kokottaa koko minun mjeleni ja haluni; nämät maalliset ei pidä saattaman minua murhellisexi; jos minulle jotan wastoin käy, niin minä, niinkuin matkamjes, en sitä ihmettele: niinkuin wieralla ja muukalaisella ei ole minulla kaikkea hywää odottamista, wan minun pitä

ole-

oleman kärsiwällinen ja tytywäinen onnen muutoxilla. Minä tjedän, että alasti olen minä mailmaan tullut, alasti minä myös tällä läbden, en minä siis paljo tarwitze, wan tahdon olla tytywäinen, kuin minulla on tarvellista elatusta ja waatteita. Ei tule sen päälle, että jollaan on hywiä päiwiä mailmasa, wan olla jumalinen ja tytyä onneensa, on suuri woitto. Maallisesta hywydestä taittan sanoa niinkuin Jesus sanoi leiwästä: ei ihminen elä ainoastans siitä, mutta jokaitzesta sanasta, kuin Jumalan suusta läbtee. Olkon kaikisa niinkuin Jumala tahtoo, Hän wiekön minua hywäin eli pahain päiwäin kautta, sallikon panetuxen eli kiitoxen minua seurata, minä tahdon olla kärsiwällinen, ja tytywäinen; Jumala anna minulle sihen armos. Ah! kärsiwällisys, sinä suuri rikkaus tule ja asu minun sydämesäni; kuin sinä minulla olet, niin minä olen tytywäinen elämäsä ja kuolemasa; sillä minun Jumalani sanoo, autuas on se joka kärsii: sillä koska hän koeteltu on, niin hänen pitä elämän kruunun saaman. Sinä kärsiwällinen Jesu! opeta minulle tätä awua ja lahjoita minulle tämä armo, Sinun Nimes tähden. Amen.

Rukous siweydestä ja ystäwällisydestä.

Laupias Jumala, laina minulle Pyhän Henges armoa, että minä aina ahkeroitzen siweydestä ja ystäwällisydestä jokaista kohtan. Opeta minua noudattamaan Wapahtajani askeleita. Koko Hänen waelluxensa oli täynäns nöyrytä,

tä, siweyttä ja ystäwällisyttä. Ei Hän kiroonnut, koska Händä kirottin, koska Hän kärsei, oli Hän kärsiwällinen. Hän wastanotti pilkkaa ja häwäistystä hiljaisudella, Hän oli ystäwällinen kaikkia, ja itze wihollisiansakin kohtan. Armollinen Jumala, opeta minua täsä olemaan Sinun rakkan Poikas kaldainen. Jos joku rikkoo minua wastan, pilkkaa minua eli teke minulle wahingota ja wäärytä, niin hallitze minua Pyhällä Hengellä, joka myös on hiljainen ja siwiä Hengi, että minä wastanotan kaikki siweydellä, ja annan asian Sinun halduus. Minä tjedän, minun Jumalani, että siwiät kutzutan autuixi, ja minun Jesuxeni sanoo, että he saawat maan periä: Minä tahdon sentähden ahkeroita täsäkin osottaa itzeni niinkuin Christitty ja kuuliainen Jumalan lapsi. Siweyden kautta woitetan paljo hywää, riita ja eripuraisus wältetän, ja minun lähimmäiseni, ehkä kuinga nuria hän olis, kehoitetan usiasti muuttamaan wihansa ystäwällisyteen. Minä tahdon sentähden olla siwiä, aina hallita pahat himoni, ja wältää kärsimättömyttä ja wihaa. Jos joku rikos minua wastan tapahtu, jos ei aina käy mjelen jälken, niin tahdon minä pitää sen lähimmäiseni heikkoutena, ei närkästyä siitä, wan sen kohta andexi andaa, ettei kiwaus minusa paisuis ja siweyden tukahutais. Anna minun myös, Armollinen Jumala, olla siwän ja ystäwällisen wihollisiani kohtan, ja woittaa pahan hywällä. Mailma mahta siitä ajatella mitä hän tahtoo, sinä on kyllä, kuin minä tjedän, että Sinä, Herra, rakastat siweyttä,

ja

ja kutzut minun autuaxi, koska tämä awu minun tykönäni löytyy. Jollen minä siweydellani mitän woita ihmisten seasa, jos minun ystäwällisydeni ei mitän matkaan saata pahanelkisen sukukunnan seasa, niin on minulla kyldäinen woitto, että minä olen Jumalan lapsi, ja kuin minä uskollisesti seuran Wapahtajatani ja harjoitan niitä awuja, kuin Hän on tehnyt ja käskenyt niin Sinä, minun Jumalani, wißisti armosta, Jesuxeni tähden, annat minun, ynnä Sinun siwiäin lastes kanßa, periä, ei tätä katowaista maata, wan uutta taiwasta ja uutta maata, Jumalan lasten kunnian waldakundaa ja sanomatoinda iloa. Amen, Jesuxen tähden, Amen.

Rukous, koska aiwotan mennä Kirkoon eli Herran Huoneseen.

Suuri Jumala, Sinä, joka itze, sitte kuin kaikki kappalet luodut olit, tahdoit pyhittää seitzemännen päiwän, ja myös pyhäin Apostolein kautta olet säättänyt, että meidän jotka Christityt olemme ja Sinun Poikas jälken nimitetän, pitä pitämän yhden päiwän wiikkosa pyhänä, sielumme ja ruumimme lewoxi; ja inhimillisen järjestyxen ja soweliaisuden tähden olet säättänyt Templeitä eli Kirkkoja, joisa me kokonnumme ja pidämme yhteisen Jumalan palwelluxemme, laina minulle, joka nyt aiwon käydä Sinun Huonesees, Pyhän Henges armoa, että minä mahdollisesti, niinkuin tulee, Jumalan palwelluxeni toimitan. Warjele minun jalkani, koska minä menen

Si-

Sinun Huonesees, etten minä sinne menis paljan tawan wuoxi, syndiseſä suruttomudeſa, wierailla ju turhilla ajatuxilla, ja niin kannaisin wieraſta walkiata Sinun altarilles, ſen kautta rikkoisin Sabbathin, ja wedäisin päälleni Sinun wihas, ajallisen ja ijankaikkiſen rangaiſtuxen. Älä anna minun unhotta, että ſe on pyhä ſia ja Sinun Huones on Rukous-huone, että minä aſtun Sinun kaſwois eteen, ja että minulla tässä tilaſa on ainoaſtans Sinun kanßas, minun Jumalani, tekemistä. Taiwuta minun sydämeni kuuliaiſuteen ja Sinua kunnioittamaan; opeta minua halulliſesti kuulemaan ja tutkiſtelemaan Sinun pyhää Sanaas, lähettämään uſkolliſia huokauxia ja rukouxia Sinun tygös, yliſtämään ja kunnioittamaan Sinun ſuurta Nimeäs, ei ainoaſtans ulkonaiſesti ſuulla ja huulilla, wan ſiſälliſesti uſkoiſesta sydämestä. Warjele minua ſildä pahalda wiholliſelda, ja älä anna hänen juonillanſa eſtää minun haluani ja ottaa pois ſaarnatun Sanan sydämeſtäni; wan ſjuna minun kirkonkäymiſeni, minun kuulemiſeni, minun rukouxeni ja kiitoswirteni, ja anna, että minä olen ei paljas Sanan kuulia, wan myös ſen tekiä; anna Sanas ſjemenen langeta hywään maahan, ja ſaatta hedelmän kärſiwällisydeſä. Herra minun Jumalani, anna minulle armoa, niin wjettää Sinun Sabbathias täällä maan päällä, että minä, Jeſuxeni tähden, ſaiſin kaikkein Sinun autuain läſtes kanßa pitää ſitä ſuurta Sabbathia taiwaiſa ja ſjellä puhtamalla ja pyhemällä kielellä Sinulle kiitosta weiſata, Sinua kiittää ja yliſtää ijankaikkiſesti. Amen. Ru-

Rukous koska Kirkosta tuldu on.

Minä kiitän Sinua, Armias ja hywä Jumala, Sinun pyhän ja autuaxi tekewäisen Sanas edestä, jongas olet andanut runsasti meidän seasamme asua. Minä kiitän Sinua sen armon edestä, ettäs olet andanut minun kaswatetta christillisesä Seurakunnasas, kusa minä saan kuulla Sinun pyhää Sanaas saarnattawan ja julistettawan. Minä kiitän Sinua, ettäs annat minulle terweyttä ja woimaa käydä Huonesees ja pyhästä Opistas osallisexi tulla. En me nyt tarwitze mennä kauwas etzimään Sinun Sanaas, wan se on meidän keskellämme, ja me kuulemme sitä meidän kirkoisamme joka päiwä saarnattawan. Minä tulen nyt, minun Jumalani, Sinun Huonestas, ja kiitän Sinua sen terwellisen Opin ja lohdullisen Sanan edestä, kuin minä tänäpänä kuullut olen. Minä rukoilen Sinua, Armias Jumala, ettäs annaisit minulle armoa nöyräsä muistosa pitämään Sinun pyhää Sanaas ja käyttämään waelluxeni ja elämäni sen jälken. Anna, että minä olisin, ei unhottawa Sanan kuulia, wan tekiä: Sillä niin kuuluu: Autuat owat ne, jotka kuulewat Jumalan Sanaa, ja kätkemät sen, autuat olemma me, jos me senjälken teemme. Katzo armosa, o Jumala! minun Jumalan palweluxeni puoleen, anna minun rukouxeni ja kiitos-wirteni olla Sinulle otolliset, ja anna Sinun Sanas olla minun sjeluni ewäs ja elämän ruoka ijankaikkiseen elämään. Anna meille, hywä Jumala, aina uskollisia Opettaita,

ta, ja suo meille, niin kauwan kuin me täällä elämme, se armo, että saada käydä Sinun Huonesees, kuulla Sinun Sanaas ja pyhiä Sakramentejä nautita. Warjele meitä ja älä anna meidän Kirkonkäymisemme olla ainoastans ulkonainen tapa ja harjoitus, niin että meillä ainoastans olis Jumalinen meno olewans, wan walaise, pyhitä ja wahwista meitä, että me tunnemme siitä woiman ja hyödytyxen, aina kiiwaudella ja halulla teemme meidän Jumalan palweluxemme, ja Sinua niin, kuin meidän armollista Jumalatamme ja Wapahtajatamme, rakastamme ja kunnioitamme. Minun Jumalani, koska minä en enä kuule Sinun puhuwan minulle täällä maan päällä Sanas ja Palweliais kautta, koska minun Kirkonkäymiseni ynnä minun waelluxeni kanßa päätetän, niin anna minun, Jesuxen minun Wapahtajani tähden, joka sanoo: Se, joka kuule minun Sanani ja kätkee sen, ei hänen pidä kuolemata näkemän ijankaikkisesti, saada tulla Sinun tygös, Sinun tykönäs ijankaikkisesti elää, ja Sinua, Sinun Poikas ja Pyhän Hengen kanßa, ijankaikkisesti kiittää ja kunnioittaa. Amen.

Rukous wahwasta uskosta ja hywästä omasta tunnosta.

Laupias Jumala ja rakas taiwallinen Isä, minä kiitän Sinua sydämestä, ettäs niin armollisesti pyhän Sanas kautta olet opettanut minua tundemaan Sinua ja Sinun rakasta Poikaas, ja ilmoittanut minulle pyhän tah-

tos ja neuwos minun autudestani. Minä rukoilen Sinua, armosta rikas Jumala, ettäs myös Pyhän Henges kautta wahwistaisit ja pidäisit minua wahwasa uskosa ja luottamisesa Sinun ja Sinun rakkan Poikas, minun Wapahtajani päälle, ja armollisesti warjelisit minua synnistä ja pahoista teoista, jonga kautta minä taidaisin uskon puolesta haaxirikkoon tulla ja omatundoni haawoitetuxi ja saastutetuxi tulis. Opeta minua Sinua ylitzen kaikkia pelkämään ja rakastamaan, Sinun pyhää Sanaas aina tutkistelemaan, ja kaikisa edesottamisisani Sinun käskys silmäini edesä pitämään, ei koskan unhottain, että Sinä runsaasti maxat hywän, mutta niinkuin hurskas ja kiiwas Jumala kostat pahan, jongatähden minun sitä enämmin tulee ahkeroita jumalisesta elämäkerrasta, että minä saastuttamattoman omantunnon aina pidäisin. Mutta, minun Jumalani, minä olen heikko ja kannan tawarani sawisesa astiasa, minun wihollisen sitä wastan owat usiat ja wäkewät, jotka alati pyytäwät ryöwätä minulda pois Sinun armos, uskon, toiwon ja autuden, tue minua sentähden Henges woimalla, ja älä salli minun ylitzewoitetuxi tulla. Herra Jesu, minun Wapahtajani, Sinä joka rukoilit Opetuslapses Petarin edestä, rukoile minungin edestäni, ettei saatana sais minua seulo a niinkuin nisuja, ja ettei minun uskoni puutuis. Herra Jumala Pyhä Hengi, Sinä puhdas Hengi, kätke minun sydämeni saastatoinna mailmalda, ja opeta minua wälttämään mailman himoja ja elämään jumalisesti, hurskaxi ja siwästi tässä mailma-

sa;

sa; auta minua taitamaan pitää uskon ja pahendamattoman omantunnon loppun asti. Koska Sinun armos minulla on, niin minulla on kaikki. Koska minulla on hywä omatundo, niin on minulla, jokapäiwäinen wjeraspito, käykön muutoin minulle mailmasa niinkuin Sinulle, minun Jumalani, otollinen on, kuin minä uskon Sinun päälles, ja minulla on hywä omatundo, jonga armon Sinä, Jesuxen tähden, alati tahdoisit minulle lainata, niin minä elän lewosa ja tytywäisnä, toiwon myös tämän elämän jälken saada elää Sinun tykönäs, ja tulla osallisexi siitä armo-palkasta, jongas kaikille uskowaisille luwanut olet, Sinun rakkan Poikas tähden. Amen.

Rukous meidän christillisen Esiwaldamme edestä.

Herra Kaikkiwaldias Jumala, joka olet käskenyt meitä kuulemaan, kunnioittamaan ja rakastamaan Esiwaldaamme, ja rukoilemaan niiden edestä, jotkas Hallitzioixi meidän ylitzemme pannut olet, joilles olet mjekan andanut, paholle rangaistuxexi ja hywille kiitoxexi, tuexi ja suojelluxexi: Me kiitämme Sinua, Armollinen ja Laupias Jumala, että olet andanut meille christillisen, lembiän ja armollisen Esiwallan, joka wakuudella ja oikeudella hallitze ja duomitze kansaas. Me olemme kyllä synneillämme muuta ansainet, ja Sinulla olis ollut syy andaa meille Kuningaan wihasas: mutta Sinun armos ja laupiudes on niin suuri, ettes tahdo rangaista

mei-

meitä meidän ansiom jälken, wan täsäkin asiasa wetää meitä tygös hywydellös. Armollinen Jumala, me rukoilemme Sinua sydämestä: Sjuna ja warjele meidän Kuniugastamme ja Esiwaldaamme, ynnä Hänen korkiain Wirkamjestensä kanßa: Anna Sinun pelkos heidän sydämihinsä, ja warusta heitä wiisauden ja ymmärryxen hengellä: Anna heidän työns ja edesottamisens menestyä. Poista pois kaikki pahenus, ja älä salli pahanilkisten heitä wietellä. Wartioitze armollisesti meidän Kuningastamme ja Esiwaldamme, warjele Händä niinkuin silmäterää, älä anna mitän pahaa Hänehen sattua, wan olkon Hän Sinun silmisäs kallixi luettu. Koska Kuningalle ja Esiwallalle hywin käy, niin meillekin hywin käy, anna meidän sentähden aina uskollisesti rukoilla Hänen edestänsä, Hänen waldansa ja hallituxensa edestä, eikä ikänä unhottaa, että Sinä olet hurskas Jumala, joka uhkat rangaista kaikkia tottelemattomia, ja niitä jotka heitäns Esiwaldaansa wastan asettawat. Me tjedämme Sinun Sanastas, ettei Esiwaldaa ole muutoin kuin Sinulda. Sinä, Herra, olet Se, joka asetat Kuningat ja panet pois Kuningat, sen jälken kuin Sinun hurskat duomios waatiwat, sentähden tulee meidän niin paljota enämmin kuuliaisuudella meitäm Esiwaldaamme kohtan menettä, etten me Sinun hurskalda kädeldäs sais duomiota päällemme. Älä myöskän anna meidän unhottaa että Esiwallan wirka on raskas wirka, jolla kowa tilinteko, paljo työtä ja waiwaa myötänsä on, jongatähden meidän, rukoustemme,

kuu-

kuuliaisudemme, mjelisuosiomme ja kiitostemme kautta pitä pyytämän kewittää sitä kuorma, kuin Esiwaldamme hartioilla makaa. Anna meidän molemmin puolin niin itziämme menettää, että Sinun armos olis meillä, ja me kerta taidaisimme astua Sinun etees, joka olet korkein Hallitzia, kaikkein Kuningasten Kuningas ja kaikkein Herrain Herra, ja saisimme Sinun suustas kuulla nämät suloiset sanat: Ah! sinä hywä ja uskollinen palwelia, Minä panen sinun paljon ylitze, mene sinun Herras iloon. Amen.

Rukous ijankaikkista kuolemata wastan.

Armias Jumala ja Laupias Isä, kaikkein kappalden Luoja, joka loit ihmisen ijankaikkisehen elämään, katzahda armosa meidän puolehemme, jotka synnin ja saatanan kawaluden kautta olemme turmelluxi tullet, ja armahda meitä Sinun waiwaista ja wiheliäisiä luondokappalias. Se on suurimmasti walitettawa, että me sen surkian synnin langemuxen kautta olemme tullet Sinun wihollisixes, ja että synnin myrkky on niin turmellut meitä seka sjelun että ruumin puolesta, että me nyt ei ole taipunet muuhun kuin pahaan, ja ettei meillä nyt enä itzestämme ole yhtään halua rakastaa Sinua niinkuin meidän hywää Jumalaamme ja Luojaamme, eikä totella Sinun käskyjäs. Mutta, Armias Jumala, armahda meidän päällemme, ja älä anna meidän ijankaikkisesti hukkua. Sinä olet määrättömästä rakkaudesta ja laupiudesta lahjoittanut

lanut meille ainokaisen rakkan Poikas Wapahtajaxi Sowittajaxi ja Wälimjehexi. Muista siis meitä waiwaista syndisiä ja holho meitä Sinun Poikas tähden. Sinä mahdat, Armias Jumala, tehdä meidän kanßamme täsä mailmasa niinkuins tahdot, anda meidän joutua hätään ja wiheliäisyteen, koetella meitä murhella ja ahdistuxella, wiedä meitä pahain eli hywäin päiwäin kautta, ainoastans ole meidän armollinen Jumalamme, ja älä heitä meitä ijankaikkisesti pois kaswois edestä. Se on hirmuinen langeta Sinun wihas käsiin ja olla eroitettu Sinusta, joka olet korkein hywyys ja itze autuus. Warjele meitä Jesuxen tähden Henges woimalla ja awulla, ja älä anna saatanan, sen julman sjelun murhajan, saada waldaa meidän ylitzemme ijankaikkisesti, ja ilakoita meidän langemuxestamme ja ijankaikkisesta perikadostamme. Me tunnustam meitäm wikapääxi ja ansainen kuoleman ja ijankäikkiset waiwat: Mutta ole armollinen, Herra, ja armahda meitä, älä rangaise meitä ansiomme jälken, ja älä anna meitä rikostemme tähden ijankaikkisesti kärsiä Jos Sinä, Pyhä Jumala, tekisit wanhurskaudes jälken, niin ei olis meillä muuta jälillä, kuin palawa helwetti. Mutta ah! minä hämmästyn, ja karwat nostaa, koska minä ajattelen sitä hirmuista ja ijankaikkista piinan siaa, helwettiä, kusa syndisen, kalwawan oman tunnon waiwasa, itkulla ja hammasten kiristyxellä, perkelitten, ja saastaisten hengein kanßa, pitä kärsimän Jumalan wihaa, loppumata ilman toiwoa koskan pelastetuxi tulla. Täsä

Ju-

Jumalan wiha lakkamata polttaa, wan ei kuitengan lopeta, tästä kuolee ihminen wan elää kuitengin ijankaikkisesti: tästä kuuluu waltus, itku ja riekuna, wan ei yhtään surkutusta, ei yhtään lohduttajaa eikä armahtajaa, tästä on kauhistawainen pimeys, sawu ja löhkä, kuin tästä synyden kuopasta alati ylösnousee, wan ei yhtään pelastusta sjeldä. Heittäkön kadotettu ajatuxens kuhunga hän tahtoo, niin kohtaa händä ei muuta kuin kauhistus. Jos hän katzoo edesmennyttä, niin waiwaa händä tuhlattu ja laimin lyöty armon aika: nykyinen on hänelle määrättömästi raskas ja tulewaisella ei ole yhtään loppua. Takanansa näkee hän hukkunen mailman, johon ei hän enä koskan taida takasin tulla: ylitzensä näkee hän wihoitetun Jumalan, ymbärillensä lukemattoman joukon perkeleitä ja duomituita sjeluja, jotka kaikki huutawat: Me kowin waiwatan tästä ljekisä: edesänsä näkee hän sywän juowan ja loppumattoman ijankaikkisuden, jolla kyllä on ollut surullinen ja ei koskan täysixi waliteitawa alku, wan ei koskan loppua ole. Hän ajattelee autuitten iloa, mutta tästä hänen surkeudensa enänee, että hän tjetä itzens ei koskan taitawan siitä osallisexi tulla. Hän kiroo jokaitzen päiwän ja jokaitzen hetken, kuin hän mailmasa elänyt on. Hän kiroo syndymä päiwänsä, ja sen hetken kuin hän tämän mailman walkeuden näki. Hän kiroo kaikki ne, jotka händä syndiä tekemään wietellet owat. Hän kiroo jokaitzen jäsenen ruumisansa, ja waiwaisen sjelunsa, kuin owat synnin alla annetut ol-

let. Hän tuskaile, paiskele ja wäändele itzens ja oman tunnon mato kalwaa händä hänen elämäkerransa tähden ajasa, että hän niin häpiällisesti on ylönkatzonut Jumalan käskyt ja armo-wälikappalet, ettei hän ole ottanut waarin niistä neuwoista ja manauxista, jotka olisit tainet tulla hänelle ijankaikkisexi hywäxi; että hän on ollut niin tyhmä walitzemisesansa, että hän lyhyen ja silmänräpäyxen huwituxen edestä synnisä on walinnut ijankaikkisen waiwan sian. Ah! armollinen ja rakkaudesta rikas Jumala, jolla ei ole iloa syndisen kuolemasta, warjele meitä ijankaikkisesta kuolemasta, ja älä anna meidän koskan tulla tähän waiwan siaan. Me rukoilemma Sinua, Jesuxen nimen tähden, warjele meitä helwetin loppumattomista waiwoista, ja älä anna meidän koskan tulla tähän pimiään luolaan. Anna meille armoa aikanansa ajatellaxemme sitä kitua ja surkeutta, kuin kadotettuin kärsiä täytyy, että me pelwolla ja wapistuxella autuuttamme laitaisimme, ja ei koskan siihen kauhistawaiseen sywyden kuoppaan langeisi. Anna meidän Sinun Poikas werellä aikanansa pestä meitämme kaikesta synnin saastaisudesta, ja Pyhän Henges awun kautta poispanna ja wihata syndiä, ja ahkeroita siitä, kuin Sinulle otollinen on, niins wissisti armosta et ainoasti pelasta ja warjele meitä siitä rangaistuxesta, kuin syndiä ijankaikkisesti seuraa, mutta myös annat meidän kanßas elää loppumattomasa autuudesa ijankaikkisesti. Herra meidän Jumalamme, Sinun tykönäs on armo ja neuwo, meidän apumme on ainoastans Sinun kä-

kädesäs, me langemme Sinun etees maahan, ja rukoilemme kaikesta sydämestä: Säästä meitä, Laupias Herra Jumala. Sinä tjedät parhain, kuinga me taidamme pelastetuxi ja wapahdetuxi tullä: johdata meitä sentähden neuwollas ja korja meitä wiimein kunniallä. Sinulda ei koskan puutu neuwoa, Sinulle ei ole mitän mahdotoinda; Sinä taidat suurista syndisistä tehdä pyhiä ihmisiä, kowat rinnat Sinä woit pehmittää; ah! siis armahda meitä. Luo meihin puhdas sydän, ja anna meille uusi wahwa hengi, älä heitä meitä pois kaswois edestä, ja älä ota meildä pois Sinun Pyhää Hengeäs; anna meille Sinun autuudes ilo, anna meidän sjelumme elää, että hän Sinua kiitäis. Me waiwaiset syndiset rukoilemme Sinua, kuule meitä, Jesuxen tähden, laupias Herra Jumala Amen.

Rukous onnellisesta naimisesta ja hywästä Puolisosta.

Laupias Jumala ja Luoja, minä tjedän, että meidän apumme on ainoastans Sinusa, ja Sinulda tulee kaikki hywä lahja. Ei yrikän taida onnellisna ja tytywäisnä mailmasa elää ilman Sinuta. Armias Jumala, Sinä, joka alusa loit Mjehen ja Waimon, ja annoit sen käskyn, että heidän piti yhdesä asumaan, Sinä joka näit, ettei ollut hywä ihmisen yrinänsä olla, ja sentähden kaikkiwiisan edeskatzomises jälken asetit pyhän awio-säädyn, minä rukoilen Sinua, jos Sinulle otollinen on, ja Sinä niin hywäxi löydät, että minä-

kin annan itzeni awio-säätyyn, ja Sinä olet määränyt minulle Puolison, ettäs sillen armosta ja isällisestä hywydestä annaisit minulle jumalisen ja hywillä awuilla lahjoitetun Puolison, jonga kanßa minä rakkaudesa ja ystäwydesä taidaisin yhdesä elää, ja hänelda nautita sitä apua, iloa ja huwitusta, kuins ensimmäisesä awio-säädyn asettamisesa tarkoittanut olet. Mailma on kyllä työläs ja waiwaloinen eläxemme, wariele minua siis, ettei sen waiwat tulis minulle kahdenkertaisexi pahan Puolison kautta, josta Sinä armias Jumala tahdoisit minua warjella ja säästää. Jos Sinulle niin otollinen on, niin anna minun ennemin elää yxinäni, ja yxinäisydesä kuluttaa tätä waiwaloista elämän aikaa, kuin ettäs annaisit minulle Puolison, joka enänäis wiheliäisyden ja tekis minun elämäni katkerammaxi, työläisemmäxi ja waiwaloisemmaxi. Jos Sinä, o! Jumala, olet päättänyt, että minun täällä pitä elämän ilman Puolisota, niin olkon Sinun tahtos, ole itze minun paras ystäwäni ja kumpanini. Jos Sinä taas olet minulle Puolison määränyt, niin olkon sinäkin, Herra, Sinun tahtos, wan anna minulle sillen senkaldainen Puoliso, jonga kanßa minä jumalisudesa, rakkaudesa ja kunniallisudesa taidan yhdesä elää, mutta älä anna minun siinä siwusa unhottaa, että Sinä, minun Jumalani, olet paras ystäwä, ja että minun ainoastans lähin Sinua pitä awiopuolisotani rakastaman Jos myös Sinä hywäxi löydäisit waiwata minun elämätäni pahalla Puolisolla, niin tahdon minä ottaa tämänkin

kat-

kaikeran ristin malian Sinun kädestäs; minä toiwon ja rukoilen Sinua, armias Jumala, Sinä, joka tjedät minun parastani, ettäs lainaisit minulle kärsiwällisyttä, ja et otais minulda pois auttawaisen ja lohduttawaisen kätes. Sinä mahdat siis, minun Jumalani, tehdä minun kanßani, niinkuin Sinulle otollinen on, minä annan itzeni Sinun pyhän tahtos ala täsä niinkuin muisakin asioisa, anna minnlle ainoastans armoa niin käyttää elämäni, awio-säädysä eli ulkoa awio-säätyä, että minä olen Sinun omas, niin minä tjedän, jollei minun onneni ole niin suuri ajasa, ettäs suot minulle paremman elämän ja paremman tilan tämän ajan jälken. Anna minulle mitä Sinulle otollinen ja minulle hyödyllinen on, Jesuxen minun Wapahtajani tähden. Amen.

Herrainpäiwä-mjehen Rukous.

Hywä Jumala, Sinä, joka olet kaiken hywän tegon alku, Sinä, joka edesautat meidän työmme ja neuwomme, ilman Sinun sjunaustas on kaikki turha ja ei taida mitän menestyä. Minä rukoilen Sinua, ettäs armosa tahdoisit katzoa minun puoleeni, joka Kanssa-weljildäni olen walitlu ja uskottu walwomaan heidän, ja niin paljo kuin minä woin, Isäni maan parasta tulewina Herrain päiwinä ja Säätyin yhteisesä kokouxesa. Sinä tjedät, Herra, etten minä senkaldaista työläistä toimitusta ole koskan himoinut, wähemin wiekkaudella ja kawaludella etzinyt saada tätä wirkaa,

kaa, wan että minä olen pitänyt itzeni mahdottomana ja wielä tänä hetkenä tunnustan mahdottomudeni ja heikkoudeni tässä asiasa: Mutta että niin painawa toimitus on minulle uskottu, ja minä en taida sitä tyköäni pois sysätä, niin rukoilen minä Sinua, Armias Jumala, ettäs olisit kanßani sjunauxellas, autaisit minua ja annaisit minulle ymmärtäwäisen, oikian ja uskollisen sydämen. Opeta minua kaikisa asioisa, niin paljo kuin minä woin, etzimään kotona olewasten Kanßa-weljeini ja rakkan Isänmaani parasta. Ilkiän woiton pyyndö olkon kaukana minusta. Warjele minua ahneudesta ja lahjain ottamisesta. Älä anna oman hyödytyxen eikä kielitteläin makian puhen wietellä minua pois totuudesta ja oikeudesta taikka welwollisudestani, ja sen kautta haawoittaa omatundoani ja saattaa pahaa nimeä minun päälleni Opeta minua, Herra, pitämään Sinun pelkos aina silmäini edesä, hywin muistain, että Sinä olet kaikkitietäwä ja wanhurskas Jumala, joka et jätä maxamata sitä hywää eikä pahaa, kuin me mailmasa teemme. Jollen minä paljo hywää woi matkaan saatta, jollen minä taida olla Kanßa-Weljilleni ja Isänmaalle niin palwelluxexi kuin minä mjelellani tahdoisin ja soisin, johon Sinä, Herra, kuin kaikki woit, tahdoisit andaa minulle puhtan ja uskollisen mjelen, ymmärryxen ja woiman, niin rukoilen minä Sinua, armias Jumala, ettäs kuitengin warjelisit minua tjeten ja tahtoin sitä tekemästä, kuin paha on, niin myös kaikista juonista ja kawaludesta, etten minä itze ylitzeni

ni ja Lasteni ylitze wedäis Sinun kostos ja duomioitas, Kanßa-weljeini huokausten kautta, joita he, minun pahan menettämiseni tähden, Sinun tygös lähetäisit. Minä annan Sinun käsis, Herra, itzeni, matkani, kaikki tekoni ja edesottamiseni, anna onnea, Herra, sjuna minua, ja anna minun puhtalla ja saastattomalla omalla tunnolla takaperin tulla, ja ilolla nähdä kotona olewaiset Kanßa-weljeni, sille kuin minä, parhan ymmärryxeni ja woimani jälken, olen toimittanut, mitä minulle uskottu on. Kuule minun rukouxeni, armias Jumala, Sinun Nimes tähden, Amen.

Rukous Herrain-päiwäin aikana.

Sauri Taiwan Jumala, joka kaikki toimellisesti tehnyt olet ja katzot pyhästä korkeudestas meitä wibeliäisiä täällä alhalla maan päällä: Me kunnioitamme Sinun woimatas, panemme kaiken meidän uskalluxemme Sinun päälles, ja tunnustamme, että kaikki meidän onnemme on Sinun kädesäs. Armias Jumala, ole meidän kanßamme niinkuins meidän Isäimme kanßa ollut olet, ja sjuna meidän rakasta Isänmaatamme ynnä kaikkein sen asujain kanßa Erinomattain rukoilemma me Sinua, armollinen ja rakkaudesta ritas Jumala, ettäs nyt olewaisina Herrain päiwinä sjunaisit Waldakunnan Säätyjä, ja kaikkia niitä jotka kokounnet owat pitämän neuwoa Waldakunnan tarpeista, ja murhetta sen parhaasta. Täytä heitä, Herra, wiisauden ja ymmärryxen Hengellä, ja taiwuta heidän sydä-

dämensä sowindoon, että he yximjelisesti etzisit meidän rakkan Isänmaamme, ja, niin paljo kuin mahdollinen on, jokaitzen Asuwaisen parasta. Kaikki oma hyödytys ja wahingollinen oma-rakkaus olkon kaukana heistä. Ilkiän woiton, rahan ja kunnian pyynnöstä warjele heitä, o! Jumala, ja lahjain ottamista ei ensingän heidän seasansa nimiteltäkö. Wahwista, enänä ja warjele niiden joukkoa, jotka etziwät Waldakunnan parasta, mutta hajota ja ulosjuurita kaikkia pahanilkisiä ja tunnottomia, jotka pyytäwät Waldakunnan wahingota. Poista pois, Herra kaikki eripuraisus, ja opeta heitä olemaan yximieliset, niinkuin meillä on yxi Jumala ja yxi Kuningas. Anna Sinun pelkos, Herra, aina olla heidän silmäinsä edesä, ja heidän neuwonsa tarkoittaa Kuningan ja yhteisen hywän päälle. Muistuta heille, Herra, ettäs olet kaikkinäkewä ja wanhurskas Jumala, ja ettäs kerta kutzut heitä lukua tekemään hallituxestansa ja annat kullengin, niinkuin hän ansainut on. Warjele heitä, o! Jumala, pahasta aiwoituresta ja wäärydestä, maakunnan huokauxista, ja opeta heitä niin itzens menettämään, ettei heidän lapsillensa ja jälkentulewaisille olis syytä kiroa heidän töitänsä. Me olemme huonosa tilasa ja liki perikatoa, mutta Sinä, Herra, joka kaikki woit, auta parhaxi. Siuna nämät Herrain päiwät ja tämä yhteinen Kokous, ota pois kaikki ne loukkaus kiwet, kuin uhkawat kaikkein meidän onneme ylösalaisin lyödä. Anna meidän tästä hetkestä hawaita hywästi siunauxen meidän rat-

rakkaasa Isänmaasamme, hywän menestyxen kaikille uskollisille asujille Waldakunnasamme. Herra meidän Jumalamme, Sinä, joka yxinäs olet hywä, jolda kaikki hywä lahja tulee, anna tässä kokouxesa kaikki päätettää Sinun kunniaxes, Kuningan ja jokaitzen alamaisen hywäxi, niin tahdomma me ylistää Sinun Nimeäs ja julistaa Lapsillemme ja Lastenlapsille, ettäs armollinen ja hywä meitä wastan ollut olet. Herra Jumala, warjele meidän rakasta Kuningastam ja koko Kuningallista Huonetta, warjele kaikkia niitä, jotka Waldakunnan parasta katzowat, ja anna jokaitzen terwennä, hywällä omalla tunnolla ja kunniallisella nimellä kotiansa tulla, ja meidän kaikkein jumalisudesa ja kunniallisudesa yhdessä asua. Kuule meitä Laupias Herra Jumala, Jesuxen tähden. Amen.

Rukous autuallisesta lopusta ja ijankaikkisesta elämästä.

Minä kiitän Sinua, minun Jumalani', ettäs minun luonut, ja, sen walitettawan synnin langemuxen jälken, rakkan Poikas kautta, kanzas sowittanut, perkelen wallasta ja ijankaikkisesta kuolemasta wapahtanut ja ijankaikkiseen elämään kutzunut ja walinnut olet. Minä rukoilen Sinua, armollinen ja laupias Jumala, ettäs Pyhän Henges kautta alati pidäisit minua wahwasa uskosa ja elämässä toiwosa Sinun ja Sinun Poikas päälle, warjelisit minua synnistä ja maailman saastaisudesta, jonga kautta minä olen waarasa

ka-

kadottaa Sinun armoas ja teloittaa sitä kruunua, kuin minulle taiwaasa kätketty on. Älä anna mitän mailmasa olla minulle niin rakas, kuin minun Sinun rakkaudestas eroitais. Anna minulle walaistut silmät näkemään kuinga turha täällä kaikki on, ja kuinga waarallinen on kiinittää mielens katowaiseen mailmaan. Opeta minua kjeldämään itzeni, hyljämään mailmalliset himot, ja elämään siwästi, hurskasti ja jumalisesti tässä mailmasa, unhottamaan ne, kuin takoperin owat, ja kokottamaan niiden perän, kuin edesä owat. Ja kuin minä, armias Jumala, kyldäisesti olen maistanut mailman katkerutta, kuin wihdoin minun muuttent tulee ja minä eriän tästä wiheliäisestä elosta, anna minun silloin rauhasa kokondua Isäini tygö, ja saada, minun Jesuxeni tähden, autuan lopun ja ijankaikkisen elämän. Kyllä minä tjedän, että perkele, minun sjeluni wihollinen, teke yötä ja päiwää työtä minun onnettomudeni päälle, että hän kadehtii minulda Sinun armoas ja taiwan autuutta, ja näkis mjelellänsä, että minä tulisin hänen kanßansa ijankaikkisesti kadotetuxi; mutta minä tjedän myös siinä siwusa, etä Sinä, minun Jumalani, woit kätkeä minun uskotun kaluni lunastuxen päiwään asti. Minä rukoilen Sinua, armias Jumala, etäs täytäisit niin autuallisen työn minun päällänі, aina seisoisit minun puolellani, pidäisit minua oikialla kädellä, ja, jos minä horjahdun, armollisesti autaisit minua ylös, ja et jätäis minua, wihollisen iloxi, ijankaikkisesti synnisäni makamaan. Jos minä autuallisesti

ma-

mailmasta lähden, niin olen minä kaikki woittanut: mutta jos minä lähden onnettomasti, niin ei sitä taitta täysixi walittaa, ja woi minua! että minä sillen ensingän olen mailmaan syndynyt. Sentähden minun Jumalani, tahdon minä yötä ja päiwää huokata Sinun tygös auiuallisesta lopusta, minä tjedän, ettes hyljä minun rukoustani, koskas olet lahjoittanut minulle Poikas Lunastajaxi, ja Hänen pyhän kuuliaisudens, wiattoman piinans ja kuolemans tähden uskon minä, että, kuin minun ajallinen eloni loppuu ja minun maallinen surkeuteni on päätetty, niins annat minun iloisna heräta Waldakunnasas, kusa Jesus on ansainut minulle ijankaikkisen perinnön, jonga minä kaikkein uskowaisten kanßa saan sinä suurna päiwänä wastanottaa. Amen, minun Jesuxeni tähden. Amen.

Ijankaikkisesta Elämästä ja Jumalan Lasten autuudesta.

Herra, minun Jumalani; minä kiitän Sinua sydämestä autuaxitekewaisen Sanas edestä, ja ettäs olet ilmoittanut minulle, paremman elämän, tämän waiwaloisen waelluxen jälken täällä maan päällä, olewan kätketyn kaikille uskowaisille taiwaasa. Minä riemuitzen hengesä ja minun sjeluni iloitzee, koska minä ajattelen sitä iloa ja riemua, kuin taiwaasa on. Sjellä saan minä nähdä Jumalani, ei tapauxesa, wan kaswoista kaswoihin; sjellä

siellä minä saan nähdä Jesuxeni, minun uskollisimman sielun Ylkäni; olla Hänen tykönänsä ijankaikkisesti, eikä pidä yhdengän rewäisemän minua Hänen kädestänsä. Siellä minä täytetän Pyhällä Hengellä; sillä Jumala on kaikki kaikisa, joka anda sen lohdutuxen ja ilon, kuin mailma ei andaa taida. Siellä näen minä ne salaisudet ilmoitettuna, jotka täsä mailmasa owat ollet minulle peitetyt kuinga Jumala hallituxensa alla täällä Armo waldakunnasa on tehnyt kaikki oikein ja hywin, ehkä se on näkynyt minulle ja muille käsittämättömäxi ja usein takaperoisexi, että minä olisin pian jaiwoillani horjunut. Siellä minä saan olla tuhanen kerta tuhannen pyhän Engelin seurasa, jotka näkymättömällä muotoo owat ollet minun wartiani ajasa. Siellä saan minä olla uskowaisten Jumalan lasten lukemattomasa joukosa, jotka owat tungenet ahtan portin läpitze ja nyt tullet sisälle Jumalan Paradisiin. Täsä ei enä syndi waiwaa eikä synnin himo tuota yhtäkän tuskaa ja sotaa. Täsä ei enä kuolema peljätä, sillä kuolemasta on mendy elämään, ja ei yhtään kuolemata enä olekan. Täsä ei tjettä yhdestäkän tuskasta, täsä ei kuulu huokauxia, eikä myöskän kyynelitä wuodateta: sillä Herra on pyhkiwä kaikki kyynelet heidän silmistänsä. Täsä ei tjettä wihollisista eikä wihamjehistä, perkele kaiken häänen lahkonsa ja uskollisten palwelians kanßa täyty seisoa ulkona. Täsä ei ole yhtään wiekkautta eikä petosta, wan puhdas rakkaus ja keskinäinen ystäwällisys, täsä on kaikilla yxi sydän ja yxi hengi. Täsä

ſä ei ole yhtään pyyndöä ja ikäwöitzemiſtä; ſillä wajaa on lakannut ja täydellinen on korkeimaſa mitaſa tullut, niin ettei ſuurembata autuutta taittaa pyytää. Täſä kuuluu Engelitten laulu ja ſanomatoin riemun ääni kaikilda autuilda taiwaaſa. Täſä on koreus ja kunnia-werratoin; ſillä kaupungin kadut owat kullaſta ja ſen portit kalliſta kiwiſtä, ja ne Pyhät, jotka ſen ſiſällä waeldawat, owat puetetut kiildäwäſä ſilkiſä ja walkeiſa waatteiſa. Ei täſä ole yhtäkän puutoſta, he ſaawat wirwotta itzenſä elämän lähteeſtä, ſyöda elämän puuſta, joka kanda kaxitoiſtakymmeniſet hedelmät, ja iſtua Abrahamin Iſaakin ja Jakobin kanßa taiwan waldakunnaſa. Ei täſä ole yötä eikä pimiää eikä ajan waihetuſta; ſillä Karitza walaiſee, ja Jumala on heidän ijankaikkinen walkeudenſa. Ei täſä tarwita etziä Templiä; ſillä Herra on Templi. Täſä on Hää-Sali, kuſa Ylkä iloitzee Morſiamenſa kanßa, ja huwittaa händä ſuunſa andamiſella. O! autuas elo, o! riemullinen maa. O! armoa täynäns ja autuas Jumala Ah! kuinga paljo hywää Sinä olet kätkenyt uſkowaiſilles! Työläs on kirjoittaa ſitä kunniata, jota ei ſilmä nähnyt, ei korwa kuullut, eikä yhdengän ihmiſen ſydämeen aſtunut ole. Jos Jumala ajaſa wälittäin niin ilahutta monen ſydämen, että hän ilon tähden ei tjedä, kuinga hänen kanßanſa on, kuinga paljon ſuurembi on ſiis ſe autuus, koſka Jumala juottaa uſkowaiſiansa hekumalla niinkuin wirralla ja he juopuwat Hänen huonenſa runſaaſta tawaraſta? Autuas on ſe, jonga nimi on kirjoi-

joitettu elämän kirjasa, autuas on se, joka on luettu Jumalan lasten sekan, joka on saanut sen nimen, jota ei kengän tunne, wan se, kuin sen saa. Autuas on se, joka löytyy wiisasten Neitzytten seasa, jotka öljyllä lampuisansa pitäwät itzens walmisna menemään Ylkää wastan, he saawat kerta Hänen kansansa käydä sisälle Hää-Saliin, ja hawaitzewat ettei heillä täällä puolittaingan ole sanottu sitä autuudesta, kuin sen taiwallisen Salomon palweliat Hänen waldakunnasansa nautitzewat. Herra minun Jumalani! minä riemastun niin usein, kuin minä ajattelen sitä autuata ijankaikkisutta ja niitä turwallisia majoja taiwaasa, kuin Jesus uskowaisillens ja niille jotka Händä rakastawat, walmistanut on. Siellä saan minä kohdata kaikki pyhät Patriarkat ja Prophetat, kaikki Apostolit ja Martyrit, kaikki ystäwäni ja sukulaiseni, joita minä täällä kyynelillä kaiwanut olen, kaikki, kaikki Pyhät, jotka ollet owat mailmasa, alusta haman loppuun asti. O! suloista, suurta ja rakastettawaa seuraa! O! mikä ilo, mitkä huwittawat kanßa-puhet, kuin kaikki ja itzekukin juttelee sitä armoa ja hywyttä, kuin Jumala hänelle ajasa tehnyt on, kuin kaikki seisowat nauru-suulla ja iloisillä silmillä, ja huutawat: Ylistys, kunnia, kiitös ja sjunaus olkon meidän Jumalallemme ja Karitzalle, nyt ja ijankaikkisesti.

Minä olen heikko, ja minun kjeleni aiwan sopimatoin puhumaan Jumalan lasten autuudesta taiwaasa: minä sanon ainoastans

sitä

siitä niinkuin yxi wißi Kuningas sanoi yhdestä kaupungista: Maxakon mitä hywäns, minun pitä sen saaman: maxakon mitä hywäns, anna minun, armias Jumala, saada tulla taiwaseen ja osallisexi autuitten ilosta. Auta minua, Jumalani, minä jätän mjelälläni kaikki taiwan tähden. Jää hywästi, mailma! en minä tahdo enä olla sinun ystäwäs, en minä huoli sinun kunniastas, korkeudestas, tawarastas ja koreudestas. Taiwaas on ystäwän, Sinn' mä ikäwöitzen, sinne minä riennän, siellä on minun sydämeni, mjeleni ja ajatuxeni. Jos minua mailmasa kohtaa murhe, niin minä ajattelen sitä iloa, kuin taiwaasa on. Jos minä kärsin wainoa ja tulen wihollisilda ja pahoilda ihmisildä ähdistetuxi, niin minä ajattelen sitä suloista seuraa, niitä uskollisia ja rakkaita ystäwiä, joiden kanßa minä odotan taiwaasa saada yhdesä elää. Jos minä kärsin sairautta, köyhytä eli muuta pahaa, niin minä ajattelen taiwasta, kusa on käydellinen ilo, kusa ei mitän puutu, kusa Jumalan lapset juotetan hekumalla niinkuin wirrallä. Pois, mailma, minä pidän itzeni taiwaseen; pidä sinun huwituxes, minä etzin toista huwitusta, en minä etzi sinun wirwottustas, wan sieluni se wirwottaa, tuskist, kiwuist kirwottaa, ettän ilon ijäisen taiwaas saawan tjetänen. Herra Jesu, Sinä, joka olet awanut taiwan minulle, ja werisen kuolemas kautta ansainut minulle ijankaikkisen autuuden, Sinun päälles panen minä kaiken toiwoni; koska kuolema sulkee minun silmäni, niin ota minua tygös ja anna minun nähdä

Si-

Sinua taiwan autudesa, ja kaikkein Sinun walittuin ystäwittes kanßa ylistää Sinua ynnä Isän ja Pyhän Hengen kanßa ijankaikkisesti. Amen.

Totuudet, perustetut Jumalan pyhäsä Sanasa, ja tarpelliset muistutuxet yxikertaisille Christityille, heidän waelluxensa alla tämän syndisen mailman läpitze.

Että yxi Jumala on, joka kaikki on luonut, sen taidamma me Luonnon walkeudesta päättä, koska näkywäisiä kappaleita, Jumalan luotuja, tutkistellan.

Mingäkaldainen tämä Jumala on, nimittäin yxi olemisesa ja kolme personaisa, Isä, Poika ja Pyhä Hengi, yhdesä Jumaluden olennosa, sen opettaa meille ainoastans Pyhä Raamattu.

Tämä Jumala on ijankaikkinen, kaikkiwiisas, hywä, kaikkiwaldias, pyhä, wanhurskas, eli, kuin Jumalan Sana meille sanoo: Hywydestänsä loi Jumala mailman, ja kaikki kuin siinä on. Järjellisiä Luondokappaleita loi Hän kahtalaisia: Engeleitä ja Ihmisiä. Kaikki olit täydelliset ja hywät, kuin Luojan kädestä tulit.

Yxi osa Engeleistä langeisit, ja kutzutan perkelixi. Ne toiset owat Jumalan uskolliset pal-

palweliat, nyt niin wahwistetut hywäsä, ettei he enä ikänäns taida langeta.

Ihmisiä luotin ainoastansa kaxi, nimittäin Adam ja Ewa. Nämät pani Jumala Paradisiin, joka oli yxi osa tästä meidän maastamme, niinkuin kaunis Yrti-tarha. Täsä piti heidän kuuliaisudensa koeteldaman. Koettelemus seisoi yhdesä puusa, jonga hedelmätä Jumala kielsi heitä syömästä, sillä uhkauxella, että jos he siitä söisit, niin heidän piti ajallisesti ja ijankaikkisesti kuoleman. Perkele, joka jo oli langenut ja Jumalan wihollisexi tullut, kadehtien ihmisen autuutta, petti heitä kuitengin siitä syömään. Ja silloin he langeisit Jumalan wihoin, wedit ylitzens sen uhwatun rangaistuxen, teloitit kanßaluodun pyhydensä, ja tulit ymmärryxensä, tahtonsa ja kaikkein haluinsa puolesta turmelluxi. Sen siaan, kuin he olit pyhät, tulit he nyt syndisixi ja saastaisixi; sen siaan, kuin heillä oli rakkaus Luojansa tygö, ja kiiwaus Jumalatansa palwelemaan, sait he halun tehdä Jumalata wastan ja saatanata palwella. Ja tämän turmelluxen owat he tuottanet kaikkein lastensa ja jälken-tulewaistensa päälle, niin että me kaikki, jotka olemme heidän lapsensa, sikimme ja synnymme synnisä, Jumalan wihollisna ja wihan lapsina.

Jumala surkutteli sitä langennutta ihmistä, lupais hänelle kohta Paradisissä ainokaisen Poikansa Wapahtajaxi, joka, enämmin kuin 1800 ajastaika sitten, syndyi mailmaan;

totinen Jumala ja totinen ihminen yhdeßä Personasa. Hänen kauttansa, joka on meidän Kuningamme, Prophetamme ja Ylimmäinen Pappimme, ja Wälimies Jumalan ja Ihmisen wälillä, on Jumala ilmoittanut meille tahtonsa, ja opettanut meitä, kuinga meidän pitä autuaxi tuleman. Autuutta saawuttaxemme on Hän tämän Poikansa kautta andanut meille Wälikappalet, kuin owat Sana ja Sakramentit.

Ensimmäinen Sakramenti kutzutan Kastexi. Siinä tulemma me yhdistyxeen Jumalan kanßa. Isä lahjoittaa meille armonsa, Poika ansionsa ja Pyhä Hengi uskon; ja tämän hengellisen peson kautta poispestän synnin saastaisus. Täßä tapahtuu Liitto Jumalan ja ihmisen wälillä: Jumala lupaa olla meidän rakas Isämme ajasa ja ijankaikkisudesa; Me taas lupamme luopua pois perkeleestä ja palwella Jumalata niinkuin kuuliaiset lapset.

Niin kauwan kuin tämä liitto meildä rikkomata pidetän, olemma me Jumalan ja taiwan omat: mutta niin pian kuin me, jollan ehdollisella synnillä Jumalan Lakia wastan, jonga jälken meidän elämämme käyttämän pitä, rikomme tätä Liittoa, niin langemma me pois Jumalan armosta.

Katzo nyt perän, jos olet Kastes liiton pitänyt, jos olet ehdollisesti tehnyt syndiä Jumalan käskyjä wastan, joidenga jälken Sinun itzes tutkiman pitä, niins olet Jumalan ar-

armosta langenut, ja Kasten liitto on rikottu. Mitä siis on tekeminen? ja kuingas jällen taidat armoihin tulla? Jo! Jumala on luwannut armon katuwaisille syndisille, koska he tundewat syndinsä ja katuwat rikoxensa. Lange siis suurimmasa nöyrydesä maahan Jumalas eteen, tunnusta, ettäs olet Händä wastan syndiä tehnyt, ja ettäs ei ainoasti perisyndis, wan paljo enämin teko-syndis, uskottomudes ja tottelamattomudes tähden olet ansainut, ijankaikkisesti Hänelda hyljätyxi tulla, rukoile Händä, että Hän määrättömästä laupiudestansa, Poikansa kallin ansion tähden, tahdois anda sinulle kaikki syndis andexi, ja ottaa sinua jällen Liittoonsa, armo-lapsexi ja taiwan perillisexi. Tämän pitä sinun uskoman Jumalan wahwain lupausten tähden, joka ei tahdo jongun syndisen kuolemata; sillä Liitto on wahwa Jumalan puolelda. Luota siihen, ja Pyhän Hengen awun kautta alota uutta elämäkertaa ja ahkeroitze pyhydestä.

Se on oikia käändynen syndisen tundomerkki, että hän wihaa niin hywin sitä syndiä, kuin hän ennen tehnyt on, kuin kaikkia syndejä, ja että hän ahkeroitzee tehdä hywää ja wiettää christillistä elämäkertaa. Kuin usko on sydämesä, niin ei hän salli yhtään ehdollista syndiä, ja ilman hywiä töitä ei taida usko koskan olla. On siis suuri petos, jos joku luule itzens olewan käändynen, niin kauwan kuin hän rakastaa wanhaa syndiänsä eli muita syndejä, ja hänellä ei ole halua eikä hän ahkeroitze christillisestä ja jumalisesta elämäkerrasta.

Niin

Niin kuuluwat Christuxen omat sanat: paha puu ei taida kanda hywää hedelmätä, eikä taida hywä puu kanda pahaa hedelmätä. Pysyy siis sinä: jota enämmin joku wihaa syndiä eli kaikkea sitä kuin sotii Jumalan pyhiä käskyjä wastan, jota kiiwambi hän on palwelemaan Jumalata ja tekemään Hänen tahtoans, sitä parembi Christitty hän on, ja taita olla wakuutettu, että hän johdatetan Jumalan Hengeldä ja on armosa Jumalan tykönä.

Se, joka on käändynyt ja saanut armon jällen, hänen pitä pitämän wisun waarin armosta, ja kawahtaman itzens suruttomudesta ja langemuxesta takaperin Walwoa ja rukoilla owat nyt kaxi tarpellista kappaletta, joita ei suingan saada laiminlyödä. Walwoman pitä ihmisen sydämens ja kaikkein ruumins jäsenitten ylitze, ja niin pian kuin hän hawaitzee pienimängin pahan ajatuxen eli halun syndiin, pitä hänen sen kohta tukahuttaman ja kuolettaman. Jos tämä korkia päämaali pitä woitettaman, niin waaditan hartaat huokauxet ja rukouxet Jumalan tygö, joka kaikki woi. Älkön yxikän ajatelko, että hän omasta woimastansa taidais tehdä jotaan hywää ja seisoa pahaa wastan, wan woimaa siihen pitä ylhäldä etzittämän. Rukoile sentähden armon Jumalata, että Hän lähetäis sinulle Pyhän Hengen joka walaisis, warjelis, opetais ja johdatais sinua, niins taidat Hänen awullansa waeldaa oikiaa tietä, pitää uskon ja pysyä Jumalan armosa loppuun asti.

Wir-

Wirjästi lukea, hartasti kuulla ja tutkiskella Jumalan pyhää Sanaa ja mahdollisesti käydä Herran Ehtolliselle on sjelulle ja Christityylle, joka tahtoo elää ja kuolla Jumalan lapsena, niin tarpellinen kuin ruoka sille, joka tahtoo ajallisesti hengensä pitää.

Ei mahda kengän ylöslykätä parannustansa ja käändymistänsä, sitä wähemin tehdä syndiä Jumalan armon päälle. Tänäpänä on taiwan porti awoi, ja me taidamme, Jesuxen tähden, tänäpänä saada armoa, jos me etzimme Jumalata: mutta huominen päiwä on Jumalan kädesä, ja huomisesta päiwästä ei ole meillä yhtään wakuutusta eli lupausta. Me olemme tänäpänä welkapäät rukoileman Jumalalda armoa ja ylönandaman synnin: mutta ei ole Jumala welkapää andamaan meidän eläa huomisexi, ja silloin andamaan meille armoa. Se, joka lykkää parannuxens ylös tulewaiseen aikaan, eli teke syndiä Jumalan armon päälle, hänen pitä tjetämän, että Jumala taita niin pian wihainen olla, kuin Hän armollinen on. Se on suuri tyhmys ja saatanan sokaistus, tehdä syndiä yhden ajan päälle, joka ei ole meidän wallasamme. Jokaitzen meidän tygömme se kuuluu: Tänäpänä, koska me kuulemme Herran äänen, ei meidän pidä paaduttaman sydämemme.

Kuolema ja Duomio pitä aina meidän muistosamme oleman. Koska me kuulemme eli näemme toiset kuolewan, pitä meidän omaa kuolewaisuttamme muisteleman. Pian tulee meidän

dän wuoromme. 70 eli 80 ajastaikaa menewät pian ohitze, ja tietämätä on, jos me niin kauwan elämme, sillä en me ole yhtäkän päiwää wißit hengestämme. On siis paras, että me jokapäiwä etzimme olla armosa, Jumalan tykönä; sillä ei mikän tee kuolema-wuoteen niin katkeraxi. kuin paha oma tundo, ja koska ihminen muistaa, itzellensä olewan wihoitetun Jumalan. Koska kuolema tulee, pitä kaikki oleman järjestyxesä ja meidän oleman walmit seuramaan myötä, silloin on myöhäinen ajatella parannusta ja käändymistä. Kuoleman jälken seuraa duomio, sitä päiwää ei pidä koskan unhotettaman. Silloin tahto Jumala duomita meitä sen jälken, kuin me elänet olemme. On siis tarpellinen ajatella sitä päiwää, etten me koskan pahoin tekis, wan olisimme seisowaiset Hänen edesänsä, joka ilmoitawa on kaikki, sydämengin aiwoituxet. Jossen me edellähäin etzi armoa ja puhdistusta Jesuxen weresä, niin en me suingan taida sinä päiwänä seisowaiset olla.

Kuoleman ja Duomion jälken seuraa autuas eli onnetoin ijankaikkisus. taikka ijankaikkinen ilo armo-palkaxi, taikka ijankaikkinen waiwa hywin ansaituxi rangaistuxexi synnin ja armon ytönkatzen tähden aiasa. Uuteen Jerusalemiin ei pidä mitän saastuttapaa tuleman sisälle, wan ne, jotka owat pesnet ja walaisnet waattensa Karitzan weresä, jotka owat tungenet ahtan portin läpitze ja waeldanet kaidalla tjellä. On siis tarpellinen parata itziäns ja käändyä ja waeldaa pyhyden tjellä,

jos

jos me tahdomme nähdä Jumalan ja tulla osallisexi Jumalan lasten ijankaikkisesta autuudesta, jota itzekungin puoleldansa pitä pelwolla ja wapisuxella laittaman.

Älä siis elä surutoinna, wan koettele itziäs, jos olet käändynyt ja Jumalan lapsi. Oletkos itkenyt syndiäs ja etzinyt armoa Jumalan tykönä Jesuxen Christuxen kautta? Oletkos wilpitöin rakkaudesas Jumalan tygö, uskotkos Wapahtajas päälle, ja halulla händä wastanotat? Wihatkos syndiä, ei yhtä eli toista, wan kaikkia? Annatkos Jumalan Hengen sinua johdattaa, ja oletkos wilpitöin palwelemaan Jumalata, ehkä se myös tapahduis suuresa heikkoudesa, niins olet parannuxen tjellä, olet armosa Jumalan tykönä, ja Jesus ansions kanßa on sinun omas, ja sinä taidat olla wakuutettu, ettäs olet Jumalan walittuiden seasa, ja jos hartain huokausten alla, kätket sen armon, kuins saanut olet, ja niin pyriit edes hywäsä loppuun asti, niins wissingin saat elämän Kruunun.

~~315. VII. 41.~~
~~J. XVI. 6.~~
Ro. Hartmann.
Enroth

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA
120 102 0838

Mi X